

**IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA
ZIŅOJUMS
DERĪGO IZRAKTEŅU (SMILTS – GRANTS UN SMILTS)
IEGUBEI ATRADNES "PUŠKINI" IECIRKNĪ "VIDUS
MĀLNIKI", NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA "VIDUS MĀLNIKI"
(KADASTRA NUMURS 42460020297) ZEMES VIENĪBĀ AR
KADASTRA APZĪMĒJUMU 42460020775 UN NEKUSTAMĀ
ĪPAŠUMA "JELINSKAS" (KADASTRA NUMURS
42460020406) ZEMES VIENĪBĀ AR KADASTRA
APZĪMĒJUMU 42460020406, DRABEŠU PAGASTĀ, CĒSU
NOVADĀ**

Paredzētās darbības ierosinātāja

SIA "FONO"

reģ.nr. 44103052187

juridiskā adrese: Rīgas iela 47 – 1, Cēsis, Cēsu novads

Zinojuma par ietekmes uz vidi novērtējumu izstrādātāja

SIA „Ģeo Eko Risinājumi”

juridiskā adrese: Ēveles ielā 14-2, Rīgā, LV-1013

tālrunis: +371 29167212

e-pasts: info@geoeko.lv

<http://www.geoeko.lv/>

Rīga, 2024

SATURA RĀDĪTĀJS¹

1.	Kopsavilkums par Paredzēto darbību (ievads)	6
1.1	Paredzētā darbība.....	6
1.2	Paredzētās darbības vieta (II. 3.1.)	6
1.3	Paredzētās darbības ierosinātāja	8
1.4	Ziņojuma par ietekmes uz vidi novērtējumu izstrādātāja	9
1.5	Kompetento iestāžu piesaiste un speciālistu saraksts (3.4.)	9
1.6	Ziņojuma izstrādes un ziņojuma saturs tiesiskais pamats	10
1.7	Ziņojumā izvērtētās alternatīvas (1.3.)	11
1.8	Prognozētās paredzētās darbības galvenās ietekmes	11
1.9	Paredzētās darbības realizācijas termiņi	12
2.	Paredzētās darbības vietas un Paredzētās darbības raksturojums	12
2.1	Paredzētās darbības raksturojums (1.1.)	12
2.1.1	Pamatinformācija par Atradni (1.2.)	12
2.1.2	Derīgo izrakteņu krājumi (1.2.)	12
2.1.3	Derīgo izrakteņu kategorija (1.2.)	12
2.1.4	Derīgo izrakteņu iegulas raksturojums. (1.2.)	12
2.1.5	Derīgā izrakteņa raksturojums (1.2)	13
2.1.6	Derīgo izrakteņu kvalitāte (1.2.)	13
2.2	Atradnes platība (1.4.2.)	13
2.2.1	Platība, kurai nepieciešama izmantošanas un zemes lietojuma maiņa; (1.4.3.)	15
2.2.2	Noņemtās grunts izvietošana un izmantošana (1.4.3.)	16
2.2.3	Teritorijas sagatavošana (1.4.1., 1.4.4.)	16
2.3	Derīgā izrakteņa ieguves un apstrādes process; ieguves veida salīdzinājums ar pasaules praksē izmantotajām tehnoloģijām (1.4.4., 1.4.5.)	18
2.3.1	Atradnes sagatavošanā, derīgā materiāla ieguvē, apstrādē un transportēšanā izmantoto iekārtu un tehnikas noslodzes raksturojums	19
2.3.2	Nepieciešamās inženierkomunikācijas un būvniecība (1.4.6.)	20
2.3.3	Piebraukšana; Derīgā materiāla transportēšanas maršruts (1.4.7.)	20
2.3.4	Teritorijas sakopšanas un rekultivācijas pasākumi nākotnē (1.4.8.)	20
2.4	Nepieciešamie dabas resursi (1.5.)	21
2.5	Prognozētās emisijas ūdenī, gaisā; radītais troksnis (1.6.)	21
2.6	Atkritumi, notekūdeņi (1.6.)	22
3.	Vides stāvokļa novērtējums paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē (2.)	22
3.1	Hidroģeoloģiskie apstākļi Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē (2.3.1.) Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes; Viensētu akas (2.3.5., 2.4.3.)	22
3.2	Hidroloģiskie apstākļi Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē (2.3.2.)	24

¹ Satura rādītājā norādītie kodi iekavās (piemēram, (1.1.), (1.2.)) norāda uz Vides pārraudzības valsts biroja programmas ietekmes uz vidi novērtējuma smiltis - grants un smiltis ieguvei derīgo izraktenų atradnē "Blomi" Inčukalna novadā attiecīgo punktu.

3.3	Paredzētās darbības vietas ģeoloģiskās uzbūves un inženierģeoloģisko apstākļu raksturojums (2.3.3.)	24
3.3.1	Paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabalu raksturojums (2.3.3.)	25
3.3.2	Mūsdienų ģeoloģiskie procesi (2.3.3.)	25
3.4	Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas (2.3.4.)	25
3.4.1	Īpašumu piederības raksturojums (2.4.1.)	27
3.4.2	Paredzētās darbības atbilstība teritorijas plānojumam (2.4.2.)	28
3.4.3	Sabiedriskās ēkas (2.3.4.)	28
3.5	Citas derīgo izrakteņu atradnes paredzētās darbības vietas apkārtņē (2.3.10.)	28
3.6	Gaisa kvalitātes un trokšņa novērtējums paredzētās darbības vietas apkārtņē (2.3.6.)	30
3.6.1	Asfaltbetona rūpnīca “Mežvidi”	31
3.7	Meteoroloģiskie apstākļi	31
3.7.1	Satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutā	32
3.8	Piesārņotās vai potenciāli piesārņotās vietas (2.3.10.)	34
3.9	Dabas vērtības (2.3.7.)	34
3.10	Natura 2000 teritorijas novērtējums (3.3., 2.3.8.)	35
3.10.1	Atrašanās vieta, platība, kods un karte (atbilstošā mērogā), kurā uzskatāmi attēlota Natura 2000 teritorija	35
3.10.2	Natura 2000 teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķi	36
3.10.3	Faktori, kas jau pirms paredzētās darbības īstenošanas negatīvi ietekmē Natura 2000 teritorijā vai potenciāli ietekmējamā teritorijas daļā esošās dabas vērtības	38
3.10.4	Likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu Natura 2000 teritorijā (piemēram, atbilstošs hidroloģiskais režīms, esošie sugas pārvietošanās koridori);	38
3.10.5	Teritorijas nozīme Natura 2000 teritoriju tīkla vienotībā valstī un bioģeogrāfiskajā rajonā	39
3.10.6	Paredzētās darbības un visu iespējamo risinājumu apraksts attiecībā uz tās vietu un izmantojamo tehnoloģiju veidiem, kā arī iespējamām tiešajām, netiešajām un sekundārajām ietekmēm uz Natura 2000 teritoriju	40
3.10.7	Informācija par ietekmējamām īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem	40
3.10.8	Ietekmju novērtējums uz Natura 2000 teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķiem	41
3.10.9	Paredzētās darbības kumulatīvo ietekmju apraksts	41
3.10.10	Iespējamo risku novērtējums, kas varētu atstāt negatīvu ietekmi uz Natura 2000 teritoriju	41
3.10.11	Apraksts par tām paredzētās darbības ietekmēm vai ietekmju kombinācijām, kurām būs vai varētu būt būtiska negatīva ietekme uz Natura 2000 teritoriju vai ietekmes, kuru būtiskums nav zināms	41
3.10.12	Pamatojums, kāpēc paredzēto darbību nepieciešams īstenot	41
3.10.13	Pasākumi paredzētās darbības negatīvās ietekmes samazināšanai	42
3.10.14	Paredzētie kompensējošie pasākumi	42
3.10.15	Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu veikušo ekspertu atzinumi	42

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

3.11	Paredzētās Darbības vietas un tās apkārtnes ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums, informācija par kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem (2.3.9.)	42
4.	Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums (3.)	45
4.1	Savstarpējās un summārās ietekmes (3.2.1.)	45
4.2	Atradnes ierīkošana, būvniecība (3.2.2.)	45
4.2.1	Atradnes ierīkošana novērtējums (3.2.2.)	45
4.2.2	Ieguves laukuma sagatavošana (3.2.2.)	45
4.2.3	Plekļuves ceļa un derīgā materiāla apstrādes vietas sagatavošana (3.2.2.)	46
4.2.4	Organizatoriskie un inženiertehniskie pasākumi ietekmju mazināšanai (3.2.2.)	46
4.3	Apkārtnes atradņu ietekmes prognoze	47
4.4	Ietekmes uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem novērtējums (3.2.4.)	48
4.5	Ietekmes uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem novērtējums (3.2.4.)	48
4.5.1	Ietekme uz pazemes ūdens kvalitāti (3.2.3.)	49
4.5.2	Pazemes ūdeņu monitoringa nepieciešamība (3.2.3.)	49
4.6	Ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums (3.2.5.)	49
4.6.1	Ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums no derīgā materiāla transportēšanas (3.2.5.)	50
4.6.2	Pasākumi piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai	50
4.7	Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtējums (3.2.6., 3.2.7.)	51
4.7.1	Ietekmes uz troksni no derīgā materiāla transportēšanas (3.2.7.)	53
4.7.2	Pasākumi trokšņa samazināšanai (3.2.6.)	53
4.8	Ietekmes novērtējums uz sugām un biotopiem (3.2.9.)	53
4.9	Ietekmes novērtējums uz Natura 2000 (3.2.9.)	54
4.10	Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas pasākumiem; nepieciešamie ainavu veidošanas pasākumi (3.2.9.)	55
4.11	Paredzētās darbības ietekmes kultūrvēsturisko vidi	58
4.12	Citas iespējamās ietekmes (3.3.)	59
4.13	Avāriju risks (3.4.)	59
4.14	Paredzētās darbības sociāli – ekonomiskās ietekmes novērtējums (3.5.)	59
4.15	Sabiedrības, institūciju un pašvaldības attieksme (3.7.)	60
5.	Izmantotās novērtēšanas metodes (5.)	61
5.1	Izmantotās novērtēšanas un prognozēšanas metodes, lai novērtētu Paredzētās darbības ietekmi uz vidi (4.1.)	61
6.	Prasības negatīvo ietekmju novēršanai, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu analīze; Paredzētās darbības limitējošie faktori un to analīze (6.)	61
6.1.1	Paliekošo ietekmju būtiskuma raksturojums, norādot prognozēšanas metodes	63
6.1.2	Paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām	63
7.	Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu (4)	64
7.1	Alternatīvu izvēle	64
7.1.1	Darbības neuzsākšanas alternatīva	65
7.1.2	Darbības realizācijas vietas alternatīva	65
7.1.3	Alternatīvu tehnoloģiju izmantošana	65
7.1.4	Alternatīvs darbības apjoms	66

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

7.1.5	Alternatīvi ietekmes uz vidi samazinoši pasākumi	66
7.1.6	Padziļināti izvērtējamo alternatīvu raksturojums	66
7.2	Kritēriji alternatīvu salīdzināšanai (6.2.)	66
7.2.1	Alternatīvu vērtējums	67
7.3	Izvēlētās alternatīvas un to pamatojums (6.2.)	67
8.	Prasības monitoringam (7.)	68
9.	Izmantotās literatūras saraksts	69
10.	Piemērotie tiesību akti	70
11.	Pielikums	72

1. KOPSAVILKUMS PAR PAREDZĒTO DARBĪBU (IEVADS)

1.1 PAREDZĒTĀ DARBĪBA

Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu (smilts – grants un smilts) ieguve atradnes "Puškini" iecirknī "Vidus Mālnieki" (turpmāk – Atradne "Vidus Mālnieki"), nekustamā īpašuma "Vidus Mālnieki" (kadastra numurs 4246 002 0297) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 42460020775 un nekustamā īpašuma "Jelinskas" (kadastra numurs 4246 002 0406) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4246 002 0406, Drabešu pagastā, Cēsu novadā (turpmāk – Paredzētā darbība).

Atradnes "Vidus Mālnieki" platība ir 6,94154 ha. Atradne "Vidus Mālnieki" ir izpētīta un tās krājumi ir akceptēti VSIA "Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs". Taču daļa no īpašuma "Jelinskas" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 42460020406 apmēram 0,690 ha platībā ir ārpus Atradnes "Vidus Mālnieki" teritorijas (*sk.1.2.1.attēlu*). Taču īpašuma šajā daļā 1953.gadā veikta ģeoloģiskā izpēte (atradne "Puškini"), tāpēc prognozējams, ka arī šajā īpašuma daļā ir derīgo izrakteņu iegulas.

Tāpēc kopējā teritorija, kurai veic ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – IVN) ir gan Atradne "Vidus Mālnieki", gan daļa no īpašuma "Jelinskas" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 42460020406 apmēram 0,690 ha platībā (turpmāk – Paredzētās darbības vieta). Kopējā Paredzētās darbības vietas platība ir apmēram 7,6315 ha.

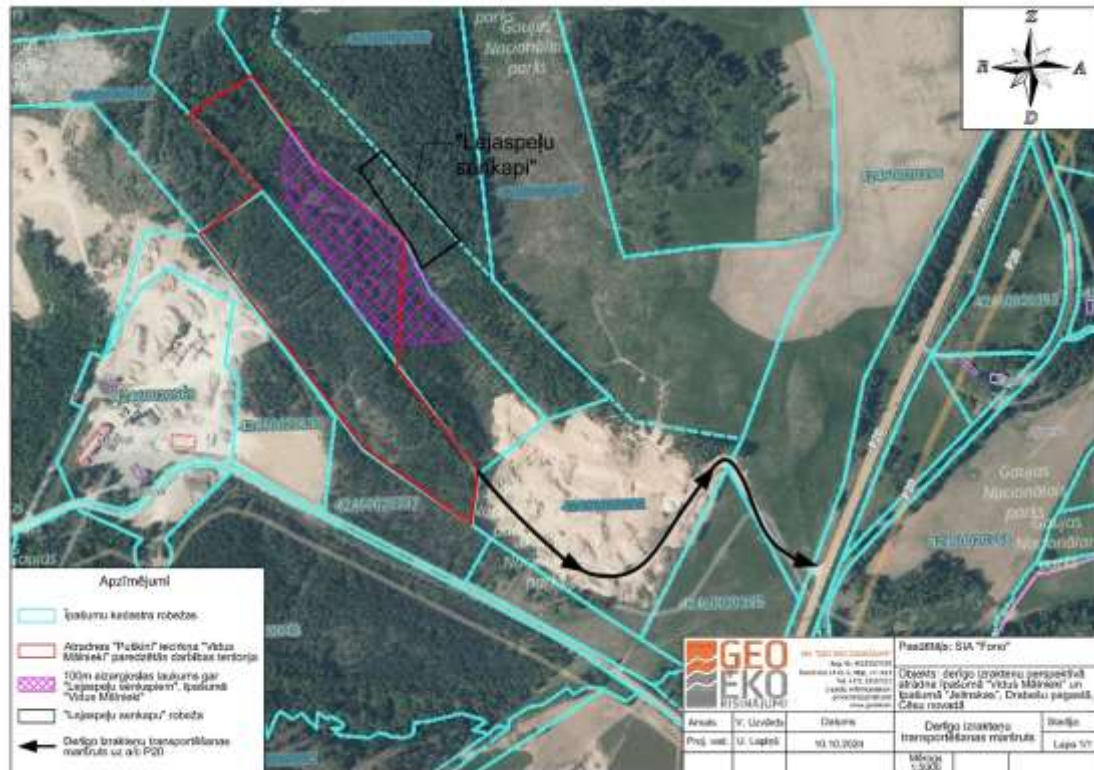
1.2 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETA (II. 3.1.²)

Paredzētās darbības vieta atrodas Drabešu pagastā, Cēsu novadā (*sk.1.2.attēlu*).

² IVN Ziņojumā cipars pie nodaļas ir atsauce uz attiecīgo Vides pārraudzības valsts biroja programmas prasību.

1.2.1.attēls

Paredzētās darbības vieta

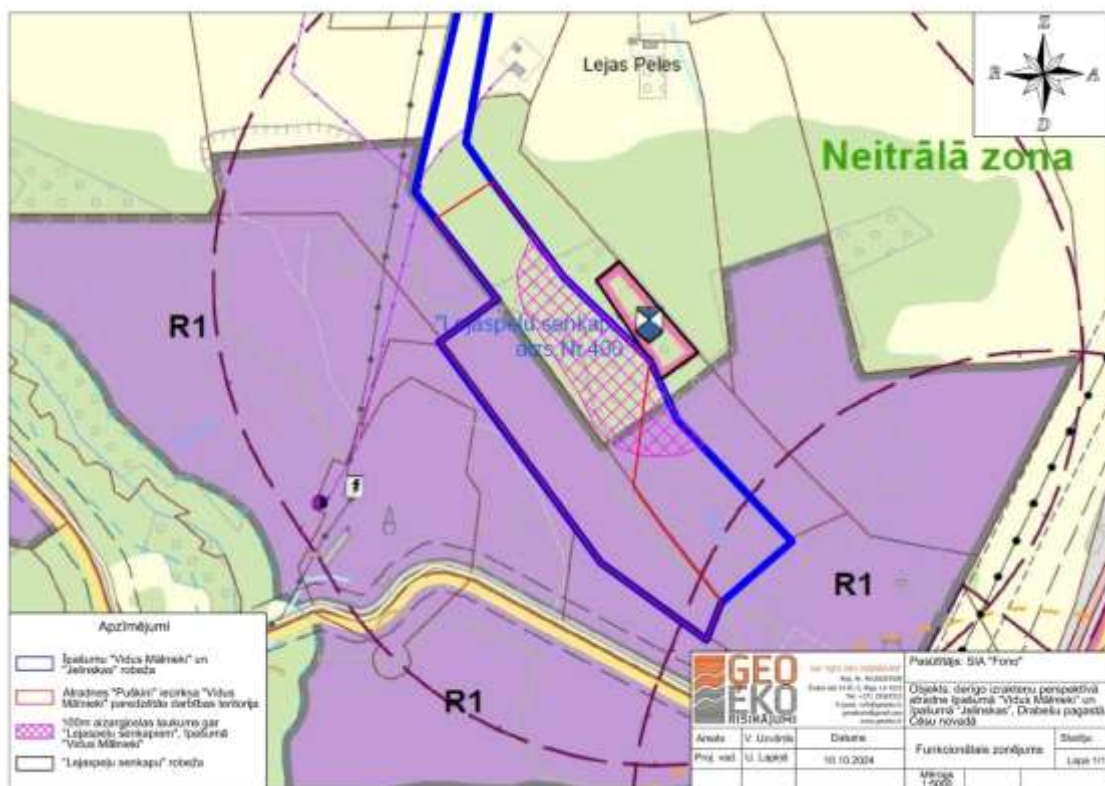

Šobrīd Paredzētās darbības vieta ir meža zeme.

Atradne paredzēta teritorijā, kura atbilstoši Cēsu novada (iepriekš Amatas novads) teritorijas plānojumam grafiskajai daļai (Amatas novada Drabešu pagasta funkcionālais zonējums) Paredzētā darbības vietai noteikts funkcionālais zonējums – Meža zemes (M) un Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1) (sk.1.2.2.attēlu).

1.2.2.attēls

Paredzētās darbības vietas funkcionālais zonējums teritorijas plānojumā

Saskaņā ar Cēsu novada (iepriekš Amatas novads) teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem gan Meža zemēs (M) (419.punkts) gan Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1) (345.punkts) atļautā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve.

IVN Ziņojumā novērtēta Paredzētās darbības ietekmes uz vidi un iedzīvotājiem pašā Paredzētās darbības vietā, kā arī tās apkārtnē, kur, saprātīgi novērtējot iespējamo ietekmi, sagaidāmas kādas Paredzētās darbības negatīvas ietekmes. Dažādām Paredzētās darbības negatīvajām ietekmēm ir atšķirīgs ietekmes attālums, tāpēc IVN ziņojumā viens konkrēts attālums, kādā ietekme tiek novērtēta, nav nodefinēts, jo dažādām Paredzētās darbības negatīvajām ietekmēm ir atšķirīgs ietekmes attālums. Izpētes teritorija aptver citas derīgo izrakteņus atradnes Paredzētās darbības vietas apkārtnē. Derīgo izrakteņa transportēšanai novērtēts tikai viens maršruts: no Paredzētās darbības vietas uz blakus atradni "Uplandi" un tālāk pa esošo ceļu līdz Valsts autoceļam P20 "Valmiera – Cēsis – Drabeši" (turpmāk – autoceļš P20) (sk. 1.2.1.attēlu)

Katras Paredzētās darbības negatīvās ietekmes novērtējumā norādīts, kādas savstarpējās un summārās ietekmes un ar kādām citām darbībām ir vērtētas.

1.3 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IEROSINĀTĀJA

SIA "FONO", reģ.nr. 44103052187, juridiskā adrese: : Rīgas iela 47 – 1, Cēsis, Cēsu novads

1.4 ZIŅOJUMA PAR IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMU IZSTRĀDĀTĀJA

SIA „Ģeo Eko Risinājumi”, reģ.nr.40103207530, juridiskā adrese: Ēveles ielā 14-2, Rīgā, LV-1013, tālrunis: +371 29167212, e-pasts: info@geoeko.lv; <http://www.geoeko.lv/>.

1.5 KOMPETENTO IESTĀŽU PIESAISTE UN SPECIĀLISTU SARAKSTS (3.4.)

Ziņojumā izmantota informācija no:

- Sugu un biotopu ekspertes Ivetas Donikas 2021.gada 21.maija eksperta atzinuma par biotopu grupu: meži un virsāji (sk. *pielikumā 1.pielikums*).
- SIA „Ģeo Eko Risinājumi” (ģeologs I.Zeps, ģeotehniskā inženierizpēte (visu veidu ēkas (būves)) sertifikāts nr.5180) (dabas zinātņu bakalaura grāds ģeoloģijā) 2020.gada pārskats: “Atlikušo krājumu aprēķina (pārrēķina) pārskats Smilts-grants un smilts atradnei “Puškini” iecirknis “Vidus Mālnieki” Drabešu pagastā, Amatas novadā, zemes īpašumos “Jelinskas” un “Vidus Mālnieki” ar kad. Nr. 42460020406 un 42460020297”³.
- SIA "Vides un Ģeoloģijas Serviss" 2024.gada 7.oktobra “Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējums smilts un smilts - grants atradnē “Puškini” iecirknim “Vidus Mālnieki”” (eksperts Raivis Ķepals profesionālais bakalaura grāds vides zinībās un maģistra grāds vides zinībās) (turpmāk - Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējums) (pielikumā 2.pielikums).
- Dabas aizsardzības pārvaldes 2022.gada 11.novembra vēstule Nr. Nr.4.9/6147/2022-N (pielikumā 3.pielikums).
- VAS „Latvijas Valsts ceļi” 2022.gada 20.oktobra vēstule Nr. 4.5/17396 (sk. *pielikumā 4.pielikums*).
- Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2022.gada 31.oktobra vēstule Nr.05-01/5194 (sk. *pielikumā 5.pielikums*).
- Cēsu novada pašvaldības 2022.gada 30.jūnija vēstule Nr.6.2-10/2022/3426 (sk. *pielikumā 6.pielikums (anonimizēta)*).
- Sugu un biotopu eksperta Gaida Grandāna 2023.gada 29.augusta eksperta atzinums (joma: putni) par putniem (pūčveidīgie) paredzētās darbības vietā (sk. *pielikumā 7.pielikums*).
- Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) 2022.gada 26.septembra programma Nr.5-03/25/2022⁴ (turpmāk – VPVB programma) ietekmes uz vidi novērtējumam
- Ziņojumu sagatavoja Uģis Lapiņš, dabas zinātņu bakalaura grāds ģeogrāfijā.

³ Informācijas par atradnes “Puškini” iecirknis “Vidus Mālnieki” Zemes dzīļu informācijas sistēmā: <https://izraktenis.lvgmc.lv/atradnes/B1879>

⁴ <https://www.vpvp.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/derigo-izraktenu-smilts-grants-un-smilts-ieguve-sia-fono>

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

1.6 ZIŅOJUMA IZSTRĀDES UN ZIŅOJUMA SATURA TIESISKAIS PAMATS

Šā IVN mērķis ir novērtēt, kā arī novērst vai samazināt iespējamo Paredzētās darbības ietekmi uz vidi.

IVN procedūra piemērota ar Valsts vides dienesta Vides dienesta Vidzemes reģionālas vides pārvaldes 2021.gada 10.jūnija lēmumu Nr.VI21SI0064 par IVN procedūras piemērošanu Paredzētajai darbībai.

IVN Ziņojums sagatavots ievērojot normatīvo aktu prasības un VPVB Programmu.

IVN procedūra pirmo reizi tika ieviesta ar ASV Nacionālo vides aktu 1969.gadā. Eiropas kopienā pirmais ietekmes uz vidi novērtējuma tiesību akts bija Direktīva 85/337/EEK Noteiktu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējums⁵.

Vides aizsardzības likuma⁶ 3.panta pirmajā daļā minēti vides aizsardzības principi. Izvērtēšanas princips paredz, ka jebkuras tādas darbības vai pasākuma sekas, kas var būtiski ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, jāizvērtē pirms attiecīgās darbības vai pasākuma atļaušanas vai uzsākšanas. Darbība vai pasākums, kas var negatīvi ietekmēt vidi vai cilvēku veselību arī tad, ja ievērotas visas vides aizsardzības prasības, ir pieļaujams tikai tad, ja paredzamais pozitīvais rezultāts sabiedrībai kopumā pārsniedz attiecīgās darbības vai pasākuma nodarīto kaitējumu videi un sabiedrībai.

Minētā vides aizsardzības principa ieviešanu praksē nodrošina likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”⁷, kura mērķis ir novērst vai samazināt paredzēto darbību īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi. Turklāt likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” ietverts tiesiskais regulējums, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu, tāpēc ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir saistoši arī Eiropas Savienības tiesību akti.

Ziņojumā ietverta informācija, kas izriet no iepriekš minētajiem iestāžu lēmumiem un likumiem, kā arī Ministru kabineta 2015.gada 13.janvāra noteikumiem Nr.18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”⁸.

Tāpat Ziņojumā būtiska informācija iegūta no Cēsu novada (iepriekš Amatas novads) teritorijas plānojuma⁹, Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumiem Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”¹⁰, Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumiem Nr.570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”¹¹, Ministru kabineta

⁵ Jans H.J., Vedder H.B.J. European Environmental Law. 3rd edition. Europa Law Publishing, 2008, 311.lpp

⁶ <http://likumi.lv/doc.php?id=147917>

⁷ <http://likumi.lv/doc.php?id=51522>

⁸ <https://likumi.lv/ta/id/271684>

⁹ Cēsu novada (iepriekš Amatas novads) teritorijas plānojums: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_12402

¹⁰ <https://likumi.lv/doc.php?id=263882>

¹¹ <http://likumi.lv/doc.php?id=251021>

2009.gada 3.novembra noteikumiem Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”¹² un Ministru kabineta 2010.gada 30.septembra noteikumiem Nr.925 „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības”¹³. Gaujas nacionāla parka dabas aizsardzības plāna.

Piemērotie tiesību akti ietverti un analizēti Ziņojuma attiecīgajās sadaļās, uz kurām attiecas konkrēto normatīvo aktu tiesiskais regulējums. Pat ja normatīvais akts nav minēts Ziņojumā, bet tas attiecas uz Ziņojuma izstrādes procesu vai paredzēto darbību, tad normatīvā akta prasības ir jāievēro, gan izstrādājot Ziņojumu, gan veicot paredzēto darbību.

1.7 ZIŅOJUMĀ IZVĒRTĒTĀS ALTERNATĪVAS (1.3.)

IVN novērtējamās alternatīvas ir atšķirīgi līdzekļi vai paņēmieni paredzēto mērķu sasniegšanai. VPVB programmā norādīts, ka alternatīvu izvēle un to salīdzināšanas kritēriju izvēle ir ierosinātāja ziņā.

Šajā IVN ziņojumā izvirzītas un izvērtētas šādas Paredzētās darbības alternatīvas:

- *Alternatīva A:* Derīgo materiālu iegūst ieguves kāplē un transportē apstrādei tehnoloģiskajā laukumā, kas atrodas īpašumā "BMX trase" ar kadastra Nr.42460020292 (atrādē "Uplandi"), veidojot nelielas krautnes (turpmāk – Alternatīva A).
- *Alternatīva B:* Derīgā materiāla apstrāde notiek pie ieguves kāples un pie ieguves kāples ir novietota (tā ir mobila) apstrādes iekārta, veidojot nelielas krautnes (turpmāk – Alternatīva B).

1.8 PROGNOZĒTĀS PAREDZĒTĀS DARBĪBAS GALVENĀS IETEKMES

Parasti derīgo izrakteņu: smilts, smilts-grants, ieguve saistīta ar nelabvēlīgu ietekmi uz emisijām gaisā troksni, ietekmi uz ainavu, ietekmi uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām.

IVN Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētās darbības ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem būs neliela, tāpēc šī ietekmes vērtējums balstīts uz Paredzētās darbības vietas un tās apkārtnes ģeoloģiskās izpētes datiem un ietekmes novērtējumu līdzīgās smilts atradnēs.

Savukārt par Paredzētās darbības radītajām emisijām gaisā un radīto troksni, novērtējums veikt sagatavojot jomas speciālistu novērtējumu, kas ietver matemātiska modeļa izstrādi, lai novērtētu prognozējamo Paredzētās darbības ietekmi.

Paredzētas darbības iespējamā ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām novērtēta, ņemot vērā divu (purni un meži un virsāji) sugu un biotopu ekspertu atzinumus.

¹²<http://likumi.lv/doc.php?id=200712>

¹³<http://likumi.lv/doc.php?id=218949>

Ietekme uz Natura 2000 un ietekme uz ainavu novērtēta balstoties uz informāciju par Paredzētās darbības vietas un tās apkārtnes dabas vērtībām un normatīvajos aktos norādītajiem vērtēšanas kritērijiem.

1.9 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS REALIZĀCIJAS TERMINI

IVN Ziņojumā novērtēta prognoze, ka gadā iegūstamais smilts, smilts-grants materiāla apjoms būs līdz 60000 m³. Šāds izstrādes apjoms ļauj prognozēt, ka atradni varēs izstrādāt apmēram 7 gadu ilgā periodā. Taču ieguves apjomu atradnē ietekmē konkurence, tāpēc ieguve var ilgt arī ilgāk, ja nav pieprasījuma pēc derīgā materiāla.

2. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETAS UN PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

2.1 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS (1.1.)

Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu (smilts, smilts-grants) ieguve īpašumos: nekustamais īpašums "Vidus Mālnieki" (kadastra numurs 4246 002 0297) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 4246 002 0775 un nekustamais īpašums "Jelinskas" (kadastra numurs 4246 002 0406) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 4246 002 0406, Drabešu pagastā, Cēsu novadā.

2.1.1 PAMATINFORMĀCIJA PAR ATRADNI (1.2.)

Kopējā Paredzētās darbības vietas platība ir apmēram 7,6315 ha, kas ietver gan Atradni "Vidus Mālnieki", gan daļu no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 42460020406 apmēram 6900 m² platībā, kur visticamāk arī ir izmantojas derīgo izraktenu iegulas.

Derīgo izrakteņu ieguvī plānots veikt secīgi, atsedzot Atradni "Vidus Mālnieki" 3 posmos (iecirkņos). Prognozējams, ka atradnē būs 2 kāplēs (augstums līdz 6 m) un ieguve notiks ar ekskavatoru vai frontālo iekrāvēju.

Saskaņā ar ģeoloģisko izpēti Atradnē "Vidus Mālnieki" visi derīgā materiāla krājumi atrodas virs gruntsūdens līmeņa. Tas nozīmē, ka derīgā materiālā ieguve notiks tikai virs gruntsūdens līmeņa.

2.1.2 DERĪGO IZRAKTEŅU KRĀJUMI (1.2.)

Atradnei "Vidus Mālnieki" izsniegta pase un ieguves limits. Ieguves limitā Atradnes "Vidus Mālnieki" akceptētie A kategorijas krājumi:

- * Smilts – 28,86 tūkst. m³ (visi virs pazemes ūdeņu līmeņa);
- * Smilts-grants– 367,33 tūkst. m³ (visi virs pazemes ūdeņu līmeņa).
- * Kopā: 396,19 m³;
- * Derīgā slāņa biezums līdz 11,10 m.

2.1.3 DERĪGO IZRAKTENU KATEGORIJA (1.2.)

Atradnē akceptēti A kategorijas krājumi.

2.1.4 DERĪGO IZRAKTENU IEGULAS RAKSTUROJUMS. (1.2.)

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

SIA "Ģeo Eko Risinājumi" 2020.gada atlikušo krājumu aprēķina (pārreķina) pārskatā pamatojoties uz firmas "Transprojektkarjer" 1953.gada pārskatu par ģeoloģisko izpēti norādīts, ka ģeoloģiskie urbumi sniedz datus par kvartāra eluviālajiem nogulumiem un Latvijas svītas glacigēnajiem un glaciofluviālajiem nogulumiem.

Visu atradni sedz augsne. Daļēji atradni sedz Latvijas svītas glacigēnie nogulumi (gQ3ltv), kas sastāv no plastiskas morēnas mālsmilts un tie pārsedz derīgo materiālu.

Glaciofluviālos nogulumus (gfQ3ltv) veido derīgais materiāls – smilts un smilts-grants maisījums.

Atradnes "Vidus Mālnieki" ģeoloģiskais griezumšķēzums izpētes laukumā ir šāds:

- 1) virspusē līdz 0,3m biezumā atsegts smilšainas augsnes (eQ4) slānis, kas sedz visu izpētes teritoriju;
- 2) glacigēnie nogulumi – morēnas smilšmāls un mālsmilts, smilts, līdz 4,85m (vidēji 2,16 m);
- 3) Glaciofluviālos nogulumus (gfQ3ltv) - smilts un smilts-grants no 0,00 m līdz 11,1 m.

2.1.5 DERĪGĀ IZRAKTEŅA RAKSTUROJUMS (1.2)

Atradnes "Vidus Mālnieki" smilts un smilts-grants derīgo materiālu veido glacigēnie un glaciofluviālie nogulumi, kas sastāv smilts un smilts-grants.

Var pieņemt, ka Paredzētās darbības vietā, kas ir ārpus Atradnes "Vides Mālnieki", ir identiski ģeoloģiskie apstākļi un derīgo izrakteņu raksturojums.

2.1.6 DERĪGO IZRAKTEŅU KVALITĀTE (1.2.)

Atradnes pasē nav norādīts derīgo izrakteņu izmantošana veids. Bet parasti smilts un smilts-grants derīgos izrakteņus iespējams izmantot būvniecības darbos, laukumu segumu, ceļu segumu pamatņu izbūvē, uzbērumu veidošanā, kā arī autoceļu uzturēšanā, laukumu panēšanā.

2.2 ATRADNES PLATĪBA (1.4.2.)

Atradnes "Vidus Mālnieki" platība ir 6,94154 ha. Daļa no īpašuma "Jelinskas" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 42460020406 apmēram 0,6900 ha platībā ir ārpus Atradnes "Vidus Mālnieki" teritorijas. Taču īpašuma daļā 1953.gadā veikta ģeoloģiskā izpēte (atradne "Puškini"), tāpēc prognozējams, ka arī šajā īpašuma daļā ir derīgo izrakteņu iegulas.

Tāpēc kopīgā platība, kurā tiek novērtēta derīgo izrakteņu ieguves ietekme uz vidi ir 7,63154 ha.

Prognozējams, ka derīgā materiāla ieguvei nevajadzēs papildus teritoriju (krautnes, transporta novietne), jo piekļūšana Atradnes "Vidus Mālnieki" ir no atradnes "Uplanli", (zemes vienības kadastra apzīmējums 42460020292), kurā jau ir izveidota infrastruktūra atradnes izstrādei (ceļš, apkalpojošā personāla vagoniņš, tehniskas novietne, noliktava). Atradnei "Uplandi" arī ir nodrošinās derīgā materiāla izvešanas ceļš līdz autoceļam P20 "Cēsis – Drabeši".

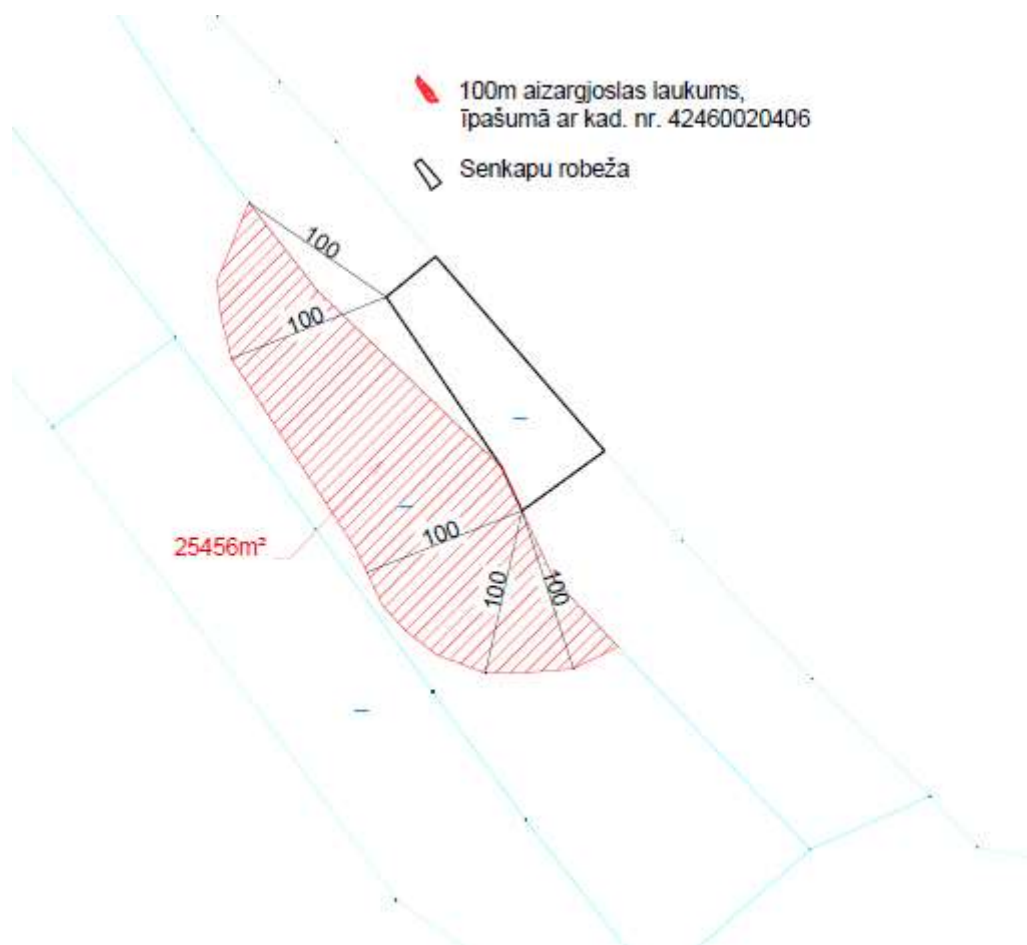
1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Visa Paredzētās darbības vieta atrodas valsts nozīmes arheoloģiskā pieminekļa "Lejaspeļu senkapī" (valsts aizsardzības Nr. 400) aizsardzības zonā. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde 2022.gada 31.oktobra vēstulē Nr.05-01/5194 norāda, ka derīgo izrakteņu ieguves vietas izveide nav pieļaujama tuvāk kā 100 m attālumā no senkapiem, bet pārējā "Lejaspeļu senkapu" aizsardzības zonā ir pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve, pēc darbu pabeigšanas teritorija ir rekultivējama.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde 2022.gada 14.novembra vēstulē Nr.05-01/5513 izsniedza precīzas "Lejaspeļu senkapu" koordinātas. Ievērojot "Lejaspeļu senkapu" izvietojumu un ierobežojumu derīgo izrakteņu ieguvei, faktiskā atradnes platība samazinās par 25456 m² (2,5456 ha) (sk.2.2.1.attēlu) un paredzētā darbība realizējama līdz apmēram 5,086 ha platībai.

2.2.1.attēls

"Lejaspeļu senkapī" un ierobežojums iegūt derīgos izrakteņus

Paredzētās darbības vietu skar reģiona nozīmes kultūras pieminekļa "Uplantu viduslaiku kapsēta"(aizsardzības Nr.405) aizsargjosla apmēram 1100 m² platībā. Taču tā

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

kā starp Paredzētās darbības vietu un kultūras pieminekli "Uplantu viduslaiku kapsēta" atrodas darbojošās atradne "Uplandi", var pieņemt, ka ierobežojumi iegūt derīgos izrakteņus Paredzētās darbības vietā kultūras pieminekļa "Uplantu viduslaiku kapsēta" aizsargjoslā nav.

Precīza atradnes platība, kurā būs atļauta derīgo izrakteņu ieguve, tiks noteikta derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Paredzētā darbība plānota tādā veidā (Alternatīva B), ka derīgā materiāla apstrāde notiek pie ieguves kāples, tas ir, mobilā apstrādes iekārta tiek pārvietota pa atradni un derīgā materiāla apstrādes vieta mainās. Tādā veidā derīgo materiālu var izstrādāt visā atradnes platībā.

Tāpat faktisku atradnes platību ietekmē Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumu Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" 43.punktā noteiktais ierobežojums - ja licences laukuma robeža sakrīt ar zemes īpašuma robežu, projektā paredz drošības zonu, kas nodrošina, ka ieguvei neveic joslā, kas nav mazāka par 50 % no izstrādes kāples augstuma, līdz ieguves vietai piegulošajiem zemes īpašumiem. Tas nozīmē, ja piemēram, kāpes augstums ir 5 m, tad tādu nevar veidot tuvāk par 2,5m līdz īpašuma robežai.

Citas aizsargjoslas vai ierobežojumi Paredzētās darbības vietu neskar.

2.2.1 PLATĪBA, KURAI NEPIECIEŠAMA IZMANTOŠANAS UN ZEMES LIETOJUMA MAIŅA; (1.4.3.)

Visa Paredzētās darbības vieta atrodas meža zemē. Līdz derīgo izrakteņu ieguves atļaujas saņemšanai Paredzētās darbības vietā būs jāveic meža zemes atmežošana apmēram 5,086 ha platībā. To veic saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.889 "Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību" ar vietējās pašvaldības un Valsts meža dienesta atļauju.

Tā Paredzētās darbības vietas daļa, kuras atļautā izmantošana ir Meža zemes (M) būs jānosaka zemes lietojuma maiņa. Zemes lietojuma veida maiņu veic saskaņā ar Zemes ierīcības likumu¹⁴ un Ministru kabineta 2007.gada 21.augusta noteikumiem Nr.562 „Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem”¹⁵, vēršoties pie sertificēta mērnieka.

Savukārt saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumu¹⁶ un Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumiem Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība”¹⁷ nekustamā Atradnes plātībā būs jānosaka zemes lietošanas mērķis „04 "Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas"", vēršoties pašvaldībā.

¹⁴<http://likumi.lv/doc.php?id=144787>

¹⁵<http://likumi.lv/doc.php?id=162207>

¹⁶<http://likumi.lv/doc.php?id=124247>

¹⁷<http://likumi.lv/doc.php?id=139503>

2.2.2 NOŅEMTĀS GRUNTS IZVIETOŠANA UN IZMANTOŠANA (1.4.3.)

Saskaņā ar likuma „Par zemes dzīlēm”¹⁸ 14.panta 7.punktu zemes dzīļu izmantotāju pienākums ir noņemt un saglabāt auglīgo augsnes daļu rekultivācijai. Tāpēc, izstrādājot Atradni, noņemto augsnes segkārtu paredzēts novietot uzglabāšanai pagaidu krautnēs pa atradnes perimetru.

Ģeoloģiskajā izpētē atradnē konstatēti glacigēnie nogulumi – morēnas smilšmāls un mālsmilts, smilts. Šis slānis fiksēts kā segkārtā. Šo segkārtu paredzēts izmantot vaļņa pa atradnes perimetru izveidei un jau izstrādātās atradnes daļas nogāžu izlīdzināšanai.

Precīzs augsnes un segkārtas krautņu izvietojums tiks noteikts derīgo izrakteņu ieguves projektā.

2.2.3 TERITORIJAS SAGATAVOŠANA (1.4.1., 1.4.4.)

Pēc visu nepieciešamo atļauju saņemšanas (derīgo izrakteņu ieguves projekts, ieguves atļauja u.c.) varēs uzsākt teritorijas sagatavošanu ieguvei.

Atradnē derīgo izrakteņu licences laukumā nospraudīs licences laukuma robežpunktus dabā, ievērojot Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumu Nr.570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” 50.punkta nosacījumus. Teritoriju sagatavos saskaņā ar derīgo izrakteņu ieguves projekta ieguves vietas sagatavošanas plānu - izveidos ieguves vietas iebrauktuvi savienojot ar atradni “Uplandi”.

Derīgā materiāla transportēšana no Paredzētās darbības vietas paredzēta uz blakus atradni “Uplandi” un tālāk pa esošo ceļu līdz valsts autoceļam P20. Ceļu Paredzētās darbības vietā sagatavos, izmantojot atradnē pieejamo materiālu. Savukārt atradnē “Uplandi” un no tās līdz autoceļa P20 jau ir funkcionējošs ceļš.

Atradne tiks sagatavota pakāpeniski ar buldozeru (piemēram, buldozers *Liebherr PR 734*), nostumjot segkārtu uz pagaidu krautnēm gar atradnes perimetru.

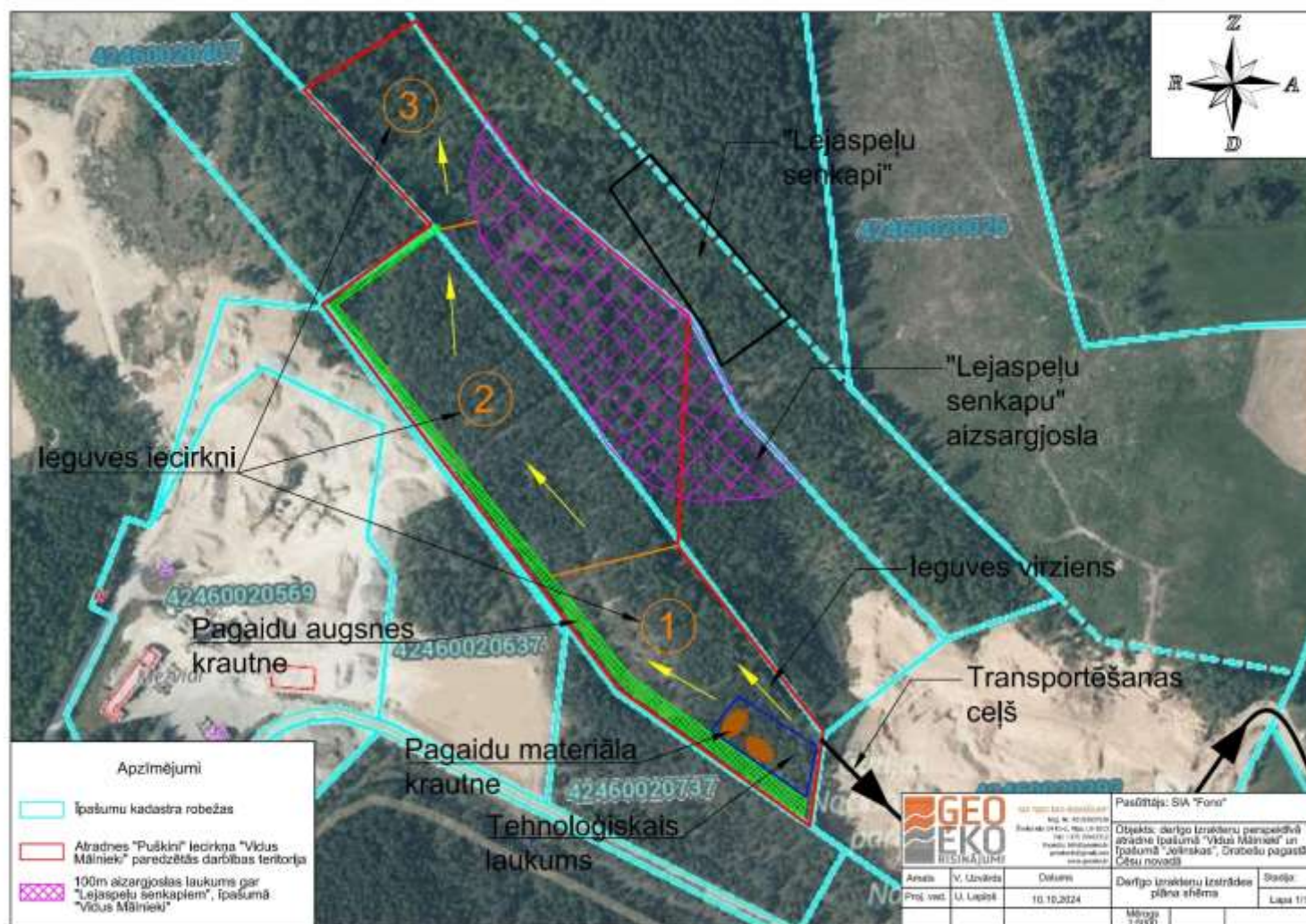
Atradnes izstrādi ērtāk sāk izstrādāt no A puses, kur atradne piekļaujas jau atradnei “Uplandi”. Atradnes segkārtas noņemšana tiks iedalīta 3 daļās. Pirmo sagatavos izstrādei atradnes A daļu apmēram 2,56 ha platībā. Otro sagatavos izstrādei atradnes R daļu apmēram 1,28 ha platībā. Trešo sagatavos atradnes ZR daļu apmēram 1,28 ha platībā. Atradnes “Vidus Mālnieki” izstrādes plāna projekts norādīts 2.2.2.attēlā

¹⁸ <http://likumi.lv/doc.php?id=40249>

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

2.2.2.attēls

Atradnes "Vidus Mālnieki" izstrādes plāna projekts

Atradnes daļā, kurā atrodas meža zeme, veiks meža ciršanu un celmu novākšanu atmežotajās platībās. Plānots, ka koku celmi tiks sastumti pagaidu krautnē Atradnes teritorijā. Pēc tam, kad celmu kaudze būs nožuvusi un atmosfēras nokrišņi noskalosjuši lielāko daļu augšnes no saknēm celmus varēs sašķeldot un šķeldu pārdot. Ja tā neatbilst kurināmā kritērijiem, tad šķeldu varēs izmanto teritorija apzaļumošanai pēc Atradnes izstrādes.

2.3 DERĪGĀ IZRAKTEŅA IEGUVES UN APSTRĀDES PROCESS; IEGUVES VEIDA SALĪDZINĀJUMS AR PASAULES PRAKSĒ IZMANTOTAJĀM TEHNOLOGIJĀM (1.4.4., 1.4.5.)

Atradnē tiks iegūti derīgie izrakteņi: smilts un smilts-grants. Visas derīgā izrakteņa iegulas atrodas virs gruntsūdens līmeņa, tāpēc atradnē to izstrādes laikā neveidosies dīki.

Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumu Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" 12.punktā noteikts, ka krājumus aprēķina visiem derīgo izrakteņu veidiem veiktās izpētes dziļumā. Savukārt iegūt derīgos izrakteņus var tikai akceptēto krājumu robežās. Tas nozīmē, ka derīgo izrakteņu ieguves dziļums saskan ar iegulas izpētes dziļumu.

Ņemot vērā ģeoloģiskās izpētes datus, derīgo izrakteņu ieguves projektā tiks paredzēts, ka ieguves ir vienāds ar izpētes dziļumu - apmēram 15m no zemes virsmas līmeņa.

leguve plānota ar traktortehniku (piem., ekskavators *Komatsu PC 210* un frontālais iekrāvējs *Volvo L180E*) iegūstot derīgo materiālu no ieguves kāples un to, iekraujot kravas automašīnās prom vešanai vai iekraujot sijātājā (piemēram, *Powerscreen Warrior 1800*) šķirošanai.

Ekskavators un frontālais iekrāvējs neatradīsies atradnē visu laiku, bet periodiski atkarībā no materiāla pieprasījuma.

Gan traktortehnika, gan derīgā materiāla apstrādes iekārtas darbosies ar dīzeļdzinēju. Izmantotā tehnika atbildīs Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumu Nr.1047 "Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā"¹⁹ un Ministru kabineta 2017.gada 30.maija noteikumu Nr.295 "Noteikumi par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļiem"²⁰ prasībām.

Atradrnē "Vidus Mālnieki" plānots apstrādāt sijātājā ap 90% no iegūtā derīgā materiāla. Vidējā plānotā produktivitāte sijāšanai 307,6 m³/stundā, kas pie prognozētā izstādes apjoma ļauj pieņemt, ka sijātājs atradrnē darbosies salīdzinoši nelielu laiku.

Pie sijāšanas iekārtas veidos divas krautnes, viena līdz 5000 m³, bet otra – līdz 3000 m³ apjomā.

¹⁹<http://likumi.lv/doc.php?id=125682>

20 <https://likumi.lv/ta/id/292396-noteikumi-par-transportlidzeklu-valsts-tehnisko-apskati-un-tehnisko-kontroli-uz-cela>

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Mobilo drupinātāju, piemēram, *Rubble Master RM70*, nogādās atradnē pēc vajadzības un pārstādās sakrājušos ārpus derīgās frakcijas materiālu.

Novērtējot paredzēto darbību, pieņemts, ka gada griezumā Atradne "Vidus Mālnieki" var darboties nepārtraukti, tas ir, visas darbdienas (52 nedēļas x 5 dienas = 260 dienas gadā).

Plānots, ka diennakts griezumā Atradnes "Vidus Mālnieki" izstrāde un derīgā materiāla apstrāde notiks diennakts gaišajā laikā pēc iespējas tuvāk normālam darba laikam - no 7:00 līdz 19:00 (*Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00*).

Smilts grants un smilts ieguvei izmantotās tehnoloģijas pasaules praksē ir līdzīgas. Derīgo izrakteņu smilts – grants un smilts (glaciofluviālo nogulumu) ieguvei citur pasaulē, kur ir līdzīgi ģeoloģiskie apstākļi, piemēram, Lietuvā un Igaunijā, izmanto līdzīgas metodes. Derīgā materiāla ieguve notiek ar ekskavatoriem un frontālajiem iekrāvējiem, tāpat tiek veikta materiāla frakcionēšana ar mobilajām vai stacionārajām sijāšanas un drupināšanas iekārtām transportēšana notiek ar smagajām kravas automašīnām.

Šāda ieguves veida izvēle pamatota ar racionāliem un ekonomiskiem apsvērumiem, proti, ekskavators vai frontālais ieguvējs ir labi pieejams tehnikas veids, kas piemērots dažādu darbu veikšanai. Atradnē "Vidus Mālnieki" nav ekonomiski pamatoti veidot speciālas stacionāras karjeru izstrādes iekārtas vai tehnikas.

2.3.1 ATRADNES SAGATAVOŠANĀ, DERĪGĀ MATERIĀLA IEGUVĒ, APSTRĀDĒ UN TRANSPORTĒŠANĀ IZMANTOTO IEKĀRTU UN TEHNIKAS NOSLODZES RAKSTUROJUMS

Novērtējot gaisa un trokšņa emisijas Atradnē pieņemti šādi iekārtu un tehnikas raksturojumi (sk. 2.3.1. tabulu), kas novērtēti gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā.

2.3.1. tabula

Iekārtu un tehnikas raksturojums

Tehnikas vienība	Jauda, kW	Vienību skaits	Noslodzes koeficients*	Darba laiks, h/a**
Ekskavators (Komatsu PC 210)	123	1	0,45	1688
Frontālais iekrāvējs (Volvo L180E)	221	1	0,5	2515
Sijāšanas iekārta (Powerscreen Warrior 1800)	82	1	0,5	386
Mobilais drupinātājs (Rubble Master RM70)	115	1	0,5	516
Kravas auto (Scania R780) (14 m ³)	183,8	1	0,5	1108
<p>* Koeficienti iegūti no Fuel use and emissions from non-road machinery in Denmark from 1985-2004 - and projections from 2005-2030 dokumenta.</p> <p>** Norādīts maksimāli aprēķinātais darba laiks, balstoties uz segkārtas kopējo apjomu, gadā iegūstamajiem materiāla daudzumiem un pasūtītāja sniegtās informācijas par iekārtu darbības maksimālajām jaudām. Kravas auto darba laiks aprēķināts ņemot vērā gada transporta vienību skaitu un pieņemot, ka viena vienība objektā pavadīs līdz 15 min.</p>				

2.3.2 NEPIECIEŠAMĀS INŽENIERKOMUNIKĀCIJAS UN BŪVNICĪBA (1.4.6.)

Paredzētajai darbībai nav nepieciešamas inženierkomunikācijas un infrastruktūras uzlabojumi, kas saistīti ar būvniecību.

Paredzētās darbības vietai piekļuve un apkalpošana (tehnikas novietne, darbinieku vagoniņi) plānota caur atradni "Uplandi" (zemes vienības kadastra apzīmējums 42460020292), izmantojot atradnes "Uplandi" esošo infrastruktūru.

Atradrnē degvielas un smēreļļu uzglabāšana nav paredzēta. Mobilo tehniku ar degvielu uzpildīs ārpus Atradnes "Vidus Mālnieki" teritorijas. Ja būs nepieciešams (ilgstošas un intensīvas izstrādes posmā) dīzeļdegvielu piegādās uz paredzētās darbības vietu ar specializēto degvielas pārvadāšanas cisternu. Dīzeļdegvielas uzpildīšanai tiks uzstādīts ūdens necaurlaidīgs pretinfiltrācijas segums 6 kvm platībā. Vienlaicīgi degvielas uzpildes vietā varēs uzpildīt vienu tehnikas vienību. Uzpildei izmantos degvielas sūkni.

2.3.3 PIEBRAUKŠANA; DERĪGĀ MATERIĀLA TRANSPORTĒŠANAS MARŠRUTS (1.4.7.)

IVN ziņojumā novērtēts tikai viens piekļūšanas maršruts Paredzētās darbības vietai, jo vienīgais patiesi izmantojamais piekļūšanas maršruts: no Paredzētās darbības vietas uz blakus un tālāk pa esošo ceļu līdz Valsts autoceļam P20 "Valmiera – Cēsis – Drabeši" (turpmāk – autoceļš P20) (sk. 1.2.1.attēlu).

Vizuāli novērtējot komersanta ceļa stāvokli atradrnē "Uplandi" un posmā no atradnes "Uplandi" līdz autoceļam P20 2023.gada vasarā, tā stāvokli var raksturot kā piemērotu kravas transporta kustībai.

Konsultējoties ar VAS "Latvijas Valsts ceļi", nav saņemti iebildumi par esošā ceļa un pieslēguma autoceļam P20 izmantošanai. VAS „Latvijas Valsts ceļi” 2022.gada 20.oktobra vēstulē Nr.4.5/17396 iesaka izbūvēt esošo pievedceļu ar cieto, (melno) segumu, divkārtu virsmas apstrādi.

Satiksmes intensitāte vidēji diennaktī autoceļam P20 2023.gadā (posms 29,612-39,730 km) bija 5795 vieglās automašīnas un 754 kravas automašīnas. Prognozējamais iespējamais vidējais reisu skaits dienā no Atradnes "Vidus Mālnieki" ir 17 reisi dienā, kas, salīdzinot ar autoceļa P20 satiksmes intensitāti, ir niecīgs skaits, kas daļēji papildinās esošo satiksmes intensitāti. Taču jānorāda, ka nav objektīvi summēt reisu skaitu no atradrnēm, jo konkurences apstākļos jāpieņem, ka visas līdzās atrodošās atradnes vienmēr nestrādā vienlīdz intensīvi.

2.3.4 TERITORIJAS SAKOPŠANAS UN REKULTIVĀCIJAS PASĀKUMI NĀKOTNĒ (1.4.8.)

Teritorijas rekultivācijas prasības būs ietvertas derīgo izrakteņu ieguves projekta rekultivācijas plānā, kas tiks sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumu Nr.570 "Derīgo izrakteņu ieguves kārtība" 39.7.punktu un 8.nodaļu. Šo noteikumu 86.punkts paredz, ka rekultivāciju var veikt vienlaikus ar derīgo izrakteņu ieguvi. Rekultivācija jāuzsāk gada laikā pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Minētais nozīmē, ka tad, kad izstrādās derīgo izrakteņu ieguves projektu, tiks precīzi norādīti ar Valsts vides dienestu un vietējo pašvaldību saskaņoti rekultivācijas veidi un pasākumi.

Jau izstrādājot atradni, tās atradnes daļas, kurās derīgais izraktenis būs pilnībā iegūts vai tā iegūšana nebūs ekonomiski pamatota, uzreiz tiks rekultivētas, pieberot un izlīdzinot nogāzes. Rekultivācijas laikā atradnes kraujas malas tiks nolīdzinātas, pārklātas ar atsiju materiālu un augsni no pagaidu krautuvēm. Rekultivējot atradni ir būtiski ievērot dabiskas nogāzes slīpuma leņķi, kas smilts un smilts-grants materiālam parasti ir robežas no 32-40 grādi. Tāpēc nogāzes nolīdzinās slīpumā 1:3.

Operatora pienākums ir nodrošināt nogāžu stabilitāti gan izstrādes laikā, gan pēc atradnes rekultivācijas, tāpēc atradnes operatoram nepieciešamības gadījumā jānodrošina izskalojumu un erozijas kanālu likvidēšana

Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumu Nr.570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība” 90.punktā norādīti derīgo izrakteņu (izņemot kūdras un sapropeli) ieguves vietas rekultivācijas veidi. Tā kā derīgā materiāla ieguves vietā derīgais materiāls ir izpētīts virs gruntsūdens līmeņa, tad ieguves vietā neveidosies dīķi. Ņemot vērā Paredzētās darbības vietas izvietojumu un apkārtnes mežainību, var pieņemt, ka piemērots rekultivācijas veids ir sagatavot izstrādāto atradni izmantošanai mežsaimniecībā.

2.4 NEPIECIEŠAMIE DABAS RESURSI (1.5.)

Derīgā materiāla apstrādei Atradrnē neizmantos ūdens resursus.

Citi dabas resursi, kas jāizmanto derīgo izrakteņu ieguvē ir tikai, dīzeļdegvielas patēriņš transportlīdzekļos un derīgā materiāla apstrādes iekārtā. Nepieciešamās dīzeļdegvielas apjoms ir salīdzinoši neliels, neradot novērtējamu ietekmi uz vidi naftas produktu ieguves un apstrādes jomā. Tehnikas ekspluatācijas radītais gaisa piesārņojums ir novērtēts šajā IVN Ziņojumā, novērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti.

2.5 PROGNOZĒTĀS EMISIJAS ŪDENĪ, GAISĀ; RADĪTAIS TROKSNIS (1.6.)

Parasti derīgo izrakteņu (smilts, smilts-grants) ieguve rada emisijas gaisā (putekļi, gāzes) no derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesa. Emisijas ūdenī Paredzētā darbība neradīs.

Atradnes darbība un derīgā materiāla transportēšana saistīta ar trokšņa emisijām vidē.

Par paredzētās darbības radītājām emisijām vidē un trokšņa emisijām sagatavots Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējums, ietverot stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi, kurā detalizēti norādīts Paredzētās darbības un tajā iesaistīto transportlīdzekļu un iekārtu prognozētās un aprēķinātās emisijas, kā arī salīdzinātās alternatīvas.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

2.6 ATKRITUMI, NOTEKŪDEŅI (1.6.)

Atradnē "Vidus Mālnieki" tiks uzstādīta pārvietojama tualete. Tās apkalpošanai būs noslēgts līgums ar attiecīgu pakalpojumu sniedzēju. Citi notekūdeņi Atradnes "Vidus Mālnieki" izstrādes laikā neveidosies.

Atkritumu apsaimniekošanas likuma 15.-17.pantā noteikti atkritumu radītāja pienākumi. Sadzīves atkritumus, kuri radīsies Atradnē "Vidus Mālnieki" nodarbinātajiem ikdienas vajadzību nodrošināšanai, plānots nodot uzņēmumam, kas sniedz attiecīgus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus.

Ražošanas atkritumus (rodas tikai no tehnikas vai iekārtu ekspluatācijas), kas var būt arī bīstamie atkritumi, arī plānots savākt atsevišķā konteinerā īslaicīgai uzglabāšanai un tos nodot atkritumu apsaimniekotājam ar atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas atļauju. Prognozējams, ka bīstamie atkritumi radīsies ļoti minimāli no tehnikas vai iekārtu ekspluatācijas.

Teorētiski iespējamās naftas produktu emisijas augsnē no tehnikas uzpildīšanas ar degvielu atradnes teritorijā. Degvielu uz vietas paredzētās darbības vietā neuzglabās. Ja būs nepieciešams (ilgstošas un intensīvas izstrādes posmā) dīzeļdegvielu piegādās uz paredzētās darbības vietu ar specializēto degvielas pārvadāšanas cisternu. Dīzeļdegvielas uzpildīšanai tiks uzstādīts ūdens necaurlaidīgs pretinfiltrācijas segums 6 kvm platībā. Vienlaicīgi degvielas uzpildes vietā varēs uzpildīt vienu tehnikas vienību. Uzpildei izmantos degvielas sūkni. Ja degviela nonāks vidē, tiks izmantoti absorbenti. Izmantotie absorbenti tiks nodoti atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam. Vides piesārņojumu, ja tāds radīsies, novērsīs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (sanācijas pasākumi).

Citi atkritumi Atradnes "Vidus Mālnieki" izstrādes laikā neveidosies un nav nepieciešami pasākumi to apsaimniekošanai.

3. VIDES STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETĀ UN TĀS APKĀRTNĒ (2.)

3.1 HIDROĢEOLOĢISKIE APSTĀKĻI PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETĀ UN TĀS APKĀRTNĒ (2.3.1.) TUVĀKĀS ŪDENS ŅEMŠANAS VIETAS UN PAZEMES ŪDENS ATRADNES; VIENSĒTU AKAS (2.3.5., 2.4.3.)

SIA "Ģeo Eko Risinājumi" 2020.gada atlikušo krājumu aprēķina (pārrēķina) pārskatā pamatojoties uz firmas "Transprojektkarjer" 1953.gada pārskatu par ģeoloģisko izpēti secināts, ka ģeoloģiskās izpētes laikā, krājumu aprēķina laukumā esošajos urbumos, nav konstatēts pazemes ūdens.

Arī blakus atrodošajā atradnē "Uplandi" visi derīgā izrakteņa krājumi ir virs gruntsūdens līmeņa un šajā atradnē nav izveidojušies dīķi. Tāpat vēsturiskajā atradnē "Puškini", kas atrodas pēc absolūtā augstuma ievērojami zemāk par Atradni "Vidus Mālnieki" pēc derīgo izrakteņu izstrādes nav izveidojušies dīķi.

No Paredzētās darbības vietas apmēram 100 m attālumā uz D tek Simtupe. Upe tek Z, ZR virzienā, ietekot Rakšupē. Rakšupe ietek Gaujā. Var pieņemt, ka no Paredzētās

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

darbības vietas Gruntsūdens plūsmas virziens visticamāk vērsts no Paredzētās darbības vietas D virzienā, kas saistīts ar būtisku reljefa pazeminājumu Simtupes virzienā, kas ir galvenā vietēja gruntsūdeņu дрена jeb noplūdes apgabals.

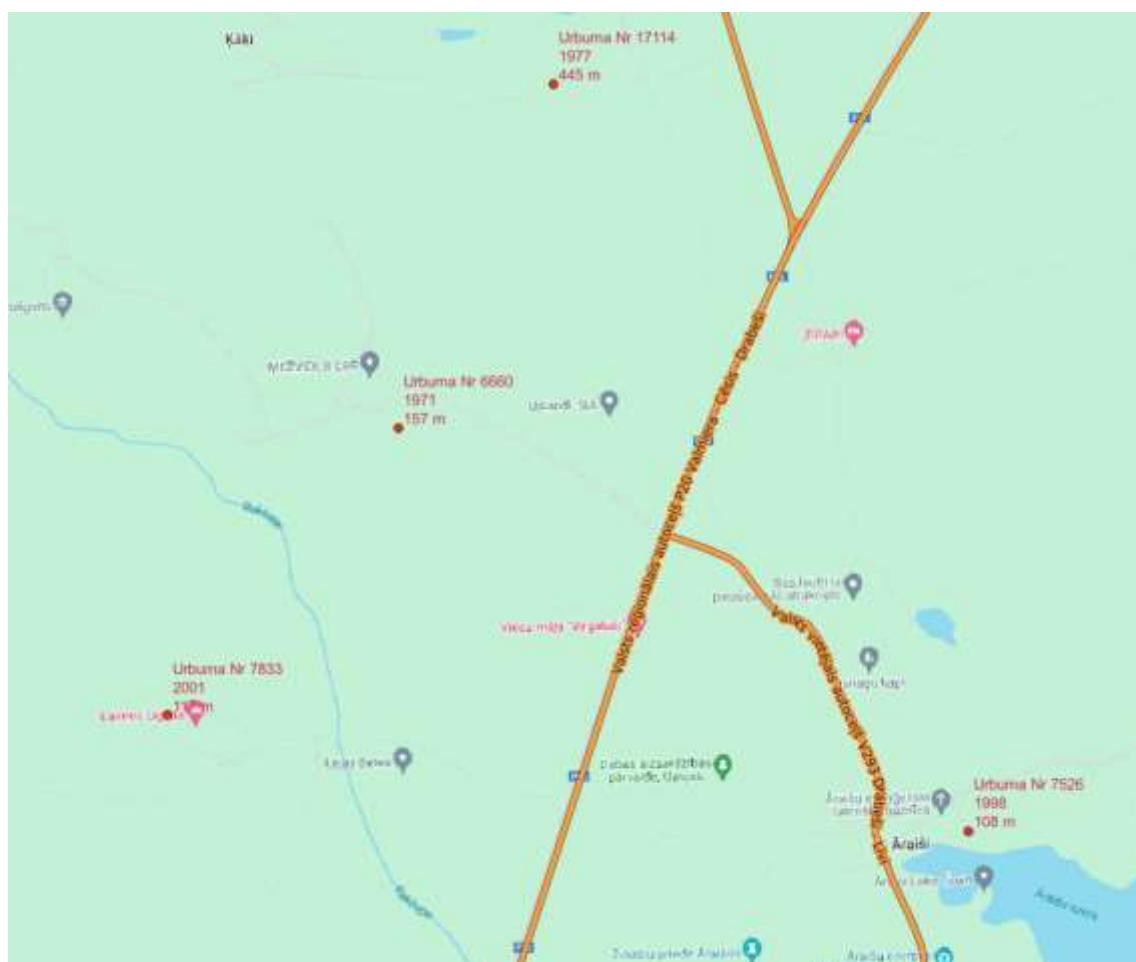
Tā kā citu ūdens objektu Paredzētās darbības vietas tuvumā nav, tad gruntsūdens barošanās notiek no atmosfēras nokrišņu ūdeņiem. Papildināšanās intensitāte ir atkarīga no atmosfēras nokrišņiem, virszemes noteces, aerācijas zonas veidojošo nogulumu biezuma un filtrācijas īpašībām.

Paredzētās darbības vietā un tā apkārtnē nav veikti gruntsūdeņu līmeņu režīma novērojumi. Pēc valsts pazemes ūdeņu monitoringa datiem tipiska gruntsūdeņu līmeņu sezonālo svārstību amplitūda līdzīgos hidroģeoloģiskos apstākļos varētu būt ap 1 m.

Saskaņā ar VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" datiem apkārtnes tuvumā reģistrēti pieci dziļurbumi (Nr.9107, 14815, 12670, 14558 un 21069) (sk.3.1.1.attēlu)

3.1.1.attēls

Paredzētās darbības vietas apkārtnē izvietotie dziļurbumi

Paredzētās darbības vietai tuvākais dziļurbums ir Nr.6660 izveidots 1971.gadā. Dziļurbuma ģeoloģiskās izpētes dati liecina, ka kvartāra nogulu slānī smilts un smilts-grants slāņi no 2-16 m dziļumam no zemes virskārtas ir piesātināti ar ūdeni. Devona nogulumos spiediena ūdeņi ir no 40-45m dziļumam no zemes un šie ūdeņi nav saistīti

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

ar kvartāra nogumu ūdens slāni, jo tie ir atdalīti ar sprosts slāni (smilšmāls morēnas, māls ar dolomītmerģeļa starpkārtām).

Paredzētās darbības vietai tuvākās dzīvojamās mājās "Miķīši" (apmēram 150 m no potenciālās ieguves vietas) un "Lejas Peles" (apmēram 270 m no potenciālās ieguves vietas) un "Kalna Pelles" (apmēram 400 m no potenciālās ieguves vietas) ūdens apgādei izmanto centralizētu ūdensapgādi.

Paredzētās darbības vietas apkārtnē pēc relatīvā augstuma ir ievērojami zemāk, salīdzinot ar mājām "Miķīši" un "Lejas Peles", kas norāda uz atšķirīgiem ģeoloģiskajiem apstākļiem, un paredzētās darbības vietas apkārtnē ir ilgstošā laika posmā ar derīgo izrakteņu ieguvu ietekmēta teritorija, taču nav informācijas, ka dzīvojamās mājās būtu negatīvi ietekmēta piekļuve dzeramajam ūdenim.

Ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslas neskar Paredzētās darbības vietu.

3.2 HIDROLOĢISKIE APSTĀKĻI PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETĀ UN TĀS APKĀRTNĒ (2.3.2.)

Paredzētās darbības vietai tuvākais ūdens objekts ir apmēram 100 m attālumā uz D tek Simtupe. Upe tek Z, ZR virzienā, ietekot Rakšupē. Rakšupe ietek Gaujā. Ņemot vērā ģeoloģiskos apstākļus Paredzētās darbības vietā un derīgo izrakteņu ieguvu, kas neskar gruntsūdens līmeņa horizontu, prognozējams, ka Paredzētā darbība nekādā veidā neradīs ietekmi uz Simtupi.

No Paredzētās darbības vietas apmēram 340 m uz DA ir izstrādāta atradne (atradne "Puškini" iecirknis "Grantskalnu iec.", kurā pēc rekultivācijas izveidojies dīķi. Dīķis atrodas aiz Simtupes un hidroloģiski nav tieši saistīts ar Paredzētās darbības vietu.

Ūdens objektu aizsargjoslas neskar Paredzētās darbības vietu.

VSIA "Zemkopības ministrija nekustamie īpašumi" Meliorācijas kadastra informācijas sistēmas grafiskajā kartē norādīts, ka Paredzētās darbības vieta nav meliorēta. Tuvākās meliorācijas drenu sistēmas ir apmēram 420 m uz ZA no Paredzētās darbības vietas.

Paredzētās darbības vieta nav applūstoša teritorija.

3.3 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETAS ĢEOLOĢISKĀS UZBŪVES UN INŽENIERĢEOLOĢISKO APSTĀKĻU RAKSTUROJUMS (2.3.3.)

Geomorfoloģiski Atradne "Vidus Mālnieki" atrodas Vidzemes augstienes, Mežoles pauguraines rietumu daļā.

Ģeoloģiskie urbumi sniedz datus par kvartāra eluviālajiem nogulumiem un Latvijas svītas glaciģenajiem un glaciofluviālajiem nogulumiem.

SIA "Ģeo Eko Risinājumi" 2020.gada atlikušo krājumu aprēķina (pārrēķina) pārskatā pamatojoties uz firmas "Transprojektkarjer" 1953.gada pārskatu par ģeoloģisko izpēti norādīts: kvartāra eluviālie nogulumi (eQ₄) veido ģeoloģiskā griezumā augšējo daļu. Tie atsedzas visos urbumos un veido augsnes trūdvielu horizontu. Latvijas svītas glaciģenie nogulumi (gQ₃ltv) atsedzas urbumos: (Š-SKV10; Š-SKV11; Š-SKV19) un sastāv no

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

plastiskas morēnas mālsmilts un tie pārsedz derīgo materiālu. Glaciofluviālos nogulumus (gfQ3ltv) veido derīgais materiāls – smilts un smilts-grants maisījums. Tie atsedzas urbumos Nr. Š-SKV10; Š-SKV19; Š-30; Š-41; Š-50; Š-55; Š-56; Š-62. Sākotnējās ģeoloģiskās izpētes laikā derīgā materiāla biezums krājumu aprēķina laukumā esošajos urbumos fiksēts: min. 2.7 m, maks. 12.5 m biezumā.

Atradnes "Vidus Mālnieki" ģeoloģiskais griezumš izpētes laukumā ir šāds:

- 4) virspusē līdz 0,3m biezumā atsegts smilšainas augsnes (eQ4) slānis, kas sedz visu izpētes teritoriju;
- 5) glacigēnie nogulumi – morēnas smilšmāls un mālsmilts, smilts, līdz 4,85m (vidēji 2,16 m);
- 6) Glaciofluviālos nogulumus (gfQ3ltv) - smilts un smilts-grants no 0,00 m līdz 11,1 m.

3.3.1 PAAUGSTINĀTA ĢEOLOĢISKĀ RĪŠA NOGABALU RAKSTUROJUMS (2.3.3.)

Par paaugstināta ģeoloģiskā rīša nogabaliem uzskatāmas atradnes nogāzes, kas izveidojas derīgo izrakteņu ieguves laikā. Tādēļ, lai mazinātu ģeoloģiskos rīšus, izstrādājot Atradnes "Vidus Mālnieki" derīgo izrakteņu ieguves projektu, tiks noteikts nogāžu slīpuma izveidošanas koeficients, kas nodrošina nogāzes stabilitāti. Dabiskas nogāzes slīpuma leņķis smilts un smilts-grants materiālam parasti ir robežas no 32-40 grādi. Atradnes rekultivācijas plānā tiks paredzēts nolīdzināt atradnes malas, padarot tās lēzenas (nogāzes nolīdzinās slīpumā 1:3), kā arī pārklāt nogāzes ar augsnes kārtu un to apzaļumot vai apmežot, tādā veidā novēršot iespējamo nogāžu izskalošanu.

Citu paaugstināta rīša ģeoloģiskā rīša nogabalu vai objektu Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē nav.

3.3.2 MŪSDIENU ĢEOLOĢISKIE PROCESI (2.3.3.)

Mūsdienu eksogēnos procesus un to intensitāti ietekmē vairāki faktori – klimatiskie apstākļi, hidroloģiskie un hidroģeoloģiskie, reljefa un ģeoloģiskās uzbūves īpatnības, palielinās arī antropogēnā ietekme.

Latvijā no mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem Latvijā izplatīta upju erozija un pārpurvošanās.

Neviens no šiem eksogēnajiem ģeoloģiskajiem procesiem nenotiek paredzētās darbības vietā. Pārpurvošanās procesi atradnes teritorijā nenotiek, jo virskārtu viedo nogulumi ar labām filtrācijas īpašībām.

Endogēnie ģeoloģiskie procesi atradnes teritorijā nav konstatēti.

3.4 DZĪVOJAMĀS MĀJAS UN APDZĪVOTAS TERITORIJAS (2.3.4.)

Atbilstoši www.kadastrs.lv datiem Paredzētās darbības vietas robežīpašumi norādīti 3.4.1.tabulā.

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

3.4.1.tabula

Paredzētās darbības vietas robežīpašumi

Īpašuma nosaukums, kadastra numurs un zemes vienības kadastra apzīmējums	Īpašuma nosaukums, kadastra numurs un zemes vienības kadastra apzīmējums
"BMX trase", Drabešu pagasts, kadastra Nr. 42460020292, zemes vienības kadastra apzīmējumu 42460020292	"Dāvas-Kāķi", Drabešu pagasts, kadastra Nr.42460020550, zemes vienības kadastra apzīmējumu 42460020550
"Puškīni", Drabešu pagasts, kadastra Nr. 42460020012, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 42460020736	"Vidus Mālnieki" Drabešu pagasts, kadastra Nr. 42460020297, zemes vienības kadastra apzīmējumu 42460020774
"Mālnieku karjers", Drabešu pagasts, kadastra Nr. 42460020407, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 42460020407	"Miķīši", Drabešu pagasts kadastra Nr. 42460020456, zemes vienības kadastra apzīmējums 42460020456
"Birzmalas", Drabešu pagasts kadastra Nr. 42460020434, zemes vienības kadastra apzīmējums 42460090076	"Lejas Mālnieki", Drabešu pagasts kadastra Nr. 42460020295, zemes vienības kadastra apzīmējums 42460020295
"Mālnieki 1", Drabešu pagasts kadastra Nr.42460020405, zemes vienības kadastra apzīmējums 42460020452	"Uplandi", Drabešu pagasts kadastra Nr. 42460020570, zemes vienības kadastra apzīmējums 42460020737
"Smilškalni", Drabešu pagasts kadastra Nr. 42460020063, zemes vienības kadastra apzīmējums 42460020434	

Saskaņā ar www.kadastrs.lv un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfisko karti (kartes.lgia.lgov.lv) Paredzētās darbības vietai tuvākās dzīvojamās mājas norādītas 3.4.2.tabulā un 3.4.1.attēlā.

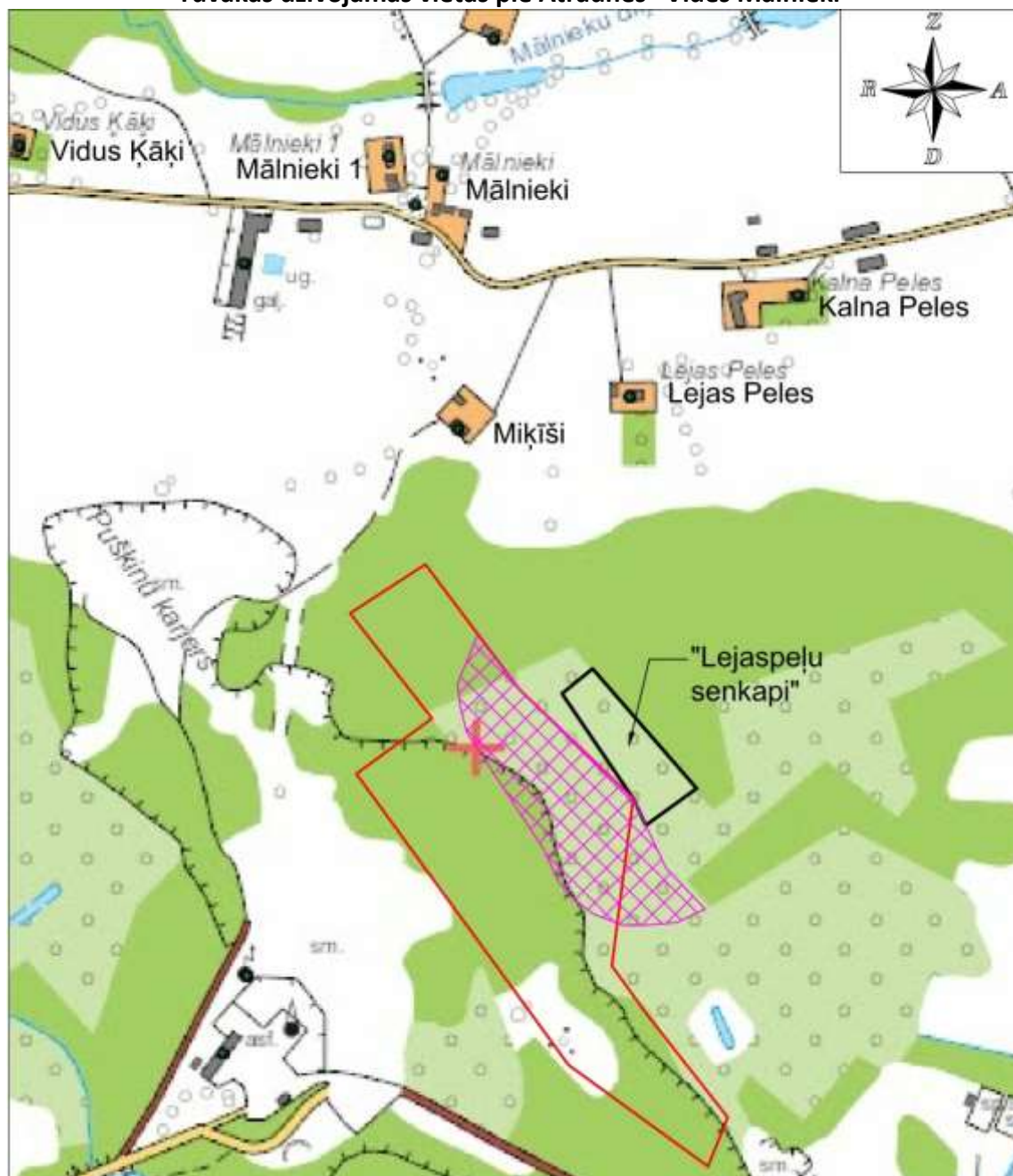
3.4.2.tabula

Paredzētās darbības vietai tuvākās dzīvojamās mājas

Īpašuma nosaukums	kadastra numurs	Dzīvojamās mājas attālums līdz Paredzētās darbības vietai, m
"Miķīši", Drabešu pagasts	42460020456	124
"Lejas Peles", Drabešu pagasts	42460020403	253
"Kalna Peles", Drabešu pagasts	42460020053	389

3.4.1. attēls

Tuvākās dzīvojamās vietas pie Atradnes "Vidus Mālnieki"

Saskaņā ar www.kadastrs.lv un Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras topogrāfisko karti transportēšanas maršrutā no Atradnes "Vidus Mālnieki" līdz autoceļam P20 tuvumā nav dzīvojamās mājas.

Paredzētās darbības vietai tuvākā apdzīvotā teritorija ir ciems Līvi apmēram 700 m attālumā uz Z no atradnes.

3.4.1 ĪPAŠUMU PIEDERĪBAS RAKSTUROJUMS (2.4.1.)

Saskaņā ar www.kadastrs.lv datiem Paredzētās darbības vietas robežīpašumi un tās tuvākās apkārtnes īpašumi pieder: juridiskām personām, fiziskām personām un

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

pašvaldībai (sk.3.4.2.attēlu). Īpašumu piederība un izmantošanas veids nenorāda uz nepieciešamību padziļināti novērtējamu vides stāvokli šādā aspektā.

3.4.2. *attēls*

Paredzētās darbības vietas apkārtnes īpašumu piederība

3.4.2 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ATBILSTĪBA TERITORIJAS PLĀNOJUMAM (2.4.2.)

Atradne paredzēta teritorijā, kura atbilstoši Cēsu novada (iepriekš Amatas novads) teritorijas plānojumam grafiskajai daļai (Amatas novada Drabešu pagasta funkcionālais zonējums) Paredzētā darbības vietai noteikts funkcionālais zonējums – Meža zemes (M) un Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1) (sk.1.1.2.attēlu).

Saskaņā ar Cēsu novada (iepriekš Amatas novads) teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem gan Meža zemēs (M) (419.punkts) gan Rūpnieciskās apbūves teritorija (R1) (345.punkts) atļautā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve.

3.4.3 SABIEDRISKĀS ĒKAS (2.3.4.)

Paredzētās darbības vietas tuvākajā apkārtnē sabiedrisko ēku nav.

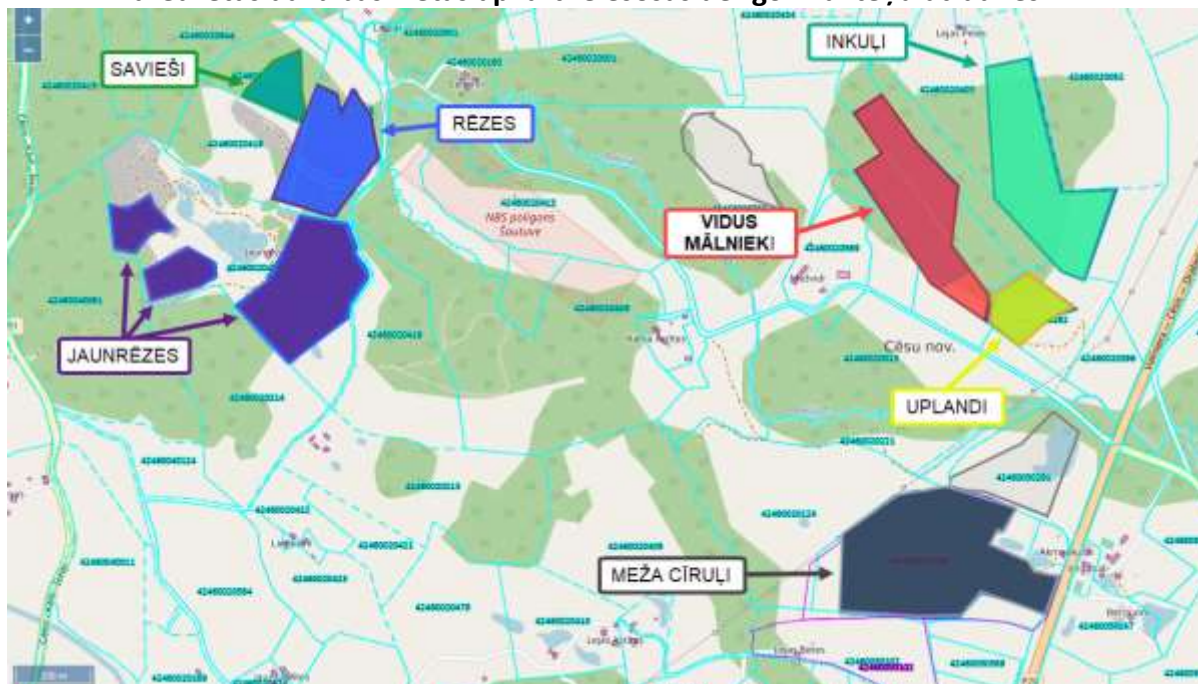
3.5 CITAS DERĪGO IZRAKTEŅU ATRADNES PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETAS APKĀRTNĒ (2.3.10.)

Saskaņā ar VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģija un meteoroloģijas centrs" Zemes dziļu informācijas sistēmas datiem Paredzētās darbības vietas apkārtnē atrodas vairākas derīgo izrakteņu atradnes (sk.3.5.1.attēlu un 3.5.1.tabulu).

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

3.5.1.attēls

Paredzētās darbības vietas apkārtnē esošas derīgo izrakteņu atradnes

3.5.1.tabula

Zemes dzīļu informācijas sistēmas dati par Paredzētās darbības vietas apkārtnē esošajām atradnēm

Nr. p.k.	Atradnes nosaukums	Pase	Limits	Licence / atļauja	Pēdējās krājumu izmaiņas	Vai vērtēta ietekme
1.	Mālnieki	Nav	Derīgs līdz 24.03.2028	Nav	Krājumi uz 01.01.2004 smilts: 109,11 tūkst. m ³ , smilts-grants – 63,8 tūkst. m ³	Nē
2.	Inkuļi	Derīgs līdz 13.04.2041	Derīgs līdz 13.04.2041	Nav	Krājumi uz 29.04.2015 smilts: 1007,985 tūkst. m ³	Jā
3.	Uplandi	Derīgs līdz 24.09.2034	Derīgs līdz 24.09.2034	Derīgs līdz 24.09.2034	Krājumi uz 01.01.2024 smilts: 23,888 tūkst. m ³ smilts-grants: 49,322 tūkst. m ³ 2023. gadā ieguve: Smilts 1,112 tūkst m ³ , smilts-grants: 5,45 tūkst. m ³	Jā
4.	Puškini 3	Nav	Nav	Nav	Krājumi uz 01.01.2018 smilts: 5,01 tūkst. m ³ , smilts-grants: 377,79 tūkst. m ³ 2017. gadā ieguve: Smilts 0,24 tūkst m ³ , smilts-grants: 31,16 tūkst. m ³	Nē
5.	Meža Cīruļi	Derīgs līdz 20.06.2042	Derīgs līdz 20.06.2042	Derīgs līdz 20.06.2042	Krājumi uz 01.01.2022 smilts: 392,45 tūkst. m ³ , smilts-grants: 6,48 tūkst. m ³ , smilšmāls: 156,55 tūkst. m ³ 2021. gadā ieguve: smilts 28,87 tūkst. m ³	Jā
6.	Puškini 1	Nav	Nav	Nav	Izpētītie smilts-grants krājumi: 555	Nē

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

					tūkst. m ³	
7.	Rēzes	Derīgs līdz 06.06.2043	Derīgs līdz 06.06.2043	Nav	Krājumi uz 01.01.2024 smilts: 232,51 tūkst. m ³ , smilts-grants: 80,628 tūkst. m ³ 2023. gadā ieguve: smilts-grants: 40 tūkst. m ³	Jā
8.	Savieši	Derīgs līdz 01.06.2045	Derīgs līdz 01.06.2045	Derīgs līdz 01.06.2045	Krājumi uz 01.01.2024 smilts: 198,58 tūkst. m ³ , smilts-grants: 80,73 tūkst. m ³ 2023. gadā ieguve: smilts-grants: 4,54 tūkst. m ³ , smilts: 10,43 tūkst. m ³	Jā
9.	Jaunrēzes	Derīgs līdz 29.11.2040	Derīgs līdz 29.11.2040	Derīgs līdz 29.11.2040	Krājumi uz 01.01.2024 smilts: 283,97 tūkst. m ³ , smilts-grants: 68,17 tūkst. m ³ 2023. gadā ieguve: smilts: 0,13 tūkst. m ³ , smilts-grants: 5,06 tūkst. m ³	Jā

Vērtējot Paredzētās darbības emisijām vidē un trokšņa emisijas, ņemta vērā ietekme no atradnēm "Inkuļi", "Uplandi", "Meža Cīruļi", "Rēzes", "Savieši" un "Jaunrēzes".

Reizē jāņem vērā, ka saskaņā ar SIA "FONO" pieejamo informāciju atradnē "Uplandi" derīgā materiāla krājumi atlikuši nedaudz un atradnē ieguve visticamāk nenotiks tad, kad Atradnē "Vidus Mālnieki" tiks uzsākta ieguve.

Paredzētās darbības vieta atrodas plašākā derīgo izrakteņu ieguves ietekmētā areālā ar jau būtiski ietekmētu vides stāvokli.

Pazemes ūdens ieguves vietas norādītas un raksturotas IVN ziņojuma 3.1.nodaļā.

3.6 GAISA KVALITĀTES UN TROKŠŅA NOVĒRTĒJUMS PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETAS APKĀRTNĒ (2.3.6.)

Paredzētās darbības vietā un tās tuvākajā apkārtņē esošo (fona) ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni rada esošās derīgo izrakteņu atradnes (sk. IVN ziņojuma 3.5.nodaļu), asfaltbetona rūpnīca "Mežvidi" (sk. IVN ziņojuma 3.6.1. nodaļu) un autoceļš P20.

Lai novērtētu esošo fona gaisa kvalitāti tika pieprasīta VSIA "Latvijas Vides, Ģeoloģijas meteoroloģijas centrs" (sk. Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējuma 2.pielikumā) informācija par meteoroloģiskajiem apstākļiem un fona koncentrācijām Paredzētās darbības apkārtņē. Informācija iekļauj datus par oglekļa oksīdu, slāpekļa dioksīdu, putekļu PM10 un PM2,5 daļiņām.

Tā kā pieprasītie VSIA "Latvijas Vides, Ģeoloģijas meteoroloģijas centrs" dati neietver informāciju par Paredzētās darbības vietas apkārtņē esošo vai plānoto atradņu darbību, tad šo atradņu ietekme aprēķināta atsevišķi Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā. Tāpat Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā atsevišķi novērtēta Paredzētās darbības apkārtnes autoceļu transporta satiksmes ietekmes uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni.

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā secināts, ka lielāko trokšņa emisiju ietekmi uz apdzīvotajiem rajoniem rada autotransports pa autoceļu P20 Valmiera – Cēsis - Drabeši. P20 satiksmes intensitātes dēļ, rada salīdzinoši augstu fona troksni, jo ir svarīgs transporta ceļš. Lielākā ietekme no autotransporta, ņemot vērā reljefa īpatnības,

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

novērota pie viensētām "Akmeņkalni", "Virgabaļi", "Kalna Virgabaļi" un "Bērzkalni". Ņemot vērā, ka daļa viensētu atrodas ceļa aizsargjoslā, trokšņa robežlielumi dienas periodam netiek pārsniegti.

3.6.1 ASFALTBETONA RŪPNĪCA "MEŽVIDI"

Paredzētās darbības ietekmes zonā atrodas SIA "8 CBR" asfaltbetona ražotne (turpmāk - ABR). ABR atrodas Drabešu pagastā, Cēsu novadā, "Mežvidi" un tai izsniegta B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr. VA14IB0001. Tā, kā darbībai izsniegta B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja, ABR kā pienākums ir katru gadu iesniegt VSIA "Latvijas Vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk - LVĢMC) statistikas pārskatu "Nr. 2 - Gais". LVĢMC sagatavojot fona gaisa piesārņojuma informāciju ņem vērā šo statistikas informāciju (visus ražošanas uzņēmumu ietekmes zonā), tādējādi atsevišķi gaisa emisiju izkliedes aprēķini nav nepieciešami.

ABR transporta ietekme novērtēta Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā trokšņa fona koncentrāciju noteikšanai.

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā veikts skaitlisks gaisa emisiju aprēķins no autotransporta, kas pārvietojas uz un no ABR. Atbilstoši B kategorijas atļaujai, darbība ABR paredzēta tika dienas periodā, līdz 7 mēnešiem gadā (gada siltajā periodā), atsevišķa materiāla uzglabāšana un katlumājas darbība iespējama 24 h diennaktī. Maksimālā autotransporta kustība atļaujā minēta līdz 5 vienībām stundā. Maksimālā dienas intensitāte pieņemta līdz 8 h dienā (normāls darbalaiks), kas sastāda līdz 40 autotransporta vienībām dienā. No B atļaujas darbība tiek veikta 175 dienas gadā. Gada intensitāte - 7000 autotransporta vienības. Ceļa garums - 840 m. Turp un atpakaļ nobrauc ~1,68 km. 7000 vienības gadā nobrauc 11 760 km.

Ņemot vērā Paredzētā darbības vietas apsekošanu un publiski pieejamo informāciju, nekādi būtiski vidi ietekmējoši apstākļi rūpnīcai "Mežvidi" nav. Tāpat jāņem vērā, ka rūpnīcai "Mežvidi" apkārtnē nav dzīvojamo māju un tā izvietota vēsturiskā derīgo izrakteņu atradnē, kas vērtējams kā apstāklis, kas mazina iespējamo ietekmi uz vidi.

3.7 METEOROLOĢISKIE APSTĀKĻI

Klimatisko apstākļu ziņā Latvija kopumā ir vienots rajons, bet lokālās īpatnības nosaka attālums no Baltijas jūras, reljefa ģeomorfoloģiskās atšķirības, mežaino un klajo teritoriju mijiedarbība, atklātu ūdeņu un purvu tuvums.

VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" tīmekļa vietnē²¹ norādīts Latvijas klimata raksturojums: gada vidējās gaisa temperatūras klimatiskā standarta norma (1991.-2020. gads)* Latvijā ir +6,8 °C. Teritoriāli gada vidējās gaisa temperatūras ir no +5,7 °C Alūksnes un Vidzemes augstienēs līdz +7,5...+7,9 °C Baltijas jūras piekrastē, savukārt pilsētas "siltumsalas" ietekmē visaugstākā gada vidējās gaisa temperatūras norma +8,0 °C ir Rīgā. Gada gaitā vissiltākais mēnesis ir jūlijs, tā vidējā gaisa temperatūra ir +17,8 °C. Savukārt visaukstākais gada mēnesis ar vidējo gaisa temperatūru -3,1 °C ir februāris. Visaugstākā līdz šim fiksētā gada gaisa temperatūra

²¹ https://klimats.meteo.lv/klimats/latvijas_klimats/

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Latvijā ir +37,8 °C, kas 2014. gada 4. augustā novērota Ventspilī, savukārt viszemākā - 43,2 °C novērota 1956. gada 8. februārī Daugavpilī.

Nokrišņu daudzums gadā Latvijā ir 685,6 mm. Ar nokrišņiem visbagātākie mēneši ir augusts un jūlijs, kuros vidēji nolīst 76,8 un 75,7 mm, savukārt vissausākais ir aprīlis ar vidēji 35,8 mm

Meteoroloģiskie apstākļi tieši derīgo izrakteņu ieguvī atklātos karjeros ietekmē maz un īslaicīgi. Meteoroloģiskie apstākļi var ietekmēt derīgo izrakteņu transportēšanu pa zemas nestspējas ceļiem, kad tie pārmitros apstākļos zaudē nestspēju. Netieši derīgo izrakteņu ieguvī var ietekmēt zema temperatūra kā būvniecību kavējošs process. Ilgstoši sausi sausuma periodi savukārt var veicināt putēšanu derīgā materiāla ieguves laikā un transportēšanā pa ceļiem ar grants segumu. Vējains laiks veicina putekļu izplatību derīgo izrakteņu ieguves laikā.

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā smilts un grants - grants atradnē "Vides Mālnieki" ņemti vērā VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" dati par meteoroloģiskajiem apstākļiem un fona koncentrācijām (skat. Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējuma pielikumu Nr.2). Meteoroloģiskie dati satur informāciju par laika apstākļiem no 2023.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim. Meteoroloģisko apstākļu raksturojumam izmantoti Priekuļu novērojumu stacijas dati. Meteoroloģisko datu kopā iekļauti šādi secīgi dati ar 1 stundas intervālu: piezemes temperatūra (°C), vēja ātrums (m/s), vēja virziens (grādi), kopējais mākoņu daudzums (oktas), globālā horizontālā radiācija (Wh/m²) virsmas siltuma plūsma (W/m²), Moņina-Obuhova garums (m), sajaukšanās augstums (m) un atmosfēras stabilitātes klase.

Paredzētās darbības veikšanai nelabvēlīgākie laika apstākļi saistīti ar zemām gaisa temperatūrām un spēcīgiem nokrišņiem. Putekļu izplatībai nelabvēlīgākie laika apstākļi ir sausums un bezvējš (lielākas koncentrācijas, mazāka izkliede). Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā novērtēti arī nelabvēlīgie laikapstākļi, pie kuriem paredzamas paaugstinātas piesārņojuma koncentrācijas, no darbībām atradnē koncentrācijām (sk. Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējuma 49.tabulu). Kopumā augstākās nelabvēlīgo meteoroloģisko apstākļu koncentrācijas fiksētas tieši Atradnes teritorijā.

3.7.1 SATIKSMES INTENSITĀTE TRANSPORTĒŠANAS MARŠRUTĀ

Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā novērtēts tikai viens piekļūšanas maršruts Paredzētās darbības vietai, jo vienīgais patiesi izmantojamais piekļūšanas maršruts: no Paredzētās darbības vietas uz blakus un tālāk pa esošo ceļu līdz Valsts autoceļam P20 "Valmiera – Cēsis – Drabeši" (turpmāk – autoceļš P20) (sk. 1.1.1.attēlu).

Satiksmes intensitāte Paredzētās darbības vietai tuvākajos autoceļos norādīta 3.7.1.tabulā

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

3.7.1.tabula

Satiksmes intensitāte*

Ceļa nosaukums un posms	No km	Līdz km	Vidējā satiksmes intensitāte diennaktī	
			Vieglās automašīnas	Kravas automašīnas
P20 Valmiera – Cēsis - Drabeši	29,612	39,730	5795	13%, jeb 754
P14 Umurga – Cēsis - Līvi	39,70	42,70	3940	5%, jeb 197
V291 Cēsis – Kārļi - Ieriķi	1,27	12,49	291	8%, jeb 24
* Informācija ņemta no VISA "Latvijas Valsts ceļi: mājaslapas, jaunākā informācija par satiksmes intensitāti no 2014 – 2023.gadam. Norādītas 2023. gada vērtības. Ja informācija nebija par 2023.gadu, ņemta informācija par tuvāko gadu, kur tā ir norādīta.				

Prognozējamais iespējamais vidējais reisu skaits dienā no Atradnes "Vidus Mālnieki" ir 34 reisi dienā, kas, salīdzinot ar autoceļa P20 satiksmes intensitāti, ir niecīgs skaits, kas tikai daļēji papildinās esošo satiksmes intensitāti.

Paredzētās darbības vietas tuvumā atrodas pašvaldības autoceļš "Puškina krustojums-Celmiņi". To izmanto asfaltbetona rūpnīca "Mežvidi". Transportlīdzekļu skaits uz šā ceļa nav skaitīts. Taču ceļa segums līdz asfaltbetona rūpnīca "Mežvidi" ir ar asfalta segumu, tas ved uz Rūpnieciskās apbūves teritorijām un ceļa tuvumā nav dzīvojamās mājas. Ar lielu varbūtību var pieņemt, ka derīgo materiālu transportēšana pa šo ceļu nerada būtisku negatīvu ietekmi uz vidi un iedzīvotājiem.

No Paredzētās darbības vietas uz Z atrodas pašvaldības ceļš "Dāvas-Ķāķi". To lielākoties izmanto piekļūšanai viensētām un var pieņemt ka satiksmes intensitāte ir neliela. Šim ceļam novērtēta emisijas vidē kā no atradnes "Inkuļi" darbības. Atradrnē "Inkuļi" nav uzsākta derīgo izrakšanu ieguve.

Pārējie ceļi (P14 Umurga – Cēsis – Līvi, V291 Cēsis – Kārļi – Ieriķi) jau atrodas ievērojamā attālumā no Paredzētās darbības vietas. Tomēr šo ceļu satiksmes intensitāte novērtēta emisiju gaisā un trokšņa novērtējumā.

Savukārt autoceļa V293 "Drabeši – Līvi" satiksmes plūsma ietverta autoceļa P20 satiksmes intensitātē un nav nepieciešams atsevišķi vērtēt tās ietekmi.

Konsultējoties ar VAS "Latvijas Valsts ceļi", nav saņemti iebildumi par esošā ceļa un pieslēguma autoceļam P20 izmantošanai. VAS „Latvijas Valsts ceļi” 2022.gada 20.oktobra vēstulē Nr.4.5/17396 iesaka izbūvēt esošo pievedceļu ar cieta, (melno) segumu, divkārtu virsmas apstrādi.

3.8 PIESĀRNOTĀS VAI POTENCIĀLI PIESĀRNOTĀS VIETAS (2.3.10.)

Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā kā tuvākās piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas Paredzētās darbības vietai norādīta asfaltbetona rūpnīca "Mežvidi". Taču Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā nav iekļauta cita informācija, kas raksturotu šo potenciāli piesārņoto vietu.

3.9 DABAS VĒRTĪBAS (2.3.7.)

IVN Ziņojuma sagatavošanas laikā Paredzētās darbības dabas vērtības novērtētas no publiski pieejamiem datiem (Dabas aizsardzības pārvaldes datubāze "Ozols", Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības noteikumi u.c.), kā arī novērtējumu veica:

- Sugu un biotopu eksperte Ivetas Donika (sagatavots 2021.gada 21.maija eksperta atzinuma par biotopu grupa: meži un virsāji);
- Sugu un biotopu eksperts Gaidis Grandāns (sagatavots 2023.gada 29.augusta eksperta atzinums (joma: putni) par putniem (pūčveidīgie) paredzētās darbības vietā.

Paredzētās darbības vieta atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000* Gaujas nacionālā parka neitrālās zonas teritorijā. Gaujas nacionālā parka likuma 11.pants skaidro, ka neitrālā zona ir izveidota, lai veicinātu parkā esošo blīvi apdzīvoto teritoriju vai intensīvi izmantojamo lauksaimniecības platību ilgtspējīgu attīstību. Normatīvajos aktos nav noteikts ierobežojums iegūt derīgos izrakteņus Gaujas nacionālā parka neitrālajā zonā.

Paredzētās darbības vietā nav mikroliegumu un mikroliegumu buferzonu īpaši aizsargājamām sugām vai biotopiem.

Paredzētās darbības vietas apkārtņē tuvākie īpaši aizsargājамie biotopi ir:

- Bioloģiski vērtīgi zālāji (kods 6510) apmēram 90m uz Z no Atradnes;
- Bioloģiski vērtīgi zālāji (kods 6270*) apmēram 130m uz Z no Atradnes;
- Bioloģiski vērtīgi zālāji (kods 6270*) apmēram 140m uz A no Atradnes.

Tā kā Atradne "Vidus Mālnieki" plānota meža zemā un jāveic meža zemes atmežošana, kas ietver koku ciršanu, tad sugu un biotopu eksperte I. Donika ir secinājusi, ka mežaudze nav sasniegusi pieauguša meža vecumu. Kopumā ir par maz struktūras elementu, lai atbilstu vismaz potenciālajam dabiskajam meža biotopam.

Sugu un biotopu eksperte I.Donika ir secinājusi, ka apsekotajā teritorijā netika konstatēti un dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” nav informācijas par dižkoku vai citu dabas daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgiem dabas objektiem. Arī sugu un biotopu eksperts G.Grandāns secinājis, ka dižkoki, veci koki, alejas un citas ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības nav konstatētas

Sugu un biotopu eksperta G.Grandāna atzinumā nav konstatēti un izcelti apstākļi, kas liecinātu par īpaši aizsargājumiem putniem vai to dzīvotnēm Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē.

Paredzētās darbības vietas tuvumā nav mikroliegumu un mikroliegumu buferzonu īpaši aizsargājamām sugām vai biotopiem.

Plānotās darbības vieta neatrodas un nepieklaujas nevienam mikroliegumam vai tā buferzonai. Plānotās darbības teritorijā un tās tiešā tuvumā retas un aizsargājamās sugas, kas atrodas ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un aizsargājamiem biotopiem, līdz šim nav reģistrētas.

Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāna 9.pielikumā "Detalizēta dabas vērtību karte" (sk.17.lp) Paredzētās darbības vietā vai tās apkārtnē nav norādīta cita papildus informācija par dabas vērtībām, ka nebūtu norādīts šajā IVN Ziņojumā.

3.10 NATURA 2000 TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS (3.3., 2.3.8.)

Paredzēto darbību, kas var būtiski ietekmes Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) teritoriju, nepieciešams novērtēt IVN ziņojumā atsevišķā sadaļā un saskaņā ar VPVB Programmu novērtējuma veicams saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)" 9.punktu.

3.10.1 ATRAŠANĀS VIETA, PLATĪBA, KODS UN KARTE (ATBILSTOŠĀ MĒROGĀ), KURĀ UZSKATĀMI ATTĒLOTA NATURA 2000 TERITORIJA

Kopš 2004.gada viss Gaujas nacionālais parks ir arī *Natura 2000* teritorija (kods: LV0200100), kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzībai. Gaujas nacionālā parka platība ir 91786,74 ha.

Natura 2000 ir vienots Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls. Tajā ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuras ir Eiropas Savienībā nozīmīgas un attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos būtiski sekmē īpaši aizsargājamiem biotopu veidiem vai īpaši aizsargājamām sugām labvēlīga aizsardzības statusa saglabāšanu vai atjaunošanu, var būtiski veicināt *Natura 2000* tīkla vienotību, kā arī būtiski sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos. Šajās teritorijās piemēro nepieciešamos aizsardzības pasākumus, lai saglabātu vai atjaunotu labvēlīgu aizsardzības statusu tiem biotopiem un sugu populācijām, kuru dēļ attiecīgā teritorija ir izveidota. Dzīvnieku sugām ar plašu izplatības areālu aizsardzība tiek nodrošināta tajās *Natura 2000* teritorijās, kurām piemīt fizikālie un bioloģiskie faktori, kuri svarīgi, lai minēto sugu īpatņi varētu dzīvot un vairoties.

Gaujas nacionālajam parkam 2023.gadā apstiprināts "Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāns"²² 2023. līdz 2035.gadam. Šajā plāna liela vērtība pievērsta Gaujas nacionālajam parkam kā *Natura 2000* teritorijai. Plānā jomas speciālisti detalizēti novērtējuši Gaujas nacionālā parka lomu *Natura 2000* tīklā, gan novērtējuši aizsargājamo sugu un biotopu stāvokli. Plānā novērtētas arī derīgo izrakteņu ieguves vietas un to ietekmi uz Gaujas nacionālā parku kā *Natura 2000* teritoriju.

Šajā IVN Ziņojumā būtu lieki dublēt aktuāla Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāna datus, kā arī vēl jo produktīvi būtu izdarīt no speciālistiem atšķirīgus vērtējumus.

²² Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāns: <https://www.daba.gov.lv/lv/gaujas-nacionalais-parks#dabas-aizsardzibas-plans-20232035>

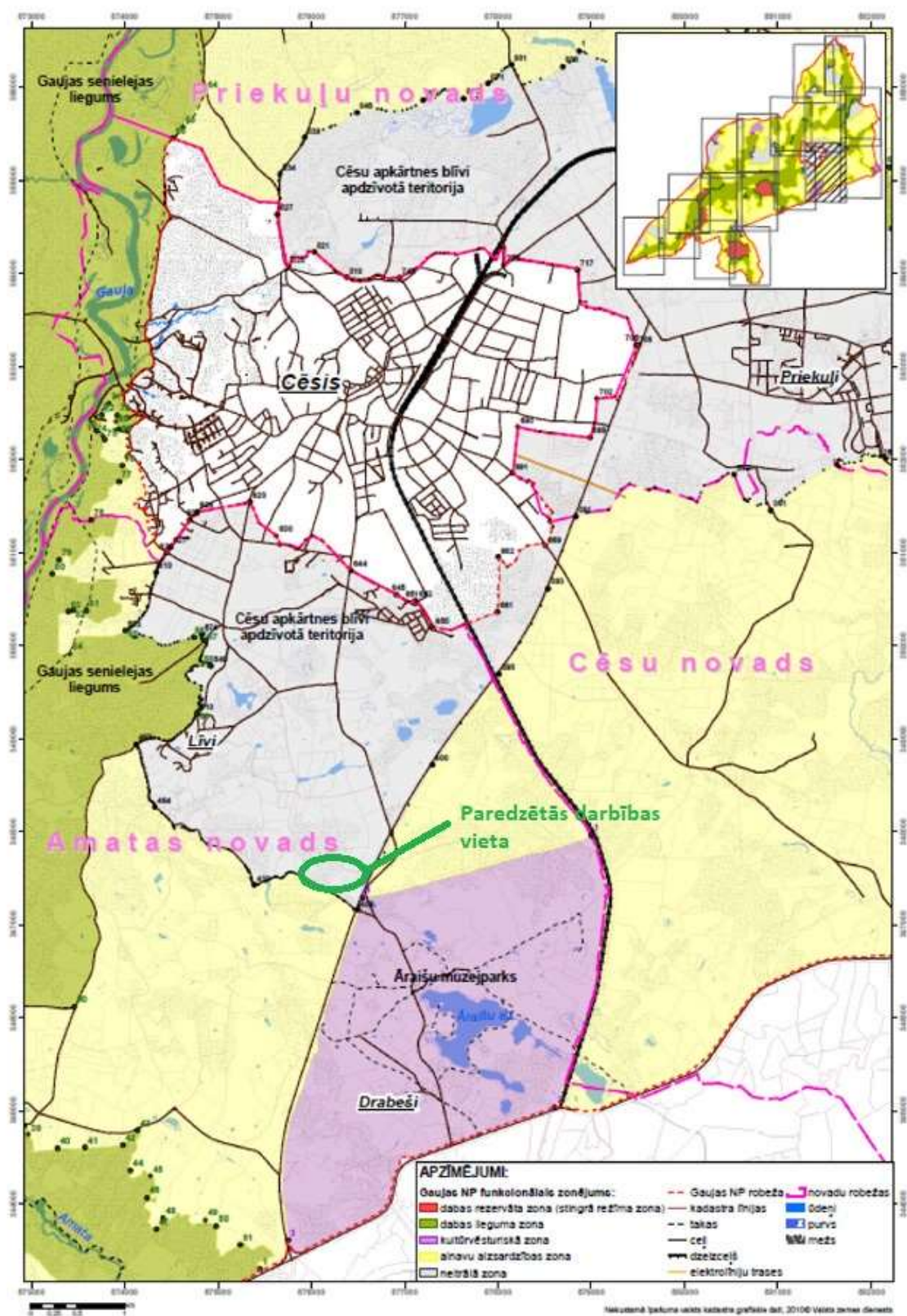
3.10.2 NATURA 2000 TERITORIJAS IZVEIDOŠANAS UN AIZSARDZĪBAS MĒRKI

Gaujas nacionālā parka likuma 2.panta pirmajā daļā skaidrots likums mērķis - aizsargāt parka mazpārveidotas dabas teritorijas, kam raksturīga liela bioloģiskā daudzveidība, iežu atsegumus, reljefa formas, laukakmeņus, avotus (turpmāk — valsts un vietējās nozīmes ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi), kā arī tipiskās ainavas, dabas un kultūras pieminekļus un veicināt dabas tūrismu un teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Tas arī ir Gaujas nacionālā parka aizsardzības mērķis.

Gaujas nacionālajam parkam izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumi Nr.317 "Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"). Noteikumos noteiktas Gaujas nacionālā parka funkcionālo zonu robežas. Paredzētās darbības vieta atrodas Gaujas nacionālā parka neitrālās zonas teritorijā (sk.3.10.1.attēlu), kura apzīmēta kā "Cēsu apkārtnes blīvi apdzīvotā teritorija".

3.10.1.attēls

Paredzētās darbības vietas un Gaujas nacionālajā parkā funkcionālās zonas

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Gaujas nacionālā parka likuma 11.pants skaidro, ka neitrālā zona ir izveidota, lai veicinātu parkā esošo blīvi apdzīvoto teritoriju vai intensīvi izmantojamo lauksaimniecības platību ilgtspējīgu attīstību. Normatīvajos aktos nav noteikts ierobežojums iegūt derīgos izrakteņus Gaujas nacionālā parka neitrālajā zonā.

3.10.3 FAKTORI, KAS JAU PIRMS PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ĪSTENOŠANAS NEGATĪVI IETEKMĒ NATURA 2000 TERITORIJĀ VAI POTENCIĀLI IETEKMĒJAMĀ TERITORIJAS DAĻĀ ESOŠĀS DABAS VĒRTĪBAS

Paredzētās darbības vietas apkārtnē jau atrodas areālā, kurā atrodas vairākas derīgo izrakteņu ieguves vietas, kas neatgriezeniski mana apkārtnes ainavu. Taču jāņem vērā, ka piekļuve derīgajiem izrakteņiem ir svarīgs priekšnoteikums ekonomiskajai attīstībai, tāpēc derīgo izrakteņu vietu izveide ir nepieciešama. Tieši tāpēc jau normatīvajos aktos paredzēts, ka, neskatoties uz to, ka Gaujas nacionālajam parkam ir Natura 2000 teritorijas statuss, parka teritorijā neitrālajā zonā ir atļauta derīgo izrakteņu ieguve.

Var pieņemt, ka koncentrēta derīgo izrakteņu vietu lokācija var radīt attiecīgajā teritorijā lielāku ietekmi uz vidi vai ainavu, bet tajā pašā laikā tas var netieši novērst jaunu atradņu izveidi jaunās līdz tam neietekmētās vietās.

Sagatavojot IVN ziņojumu nav konstatēti citi būtiski faktori, kas vēl pirms paredzētās darbības īstenošanas negatīvi būtu ietekmējuši Natura 2000 teritoriju vai potenciāli ietekmējamā teritorijas daļā esošās dabas vērtības.

Turklāt jāņem vērā, ka ainava un ainavas aizsardzības mērķi nav tieši saistītā ar Natura 2000 teritoriju izveidošanas mērķi.

3.10.4 LIKUMSAKARĪBAS UN MIJIEDARBĪBAS, KAS NOSAKA DABAS VĒRTĪBU PASTĀVĒŠANU NATURA 2000 TERITORIJĀ (PIEMĒRAM, ATBILSTOŠS HIDROLOĢISKAIS REŽĪMS, ESOŠIE SUGAS PĀRVIETOŠANĀS KORIDORI);

Atradnes "Vidus Mālnieki" potenciāli ietekmētās teritorijas platība, salīdzinot ar Gaujas nacionāla parka platību ir niecīga. Tāpēc novērtēt šajā IVN ziņojuma visa Gaujas nacionālā parka likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu Natura 2000 teritorijā ir pārmērīgi. Mērķtiecīgi ir novērtēt Gaujas nacionālā parka neitrālās zonas teritorijas "Cēsu apkārtnes blīvi apdzīvotā teritorija" un Paredzētās darbības vietai tuvākās Ainavu aizsardzības zonas likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu Natura 2000 teritorijā.

Gaujas nacionālā parka likuma 11.pantā skaidrots, ka neitrālā zona ir izveidota, lai veicinātu parkā esošo blīvi apdzīvoto teritoriju vai intensīvi izmantojamo lauksaimniecības platību ilgtspējīgu attīstību. Tieši Cēsis un tā apkārtni likumdevējs jau novērtējis kā no vides aizsardzības viedokļa mazāk vērtīgu teritoriju, kurā cilvēku dzīvošana vai komercdarbība ir atļauta, ja tiek ievērota ilgtspējīga attīstība.

Ainavu aizsardzības zona ir izveidota, lai saglabātu raksturīgo daudzveidīgo ainavu, nacionālo kultūrvidi un rekreācijas resursus, kā arī nodrošinātu nenoplicinošu

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

saimniecisko darbību. Normatīvie akti paredz, ka ainavu aizsardzības zonā ir aizliegta derīgo izrakteņu ieguve, ja vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā attiecīgā vieta ir noteikta kā ainaviski vērtīga teritorija. Cēsu novada teritorijas plānojumā Paredzētās darbības vieta un tās apkārtnē nav noteikta kā ainaviski vērtīga teritorija.

Jāsecina, ka Paredzētās darbības vieta atrodas Natura 2000 teritorijā, kuras dabas vērtību aizsardzība tomēr ir pakārtota tam, ka šī teritorija ir tieši paredzēta cilvēku dzīvošanai un komercdarbības nolūkiem. Dabas vērtību pastāvēšanu šajā Gaujas nacionālās parka daļā nodrošina šīs teritorijas izmantošana ilgtspējīgai attīstībai. Derīgo izrakteņu ieguve šādām prasībām atbildīs, ja ieguvi veic tam piemērotā vietā un veidā. IVN ziņojumā nav konstatēti apstākļi, kas liecinātu par pretējo.

3.10.5 TERITORIJAS NOZĪME NATURA 2000 TERITORIJU TĪKLA VIENOTĪBĀ VALSTĪ UN BIOGEOGRĀFISKAJĀ RAJONĀ

Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plānā norādīts, ka Gaujas nacionālais parks ir iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā Natura 2000 (2005.gada 15.septembra grozījumi likumā “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”) kā C kategorijas teritorija (kods Nr. LV0200100), kas izveidota ĪA sugu un ĪA biotopu aizsardzībai. Par Gaujas nacionālā parku ir aizpildīta un iesniegta standarta datu forma (turpmāk-SDF) Eiropas Vides aģentūrā, kurā atrodama informācija par Putnu un Biotopu direktīvu sugām un biotopiem. Informācija pēdējo reizi ir atjaunota un papildināta 2019. gadā. Tā ir publiski pieejama Eiropas Vides aģentūras interneta vietnē: <https://natura2000.eea.europa.eu>.

Saskaņā ar standartu datu formu, teritorijā dabas aizsardzības plāna izstrādes sākuma brīdī bija zināmi 34 ES nozīmes biotopi (no tiem 12 prioritāri aizsargājамie biotopi), kā arī sastopamas 85 Putnu/Biotopu direktīvās iekļautās sugas. Kā teritorijas galvenās vērtības, kuru aizsardzībai ir izveidots GNP, SDF norādīti ES nozīmes biotopi: 3130 *Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām*, 3150 *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju*, 3160 *Distrofi ezeri*, 3260 *Upju straujtecēs un dabiski upju posmi*, 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs*, 6510 *Mēreni mitras pļavas*, 7110* *Aktīvi augstie purvi*, 7140 *Pārejas purvi un slīkšņas*, 7160 *Minerālvienā bagāti avoti un avotu purvi*, 8220 *Smilšakmens atsegumi*, 8310 *Netraucētas alas*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9180* *Nogāžu un gravu meži*, 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)*. Natura 2000 SDF norādīts, ka GNP teritorijā ir konstatētas 341 nacionālajā vai Eiropas līmenī aizsargājamas sugas – 202 dzīvnieku sugas, piemēram, zirgskābeņu zilenītis *Lycaena dispar*, skabiozu pļavraibenis *Euphydryas aurinia*, tumšā pūcīte *Xylomoia strix*, mazais ērglis *Aquila pomarina*, grieze *Crex crex*; ūpis *Bubo bubo*, baltmugurdzenis *Dendrocopus leucotus*, Eirāzijas ūdrs *Lutra lutra*, 121 augu sugas, piemēram, spilvainais ancītis *Agrimonia pilosa*, meža silpurene *Pulsatilla patens*, dzeltenā dzegužkurpīte *Cypripedium calceolus*, spīdīgā āķīte *Drepanocladus vernicosus*, kā arī 18 sēņu sugas.

Gaujas nacionālajam parkam kā lielākajai Latvijas sauszemes Natura 2000 teritorijai viennozīmīgi ir būtiska nozīme uz Natura 2000 teritoriju tīklu valstī un biogeogrāfiskajā rajonā. Tomēr šajā IVN novērtētā Paredzētā darbība dēļ tās nelielā un pat nenozīmīgā

darbības apjoma maz ietekmē standarta datu formā norādītā aizsargājamās sugas vai biotopus un dziļāks vērtējums ir nelietderīgs.

3.10.6 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS UN VISU IESPĒJAMO RISINĀJUMU APRAKSTS ATTIECĪBĀ UZ TĀS VIETU UN IZMANTOJAMO TEHNOLOĢIJU VEIDIEM, KĀ ARĪ IESPĒJAMĀM TIEŠAJĀM, NETIEŠAJĀM UN SEKUNDĀRAJĀM IETEKMĒM UZ NATURA 2000 TERITORIJU

Paredzētās darbības vietas atrašanās un tās apraksts sniegts IVN ziņojuma 1. un 2. nodaļā.

Paredzētās darbības risinājumu apraksts norādīts IVN ziņojuma 1.7.nodaļā, bet ieguves tehnoloģija raksturota IVN ziņojuma 2.3.nodaļā. Tāpat norādītajās nodaļās sniegts pamatojums Paredzētās darbības un tehnoloģiju izvēlei.

Paredzētās darbībai nepieciešamā zemes platība: atradnes kopējā platība 7,6315 ha, bet no tās 2,5456 ha ir kultūras pieminekļu aizsargjoslā, kurā ieguve nav atļauta, tāpēc Paredzēto darbība realizēs līdz apmēram 5,086 ha platībai.

Paredzētās darbības vieta atrodas Natura 2000 teritorijā. Attālumi līdz tuvākajiem aizsargājamiem biotopiem norādīti IVN Ziņojuma 3.4.nodaļā.

Paredzētās darbība ir derīgo izrakteņu ieguve, kas ir dabas resursi. Plānots, ka ieguves apjoms būs līdz 60000m³ gadā.

Paredzētajai darbībai sagatavots trokšņa un gaisa novērtējums, prognozējot nelielas emisijas vidē. Cita piesārņojošo vielu emisija netiek prognozēta.

Plānots, ka ieguves apjoms būs līdz 60000 m³ gadā. Atmežošana būs jāveic Atradnei "Vidus Mālnieki" visā tās platībā līdz apmēram 5,086 ha.

Paredzētās darbības vietai piekļuvi nodrošina esošs ceļš no Atradnes "Vidus Mālnieki" līdz autoceļam autoceļš P20. Jaunu ceļu vai citas infrastruktūras izbūve nav nepieciešama.

Paredzēto darbību īstēnos saskaņā ar derīgo izrakteņu ieguves projektu. Prognozēts, ka Atradne "Vidus Mālnieki" strādās vismaz septiņus gadus.

3.10.7 INFORMĀCIJA PAR IETEKMĒJAMĀM ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀM SUGĀM UN BIOTOPIEM

Saskaņā ar sugu un biotopu ekspertu I.Donikas un G.Grandāna novērtējumiem netiek prognozēta Paredzētās darbības negatīva ietekmes uz īpaši aizsargājamā sugām un biotopiem. Arī citi šajā IVN ziņojumā iekļautie vērtējumi neparedz negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamā sugām un biotopiem.

Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plānā ietverts apjomīgs un detalizēts Natura 2000 teritorijas īpašu aizsargājamo sugu un biotopu novērtējums. Šajā plānā nav norādīts, ka derīgo izrakteņu ieguve būtu apdraudošs vai ietekmējošs faktors uz īpašu aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzību.

3.10.8 IETEKMIJU NOVĒRTĒJUMS UZ NATURA 2000 TERITORIJU, TĀS EKOLOĢISKAJĀM FUNKCIJĀM, INTEGRITĀTI UN IZVEIDOŠANAS UN AIZSARDZĪBAS MĒRKIEM

Paredzētā darbība neietekmēs īpaši aizsargājamas sugas un biotopus. Paredzētā darbības ir savienojama un realizējama Gaujas nacionālajā parkā kā Natura 2000 teritorijā. Paredzētā darbība neradīs ietekmi uz Natura 2000 teritorijas struktūru un funkcijām.

Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)" paredz, ka ietekme jānovērtē atbilstoši minēto noteikumu pielikuma 1.tabulā norādītajiem kritērijiem. Par visiem Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)" pielikuma 1.tabulā norādītajiem kritērijiem jāsniedz atbilde – ietekmes nav vai nav prognozējama.

3.10.9 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS KUMULATĪVO IETEKMJU APRAKSTS

Paredzētās darbības kumulatīvās ietekmes raksturotas un novērtētas IVN ziņojuma 4.nodaļā. Attiecībā uz Natura 2000 teritoriju un iespējamo ietekmi uz to nav prognozējama atšķirīga ietekme kā tas jau novērtēts IVN ziņojumā.

3.10.10 IESPĒJAMO RISKU NOVĒRTĒJUMS, KAS VARĒTU ATSTĀT NEGATĪVU IETEKMI UZ NATURA 2000 TERITORIJU

Paredzētās darbības IVN ziņojumā un tā sadaļā par novērtējumu uz Natura 2000 teritoriju nav identificēti riski, kas varētu atstāt negatīvu ietekmi uz Gaujas nacionālo parku kā Natura 2000 teritoriju, tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, ekoloģiskajām funkcijām un integritāti.

3.10.11 APRAKSTS PAR TĀM PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IETEKMĒM VAI IETEKMJU KOMBINĀCIJĀM, KURĀM BŪS VAI VARĒTU BŪT BŪTISKA NEGATĪVA IETEKME UZ *NATURA 2000* TERITORIJU VAI IETEKMES, KURU BŪTISKUMS NAV ZINĀMS

Paredzētās darbības IVN ziņojumā un tā sadaļā par novērtējumu uz Natura 2000 teritoriju nav identificēti riski, kas varētu atstāt negatīvu ietekmi uz Gaujas nacionālo parku kā Natura 2000 teritoriju, tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, ekoloģiskajām funkcijām un integritāti. Nav identificētas arī tādas Paredzētās darbības ietekmes vai ietekmju kombinācija, kuru ietekmes vai to būtiskums nebūtu zināms.

3.10.12 PAMATOJUMS, KĀPĒC PAREDZĒTO DARBĪBU NEPIECIEŠAMS ĪSTENOT

Paredzētās darbību var īstenot, jo nav konstatēta Paredzētās darbības ietekme uz Natura 2000 teritoriju, tās ekoloģiskajām funkcijām, integritāti un izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Sabiedrībai ir nepieciešama piekļuve derīgajiem izraktniem, kas nodrošina sabiedrības ekonomisko attīstību.

3.10.13 PASĀKUMI PAREDZĒTĀS DARBĪBAS NEGATĪVĀS IETEKMES SAMAZINĀŠANAI

Pasākumi Paredzētās darbības negatīvās ietekmes samazināšanai tieši uz Natura 2000 teritoriju nav nepieciešami, jo nav konstatēta negatīva ietekmes. Pasākumi Paredzētās darbības kopējai negatīvās ietekmes mazināšanai norādīti IVN Zinojuma 6.nodalā.

3.10.14 PAREDZĒTIE KOMPENSĒJOŠIE PASĀKUMI

Paredzētajai darbībai netiek paredzēti kompensējoši pasākumi tieši saistībā ar uz Natura 2000 teritoriju saskaņā ar likumu "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām".

3.10.15 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IETEKMES NOVĒRTĒJUMU VEIKUŠO EKSPERTU ATZINUMI

Sugu un biotopu ekspertu I.Donikas un G.Grandāna atzinumi pievienoti IVN ziņojuma pielikumā.

3.11 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS VIETAS UN TĀS APKĀRTNES AINAVISKAIS UN KULTŪRVĒSTURISKAIS NOZĪMĪGUMS, INFORMĀCIJA PAR KULTŪRAS UN DABAS MANTOJUMA PIEMINEKLIEM (2.3.9.)

Paredzētās darbības vieta atrodas Gaujas nacionālā parka neitrālajā zonā, kas neparedz īpašus noteikumus ainavu aizsardzībai. Tomēr Paredzētās darbības vieta ir izvietota netālu no Gaujas nacionālā parka ainavu aizsardzības zonas, kuras izveidošanas mērķis ir - saglabāt raksturīgo daudzveidīgo ainavu, nacionālo kultūrvidi un rekreācijas resursus, kā arī nodrošinātu nenoplicinošu saimniecisko darbību.

Cēsu novada teritorijas plānojumā Paredzētās darbības vieta un tās apkārtnē nav noteikta kā ainaviski vērtīga teritorija.

Normatīvajos aktos, kā arī Cēsu novada tūrisma informācijas resursos, nav informācijas, ka Paredzētās darbības vietā un tās apkārtnē atrastos ainaviski nozīmīgā vietā.

Arī sugu un biotopu eksperte I.Donika savā atzinumā nekonstatē, ka Paredzētās darbības apkārtnē būtu ainavas saglabāšanai nozīmīgi dabas objekti.

Paredzētās darbības vieta robežojas ar atradni "Uplandi", kā arī ir tiešā redzamības zonā no atradnes "Meža Cīruļi" un rekultivētās atradnes "Puškini" iecirkņa "Grantkalni". Jau esošās atradenes ir ietekmējušas lokālo ainavu un Paredzētā darbība, lai arī no vienas puses radīs papildus negatīvu ietekmi uz ainavu, taču no otra puses – atradņu koncentrācijai var būt arī netieša pozitīva ietekme, jo potenciāli netiek ierīkotas atradnes jaunās vēl neizmainītās vietās.

Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plānā novērtēta arī parka ainava un to ietekmējoši apstākļi. Cita starpā kā sliktā stāvoklī esošās nozīmīgās ainavas identificētas ainavas derīgo izrakteņu ieguves vietās un to tuvākajā apkārtnē (jo īpaši iegūto derīgo izrakteņu krautnes) ainaviski jutīgos ceļu posmos. Taču ne autoceļš P20, ne citi Paredzētās darbības vietas apkārtnes celi nav Gaujas nacionālā parka dabas

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

aizsardzības plānā izcelti kā ainaviski ceļi. Tāpat Paredzētās darbības vietas apkārtnē nav izcelti ainaviski maršruti (mežtakas). Paredzētās darbības vietas apkārtnē nav kvalificēta kā ainaviski nozīmīga teritorija (sk. Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāna 2.2.16.attēlu).

Jānorāda, ka rekultivēto atradnes "Pušķini" iecirkni "Grantskalni" var norādīt kā pozitīvu piemēru, kad atradne pēc tās izstrādes un rekultivācijas atgūts sakārtotas vides statusu (sk.3.11.1.attēlu).

3.11.1.attēls

Atradnes "Pušķini" iecirknis "Grantskalni" pēc rekultivācijas

Tas nozīmē, ka arī citās izstrādātās atradenēs var būtiski samazināt ilgtermiņa ietekmi uz ainavu, ja atbilstīgi tiek īstenoti rekultivācijas pasākumi.

Saskaņā ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes datu bāzes www.mantojums.lv datiem Paredzētās darbības vietas apkārtnē ir vairāki kultūrvēsturiski objekti:

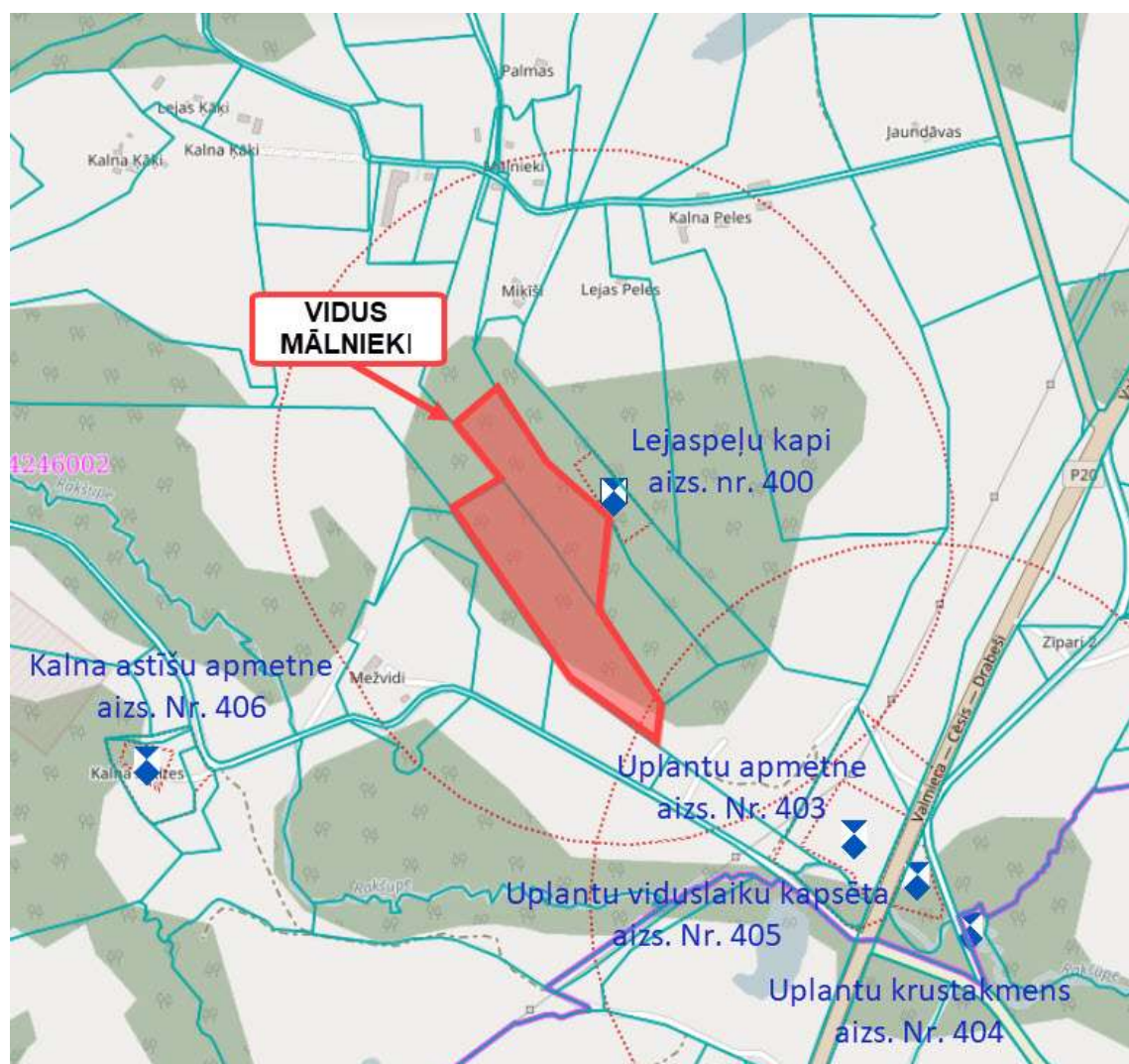
- Lejaspeļļu senkapi – robežojas ar Atradni, valsts nozīmes kultūras piemineklis. Atradne atrodas Lejaspeļļu senkapu aizsardzības zonā (sk. 3.11.2.attēlu). Saskaņā ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2022.gada 31.oktobra vēstulē Nr.05-01/5194 norādīto, ka derīgo izrakteņu ieguves vietas izveide nav pieļaujama tuvāk kā 100 m attālumā no senkapiem, tad šādā attālumā no senkapiem derīgo izrakteņu ieguve nenotiks.
- Uplantu apmetne - 380 m un A no Atradnes, reģiona nozīmes kultūras piemineklis;

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

- Uplantu viduslaiku kapsēta – 500 m uz A no Atradnes, reģiona nozīmes kultūras piemineklis;
- Kalnaastišu apmetne - 690 m uz DR no Atradenes, reģiona nozīmes kultūras piemineklis

3.11.2.attēls

Paredzētās darbības vietas apkārtnes kultūrvēsturiski objekti

Uz DA no Paredzētās darbības vietas sākot ar autoceļa P20 un autoceļa V293 krustojuma atrodas Āraišu ezerpils brīvdabas arheoloģiskais muzeja un tā apkārtnes kultūras pieminekļu (arheoloģijas un arhitektūras) zona. Taču jāņem vērā, ka dēļ attāluma no Paredzētās darbības vietas un autoceļa P20 kā transporta koridora ietekmes dēļ var uzskatīt, ka Paredzētā darbība neietekmē Āraišu ezerpils brīvdabas arheoloģiskais muzeja un tā apkārtnes kultūras pieminekļu aizsargājamās vērtības.

Paredzētās darbības vietas apkārtnē neatrodas dabas pieminekļi.

4. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI UN TĀS NOVĒRTĒJUMS (3.)

4.1 SAVSTARPĒJĀS UN SUMMĀRĀS IETEKMES (3.2.1.)

IVN Ziņojumā kā savstarpējās un summārās ietekmes novērtēta Paredzētās darbības vietas apkārtnē jau esošo atradņu radītā ietekme un prognozētās Paredzētās darbības papildus radītā ietekme.

Savstarpējās un summārās ietekmes detalizēti novērtētas par ietekmi uz gaisa kvalitāti (sk. Ziņojuma 4.5.nodaļu) un radīto troksni (sk. Ziņojuma 4.6.nodaļu), tai skaitā detalizēti novērtējot esošo un potenciālo citu derīgo atradņu izrakšanu atradņu ietekmi.

Tāpat summārās ietekmes novērtēts par Paredzētās darbības ietekmi uz ainavu, jo Paredzētās darbības vietas apkārtnē atrodas vairākas citas derīgo izrakšanu atradnes.

Novērtējot savstarpējās un summārās ietekmes nav konstatēts, ka Paredzētā darbība radīs tādu jaunu un papildus ietekmi, kas neļautu veikt Paredzēto darbību (nav konstatēti no normatīvajiem aktiem izrietoši ierobežojumi).

4.2 ATRADNES IERĪKOŠANA, BŪVNICĪBA (3.2.2.)

4.2.1 ATRADNES IERĪKOŠANA NOVĒRTĒJUMS (3.2.2.)

Jebkuru negatīvo ietekmi uz vidi un iedzīvotājiem potenciāli mazinās tas, ka jebkuras darbības Atradnes sagatavošanai varēs notikt tikai pēc visu nepieciešamo atļauju saņemšanas (piemēram, derīgo izrakšanu ieguves projekta saskaņošanas un ieguves atļaujas saņemšanas). Kompetentās institūcijas savos nosacījumos un saskaņojumos (atļaujās) ņems vērā gan normatīvo aktu prasības, gan ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras akceptā (VPVB atzinumā) iekļautos nosacījumus, ar kādiem katru darbību (posmu) var veikt.

4.2.2 IEGUVES LAUKUMA SAGATAVOŠANA (3.2.2.)

Paredzētās darbības vietā nospraudīs licences laukuma robežas.

Atradne tiks sagatavota pakāpeniski ar ekskavatoru un frontālo iekrāvēju (piemēram, ekskavatoru *Komatsu* PC 210 un frontālo iekrāvēju *Volvo* L180E), norokot un novietojot segkārtu uz pagaidu krautnēm. Pagaidu krautnes var izvietot gar atradnes perimetru (veidojot valni) vai atradnē "Uplandi". Atradnes segkārtas noņemšana tiks iedalīta 3 daļās. Pirmo sagatavos izstrādei atradnes A daļu apmēram 2,56 ha platībā. Otro sagatavos izstrādei atradnes R daļu apmēram 1,28 ha platībā. Trešo sagatavos atradnes ZR daļu apmēram 1,28 ha platībā (sk.2.2.2.attēlu).

Var uzskatīt, ka šo darbu ietekme uz vidi un iedzīvotājiem ir nebūtiska salīdzinot ar turpmāko atradnes ekspluatāciju, jo pārvietojamās zemes daudzums ir neliels un to var veikt īsā laikā. Līdz ar to sagaidāms, ka ietekme uz vidi un iedzīvotājiem būs neliela.

Trokšņa un emisiju vidē novērtējumā atradnes sagatavošanas darbi ir ņemti vērā un detalizētāks vērtējums iekļauts Ziņojuma 4.6. un 4.7.nodaļā.

4.2.3 PIEKĻUVES CEĻA UN DERĪGĀ MATERIĀLA APSTRĀDES VIETAS SAGATAVOŠANA (3.2.2.)

Atradrnē "Vidus Mālnieki" derīgā materiāla ieguvei nevajadzēs papildus teritoriju (krautnes, transporta novietne) tieši īpašumos "Vidus Mālnieki" un "Jelinskas", jo plānots izmantot esošo infrastruktūru (tehnikas novietne, darbinieku vagoniņi) atradrnē "Uplandi" (zemes vienības kadastra apzīmējums 42460020292).

Novērtējot Paredzētās darbības alternatīvas secināts, ka piemērotākā ir Alternatīva B, kas paredz, ka atsevišķu tehnoloģisko laukumu neveido, bet derīgā materiāla apstrāde notiek pie ieguves kāples un pie ieguves kāples pēc nepieciešamības tiek pārvietota apstrādes iekārta.

Savukārt piebraucamā ceļa izveide Atradrnē "Vidus Mālnieki" ir salīdzinoši vienkāršs process, ko var veikt ar ekskavatoru un kravas mašīnu, izmantojot Atradrnē "Vidus Mālnieki" esošo smilts un grants materiālu. Nesošajam slānim var izmantot granti no atradnes.

Ceļa izbūve kā darbība trokšņa un emisiju vidē aspektā ir salīdzināma ar derīgā materiāla ieguvi atradrnē, tāpēc šādā aspektā trokšņa un emisiju vidē ietekmes no ceļa iekļaujas kopējā trokšņa un emisiju vidē novērtējumā. Līdz ar to sagaidāms, ka piebraucamā ceļa izveides ietekme uz vidi un iedzīvotājiem būs nenozīmīga.

4.2.4 ORGANIZATORISKIE UN INŽENIERTEHNISKIE PASĀKUMI IETEKMJU MAZINĀŠANAI (3.2.2.)

Sagatavojot atradni ieguvei, paredzēts izveidot augsnes valni pa Atradnes perimetru, lai mazinātu Paredzētās darbības emisiju vidē un trokšņa izplatību, jo valnis darbosies kā mehāniska barjera.

Augsnes vaļņa izvietojums, augstums, nogāžu slīpums tiks noteikts derīgo izrakteņu ieguves projekta un saskaņots ar kompetentajām iestādēm.

Paredzēts Atradni izstādās pakāpeniski, atbilstoši atsegtajiem laukumiem. Tāpat plānots Atradni "Vidus Mālnieki" rekultivēt jau tās izstādes laikā, rekultivējot izstrādātās Atradnes daļas, tādā veidā novēršot vai mazinot Atradnes radīto ietekmi.

Ietekmi mazinoši pasākumi ir arī Atradnes "Vidus Mālnieki" izstrāde diennakts gaišajā laikā.

Šobrīd nav konstatēti apstākļi, kas norādītu, ka papildus kompetento iestāžu atļaujām, vajadzētu paredzēt īpašus organizatoriskus vai inženiertehniskus pasākumus atradnes iekārtošanai.

Ņemot vērā, ka Atradnes un derīgā materiāla transportēšanas ceļa tuvumā nav dzīvojamās mājas, prognozējam nebūtiska ietekme vai neērtības uz vietējiem iedzīvotājiem un citām personām piederošiem īpašumiem.

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.3 APKĀRTNES ATRADŅU IETEKMES PROGNOZE

Paredzētās darbības vietas apkārtne atrodas vairākas derīgo izrakteņu atradnes. Pēc LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmas datiem faktiski ieguve 2023.gadā ir notikusi atradnēs "Uplandi", "Rēzes", "Savieši" un "Jaunrēzes". Taču Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā papildus novērtēta ietekme no tām atradnēm, kurām ir derīga atradnes pase. Atradņu darbības raksturojums un novērtējums iekļauts 4.3.1.tabulā.

4.3.1.tabula

Paredzētās darbības vietas apkārtnes atradņu raksturojums un novērtējums

Nr. p.k.	Atradnes nosaukums	Pēdējās krājumu izmaiņas	Novērtētais ieguves apjoms, m ³ /gadā	Prognoze par ietekmes ilgumu
2.	Inkuļi	Krājumi uz 29.04.2015 smilts: 1007,985 tūkst. m ³	40000	Ilgstoša ietekme, kad uzsāks ieguvi
3.	Uplandi	Krājumi uz 01.01.2024: smilts: 23,888 tūkst. m ³ ; smilts-grants: 49,322 tūkst. m ³ 2023. gadā ieguve: Smilts 1,112 tūkst m ³ , smilts-grants: 5,45 tūkst. m ³	50000	Ieguve nenotiks, kad tik uzsāka atradnes "Vidus Mālnieki" izstrāde
5.	Meža Cīruļi	Krājumi uz 01.01.2022 smilts: 392,45 tūkst. m ³ , smilts-grants: 6,48 tūkst. m ³ , smilšmāls: 156,55 tūkst. m ³ 2021. gadā ieguve: smilts 28,87 tūkst. m ³	30000	Ilgstoša ietekme, kad uzsāks ieguvi
7.	Rēzes	Krājumi uz 01.01.2024 smilts: 232,51 tūkst. m ³ , smilts-grants: 80,628 tūkst. m ³ 2023. gadā ieguve: smilts-grants: 60,552 tūkst. m ³	40000	Atlikušos krājumus var izstrādāt 3-4 gadu laikā.
8.	Savieši	Krājumi uz 01.01.2024 smilts: 198,58 tūkst. m ³ , smilts-grants: 80,73 tūkst. m ³ 2023. gadā ieguve: smilts-grants: 4,54 tūkst. m ³ , smilts: 10,43 tūkst. m ³	40000	Neliels ieguves apjoms ar nelielu ietekmi, bet izstrādes laiks ar ilgstošu ietekmi
9.	Jaunrēzes	Krājumi uz 01.01.2024 smilts: 283,97 tūkst. m ³ , smilts-grants: 68,17 tūkst. m ³ 2023. gadā ieguve: smilts: 0,13 tūkst. m ³ , smilts-grants: 5,06 tūkst. m ³	40000	Neliels ieguves apjoms ar nelielu ietekmi, bet izstrādes laiks ar ilgstošu ietekmi

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā, novērtējot esošo atradņu ietekmi, novērtēts, ka šīs atradnes varētu darboties vienlaicīgi, tāpēc novērtējumā pieņemts:

- LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā atradnei "Inkuļi" nebija norādīta informācija par ieguves apjomiem un arī 2024.gadā ieguve nav uzsākta. Šai atradnei pieņemts, ka gada laikā tiks iegūts līdz 40 000 m³ derīgais materiāls, kā vidējs apjoms, ņemot vērā atradnes platību.
- Atradnē "Meža Cīruļi" pēdējo divu gadu laikā ieguve nenotiek. Šai atradnei pieņemts, ka gada laikā tiks iegūts līdz 30000 m³ derīgais materiāls, kā dati no 2021.gada ieguves apjoma.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

- Atradnei "Uplandi" pieņemts, ka gada laikā tiks iegūts līdz 50000 m³ derīgais materiāls. Tomēr būtiski ņemt vērā, ka saskaņā ar SIA "FONO" pieejamo informāciju atradnē "Uplandi" derīgā materiāla krājumi atlikuši nedaudz un atradnē ieguve nenotiks tad, kad Atradnē "Vidus Mālnieki" tiks uzsākta ieguve.
- Atradnē "Rēzes" 2023.gadā iegūti 40000m³ derīgā materiāla, atradnē "Savieši" 15000m³ derīgā materiāla, atradnē "Jaunrēzes" 5000m³ derīgā materiāla. Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā novērtēta šo atradņu ietekme, pieņemot darbības apjomu 40000m³ gadā.

No 4.3.1.tabulas un Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējuma izriet, ka novērtēts ievērojami sliktāks scenārijs par kopējo atradņu ietekmi, nekā faktiski tas šobrīd ir, jo atradne "Uplandi" pārtrauks darbību, bet citas atradnes novērtētas ar prognozēto ieguves apjomu lielāku, nekā faktiskais apjoms.

Būtiski kopējo atradņu ietekmi mazina atradņu attālums. Var prognozēt, ka dēļ attāluma Atradne "Vidus Mālnieki" rada ievērojami mazāku kumulatīvu ietekmi ar atradnēm "Meža Cīruļi", "Rēzes", "Savieši" un "Jaunrēzes". Būtiskāka kumulatīva ietekme un neērtības sagaidāma no Atradnes darbības reizē ar atradni "Inkuļi", ja tajā tiks uzsākta derīgo izrakteņu ieguve.

4.4 IETEKMES UZ HIDROĢEOLOĢISKAJIEM APSTĀKĻIEM NOVĒRTĒJUMS (3.2.4)

Atradnes izveide tieši neietekmēs tās apkārtnes hidroloģisko režīmu un augsnes mitruma līmeni, jo Atradne "Vidus Mālnieki" netiek plānota meliorācijas sistēmu vai ūdensteču tiešā tuvumā. Tāpat Atradnes tuvumā neatrodas ūdenstilpes, tai skaitā dīķi. Atradnē nav plānota gruntsūdens līmeņa pazemināšana un var prognozēt, ka Atradnē neveidosies ūdenstilpne Atradnes izstrādes laikā. Tāpat prognozējams, ka Atradne neietekmēs apkārtnes dabīgo drenāžu.

Ņemot vērā IVN Ziņojumā iegūto informāciju un Paredzētās darbības realizācija veidu, prognozējams, ka Paredzētā darbības neradīs ietekmi uz Paredzētās darbības vietas apkārtnes hidroloģisko režīmu.

Nav arī nepieciešami monitoringa pasākumi hidroloģisko apstākļu novērtēšanai.

4.5 IETEKMES UZ HIDROĢEOLOĢISKAJIEM APSTĀKĻIEM NOVĒRTĒJUMS (3.2.4.)

Derīgā materiāla izstrāde Atradnē plānota bez gruntsūdens atsūkņēšanas un nosusināšanas.

Latvijā vairākkārt veikts IVN smilts un smilts-grants atradnēm. Šajos IVN ziņojums un pēc tam VPVB atzinumos par tiem konstatēts, ka gadījumos, kad derīgo izrakteņu ieguve notiek līdz pirmajam gruntsūdens līmenim, paredzētās darbības ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem ir nenožīmīga²³.

²³ Sal. VPVB 2018.gada 10.augusta atzinuma Nr.5-04/10 par smilts un smilts-grants ieguvi atradnē "Lido" 6.4.1.4 un 6.4.1.5.punktu.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Ņemot vērā Atradnes "Vidus Mālnieki" ģeoloģiskās izpētes datus, kuras laikā netika sasniegts gruntsūdens līmenis, prognozējams, ka Atradnē "Vidus Mālnieki" tās izstrādes laikā neveidosies ūdenstilpne. Šādi apstākļi pamato, ka Atradnes "Vidus Mālnieki" izstrāde radīs minimālu (ar tendenci – praktiski nekādu) ietekmi uz Paredzētās darbības vietas apkārtnes hidroģeoloģiskajiem apstākļiem.

IVN Ziņojuma sagatavošanas laikā noskaidrots, ka Paredzētās darbības vietai tuvākajās dzīvojamās mājās (Miķiži, Lejas Pelles un Kalna Pelles) ir centralizēta dzeramā ūdens apgāde. Arī no šāda aspekta sagaidāms, ka ietekme uz apkārtnes ūdens ņemšanas vietām nebūs.

4.5.1 IETEKME UZ PAZEMES ŪDENS KVALITĀTI (3.2.3.)

Prognozējams, ka pazemes ūdens kvalitāte netiks ietekmēta, ja tiks ievēroti drošības pasākumi - iekārtu degvielas uzpilde tiks veikta ārpus atradnes teritorijas vai ja to darīs tehnoloģiskajā laukumā, tad izmantos speciālu ūdens necaurlaidīgu pretinfiltrācijas segums, kā arī degvielas uzpildei izmantos degvielas sūkni. Tādā veido nodrošinot, ka degviela nenonāk gruntī un gruntsūdeņos.

Atradnes "Vidus Mālnieki" teritorijā tiks uzstādīta pārvietojamā tualete, tās apkalpošanai būs noslēgts līgums ar attiecīgo pakalpojumu sniedzēju.

Citi potenciālie gruntsūdens kvalitāti ietekmējošie faktori Atradnē "Vidus Mālnieki" nav prognozējami.

4.5.2 PAZEMES ŪDEŅU MONITORINGA NEPIECIEŠAMĪBA (3.2.3.)

Ņemot vērā prognozēto praktiski neesošo ietekmi no Paredzētās darbības uz pazemes ūdeņiem, nav nepieciešami monitoringa pasākumi hidroģeoloģisko apstākļu novērtēšanai.

4.6 IETEKMES UZ GAISA KVALITĀTI NOVĒRTĒJUMS (3.2.5.)

Paredzētā darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtētas Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā. Novērtējums ietver esošās (fona) situācijas novērtējumu, Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu un to summāro ietekmi.

Novērtējums uz gaisa kvalitāti atbilst prasībām par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi, kā arī sagatavots matemātisks modelis ar izkliedes kartēm.

Novērtējums veikts ķīmisko vielu (CO, NO₂, GOS) un putekļu (PM₁₀, PM_{2,5}) emisijām gaisā. Novērtējumā vērtētas emisijas no šādiem procesiem: rakšanas, kraušanas, iordināšanas, uzglabāšanas, derīgo izrakteņu ieguves procesā izmantotās tehnikas, derīgo izrakteņu izvešanas ar kravas automašīnām un no izmantotās degvielas uzpildes procesiem.

Tāpat Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā novērtētas Paredzētās darbības Alternatīva A un Alternatīva B (sk. Ziņojuma 1.7.nodaļu), kā arī novērtēti transportēšanas maršruti.

Pēc gaisa novērtējuma atzinumā veiktajiem aprēķiniem gada kopējās emisijas aprēķinātas: PM₁₀ emisijas no izstrādes un transportēšanas sastāda līdz – 2,221 t/gadā, PM_{2,5} – 0,322 t/gadā, CO – 0,7 t/gadā, NO₂ – 1,863 t/gadā, GOS – 0,111 t/gadā.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Paredzētās darbības summārā ietekme uz gaisa kvalitāti, ārpus Atradnes, zonās kurās vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, maksimāli sastāda: CO – 3,83% (8 h), NO₂ – 14,55% (1 gads) un 43,15% (1 h), PM₁₀ – 64,72% (24 h) un 52,1% (gads) un PM_{2,5} – 39,6% no robežvērtībām.

Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums norāda, ka, realizējot Alternatīvu A, paredzamas nedaudz lielākas CO un NO₂ summārās koncentrācijas, bet, realizējot Alternatīvu B, nedaudz lielākas summārās PM₁₀ un PM_{2,5} koncentrācijas. Nevienas alternatīvas realizācija nerada Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumus Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteikto gaisa kvalitātes rādītāju pārkāpumu.

4.6.1 IETEKMES UZ GAISA KVALITĀTI NOVĒRTĒJUMS NO DERĪGĀ MATERIĀLA TRANSPORTĒŠANAS (3.2.5.)

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā novērtētas emisijas no derīgā materiāla transportēšanas Atradnē "Vidus Mālnieki" un Paredzētās darbības vietas apkārtnes atradnēm.

Gaisa piesārņojuma izplatības novērtējums no materiāla transportēšanas un darbībām derīgo izrakteņu ieguves vietā tika veikts bez emisiju samazināšanas pasākumiem (ceļu laistīšana, kaudžu noseģšana u.c.), pieņemot to kā sliktāko variantu, kad ieguve tiek veikta ar pilnu jaudu, 12 h dienā, 260 dienas gadā.

Atbilstoši modelēšanas rezultātiem, emisiju samazināšanas pasākumi pie transportēšanas ceļa nav nepieciešami, jo netiek pārsniegtas MK noteikumu Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktie gaisa kvalitātes rādītāji. Paaugstinātas emisiju koncentrācijas novērojamas tikai atradņu teritorijās un tiešā atradņu tuvumā, un summējas ar jau esošo fona piesārņojumu no tuvākajiem autoceļiem.

4.6.2 PASĀKUMI PIESĀRŅOJOŠO VIELU EMISIJU SAMAZINĀŠANAI

Atbilstoši gaisa piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātiem un secinājumiem, emisiju samazināšanas pasākumi nav nepieciešami, jo netiek pārsniegtas Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumu Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktie gaisa kvalitātes rādītāji. Paaugstinātas emisiju koncentrācijas novērojamas tikai atradņu teritorijās un tiešā atradņu tuvumā, un summējas ar jau esošo fona piesārņojumu no tuvākajiem autoceļiem.

Emisiju gaisā aprēķina rezultāti liecina, ka gaisa kvalitātes fona koncentrācija kopā ar paredzētās darbības radītajām emisijām ir maza un normatīvus nepārsniedz, turklāt emisiju gaisā prognozētais līmenis, salīdzinot ar normatīvajos aktos noteikto pieļaujamo līmeni, ir zems.

Atradnes "Vidus Mālnieki" sagatavošanas laikā augsni no ieguves laukuma novietos pagaidu krautnēs pa Atradnes "Vidus Mālnieki" perimetru, izveidojot paaugstinājumu. Paaugstinājums darbosies kā barjera piesārņojošo vielu izplatībai ārpus atradnes teritorijas.

Netiešs izmešu samazināšanas pasākums ir ekonomiski pamatoti izstrādāt derīgo izrakteņu atradni, proti, izmantojot pēc iespējas efektīvāk transportlīdzekļus un iegūstot materiālu tādā apjomā, kāds ir pieprasījums un neveidojot pārlielu liekas gatavā materiāla krautnes.

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Pēc savas iniciatīvas vai, ja Atradnes "Vidus Mālnieki" darbības laikā tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības, operatora pienākums ir reaģēt un novērtēt piesārņojuma līmeni un veikt pasākumus tā samazināšanai, ja tas nepieciešams.

Emisiju gaisā izplatību no Atradnes "Vidus Mālnieki" atiecībā pret tuvākajām dzīvojamām mājām samazina arī reljefa starpība (atradne ir relatīvi zemāk) un meža josla starp Atradni "Vidus Mālnieki" un tuvākajām mājām.

4.7 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RADĪTĀ TROKŠŅA NOVĒRTĒJUMS (3.2.6., 3.2.7.)

Paredzētā darbības trokšņa emisijas novērtētas Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumiem Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība".

Novērtējums ietver esošās (fona) situācijas novērtējumu, Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu un to summāro ietekmi.

Novērtējums veikts, atsevišķi novērtējot Alternatīvas A un Alternatīvas B ietekmi.

Novērtējot trokšņa līmeni, ņemti vērā visi ar derīgo izrakteņu ieguvu saistītie procesi – segkārtas noņemšana, derīgā materiāla iegūšana, drupināšana un sijāšana/šķirošana, materiāla pārvešana un pārkraušana uzglabāšanas kaudzēs un kravas autotransporta kustības.

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā iekļauts novērtējums par ABR Mežvidi ietekmi. Trokšņa aprēķinam izmantota standartizēta trokšņa avotus raksturojoša informācija, atbilstoši Eiropas Komisijas īpašās darba grupas sagatavotajām "Labās prakses vadlīnijas stratēģiskajai trokšņa kartēšanai un trokšņa ekspozīcijas datu sagatavošanai". Atbilstoši literatūrai ABR klasificējama kā smagā rūpniecība (*heavy industrie*) un ieteicamā ražošanas teritorijas trokšņa jauda L_{wa} (/m²) ir 65 dB(A) katram diennakts periodam. Atbilstoši atļaujai, darbība ABR paredzēta tika dienas periodā, līdz 7 mēnešiem gadā (gada siltajā periodā), atsevišķa materiāla uzglabāšana un katlumājas darbība iespējama 24 h diennaktī. Maksimālā autotransporta kustība atļaujā minēta līdz 5 vienībām stundā. Šādi parametri izmantoti trokšņa modelēšanai.

Lai novērtētu esošo trokšņa līmeni paredzētas darbības teritorijā un tās apkārtnē, tika sagatavots trokšņa aprēķina modelis.

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā, pamatojoties uz modelēšanas rezultātiem, secināts, ka lielāko trokšņa emisiju ietekmi uz apdzīvotajiem rajoniem rada autotransports pa autoceļu P20 tā satiksmes intensitātes dēļ, jo ir būtisks transporta ceļš. Lielākā ietekme no autotransporta, ņemot vērā reljefa īpatnības, novērota pie viensētām "Akmeņkalni", "Virgabaļi", "Kalna Virgabaļi" un "Bērzkalni" (sk. 4.7.1.tabulu). Ņemot vērā, ka daļa viensētu atrodas ceļa aizsargjoslā, trokšņa robežlielumi dienas periodam (55 netiek dB(A)) netiek pārsniegti. Turklāt minētās viensētas atrodas salīdzinoši tālu no Paredzētās darbības vietas un derīgā materiāla transportēšanas ceļa no Atradnes līdz autoceļam P20.

Trokšņa līmeņa novērtējums (fons, atradnes radītais, alternatīvas) pie Atradne un transportēšanas ceļiem tuvākajām viensētām norādīt 4.7.1.tabulā.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4.7.1.tabula

Aprēķinātais augstākais trokšņa līmenis Atradnes ietekmes zonā

Viensētas nosaukums	Attālums no atradnes, m	Trokšņa robežlielums, dB (A), atbilstoši MK noteikumiem Nr. 16.	Fona trokšņa līmenis, dB (A)	Atradnes radītais troksnis bez fona (alternatīva B) ²⁴ , dB(A)	Atradnes darbības radītais trokšņa līmenis (alternatīva B) kopā ar fonu, dB (A)	Atradnes radītais troksnis bez fona (alternatīva A) ²⁵ , dB(A)	Atradnes darbības radītais trokšņa līmenis (alternatīva A) kopā ar fonu, dB (A)
		Ldiena	Ldiena	Ldiena	Ldiena	Ldiena	Ldiena
Miķīši	152	55	48	49	52	51	48
Lejas peles	266	55	52	28	52	52	28
Dižbites	332	65	47	35	47	47	34
Mālkalni	363	65	44	37	44	44	37
Vidus mālnieki	371	65	46	38	46	46	38
Mālnieki	398	65	43	35	43	43	35
Mālnieki 1	421	55	46	36	46	46	37
Kalna peles	458	65	51	34	51	51	33
Lagūna	472	55	46	37	46	46	38
Palmas	539	55	44	34	44	44	35
Vidus Kāķi	581	55	39	32	39	39	32
Kalna Kāķi	583	55	39	33	39	39	33
Kalna astītes	667	55	36	33	36	37	35
Lejas Kāķi	675	55	35	31	36	36	31
Kalna Kāķi 2	710	55	35	29	35	35	29
Zīpari 2	725	65	58	57	58	58	57
Akmeņkalni	770	65	64	64	64	64	64
Jaundāvas	819	65	51	50	52	52	50
Virgabaļi	820	65	62	61	62	62	61
Kalna Virgabaļi	885	55	54	54	54	54	54
Zīpari	940	65	42	41	42	42	41
Zīparpirts	951	55	43	43	44	44	43

Trokšņa novērtējuma modelī, fona troksnim pievienojot Atradnes prognozēto troksni no darbībām atradnē, redzams, ka atsevišķos uztvērēju punktos trokšņa līmenis palielināsies, bet nepārsniegs trokšņa robežlielumu (sk. 4.7.1.tabulu).

Savukārt, novērtējot dažādas Paredzētās darbības alternatīvas, Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā secināts, ka, Atradnes radītais troksnis summējot ar fona troksni (alternatīva B), pie tuvākās viensētas "Miķīši", rada kopējo trokšņa līmeni 52 dB(A) (Ldiena). Salīdzinot ar fona troksni paredzētais trokšņa līmeņa pieaugums ~4 dB(A). Alternatīvā A trokšņa līmenis sasniedz 51 dB(A), līdz ar to pieaugums ~3 dB(A). Secināms, ka trokšņa līmeņa pieaugums ir nebūtisks. Pie citām atsevišķām viensētām

²⁴ Bez blakus atradnēm, bet ar esošo fona satiksmes intensitātes troksni.

²⁵ Bez blakus atradnēm, bet ar esošo fona satiksmes intensitātes troksni.

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

paredzams trokšņa pieaugums līdz ~1 dB(A). Nevienā no alternatīvām netiek pārsniegti Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktie vides trokšņa robežlielumi.

4.7.1 IETEKMES UZ TROKŠNI NO DERĪGĀ MATERIĀLA TRANSPORTĒŠANAS (3.2.7.)

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā iekļauts novērtējumā iekļauts vērtējums par Atradnes un Paredzētās darbības vietas apkārtnes atradņu prognozēto trokšņa ietekmi no derīgā materiāla transportēšanas.

Pamatojoties uz modelēšanas rezultātiem, var secināt, ka lielāko trokšņa emisiju ietekmi uz apdzīvotajiem rajoniem rada autotransports pa autoceļu P20. P20 satiksmes intensitātes rada salīdzinoši augstu fona troksni, jo ir svarīgs būtisks un noslogots ceļš.

Lielākā ietekme no autotransporta, ņemot vērā reljefa īpatnības, novērota pie viensētām "Akmeņkalni", "Virgabaļi", "Kalna Virgabaļi" un "Bērzkalni". Ņemot vērā, ka daļa viensētu atrodas ceļa aizsargjoslā, trokšņa robežlielumi dienas periodam netiek pārsniegti (sk. 4.7.1.tabulu).

4.7.2 PASĀKUMI TROKŠŅA SAMAZINĀŠANAI (3.2.6.)

Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējumā nav sniegtas rekomendācijas prettrokšņa pasākumiem, jo prognozētais trokšņa līmenis, kas rodas no Atradnes "Vidus Mālnieki" ekspluatācijas, nepārsniegs normatīvajos aktos noteiktos robežlielumus.

Kā prettrokšņa pasākums darbosies paredzētais augsnes valnis pa Atradnes "Vidus Mālnieki" perimetru, radot barjeru trokšņa izplatībai ārpus Atradnes teritorijas.

Tāpat Atradnes "Vidus Mālnieki" darbība paredzēta tikai darbdienās un dienas laikā ir saprātīgs piedāvājums apkārtnes iedzīvotāju interesēs.

Iekārtām, kuras izmantos Atradnē "Vidus Mālnieki", jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām”²⁶. Traktortehnikai un transportlīdzekļiem, kuriem paredzētā ikgadējā valsts tehniskā apskate (paredzēti, lai pārvietotos pa koplietošanas ceļiem), pieļaujamā radītā trokšņa novērtēšana notiek ikgadējās valsts tehniskā apskates laikā. Derīga atļauja piedalīties ceļu satiksmē nozīmē traktortehnikas un transportlīdzekļa atbilstību pieļaujamiem trokšņa robežlielumiem.

Ja par Atradnes "Vidus Mālnieki" operatora darbību tiks saņemtas iedzīvotāju sūdzības, tad operatoram būs pienākums reaģēt un novērtēt, vai nav nepieciešami kādi pasākumi trokšņa mazināšanai, piemēram, samazināt braukšanas ātrumu vai uzstādot prettrokšņa barjeras.

4.8 IETEKMES NOVĒRTĒJUMS UZ SUGĀM UN BIOTOPIEM (3.2.9.)

IVN Ziņojuma sagatavošanas laikā Paredzētās darbības vietas un tās apkārtnes dabas vērtības novērtētas no publiski pieejamiem datiem (Dabas aizsardzības pārvaldes datubāze "Ozols", Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības noteikumi u.c.), kā arī novērtējumu veica:

²⁶<http://likumi.lv/doc.php?id=61592>

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

- Sugu un biotopu eksperte Ivetas Donika (sagatavots 2021.gada 21.maija eksperta atzinuma par biotopu grupa: meži un virsāji);
- Sugu un biotopu eksperts Gaidis Grandāns (sagatavots 2023.gada 29.augusta eksperta atzinums (joma: putni) par putniem (pūčveidīgie) paredzētās darbības vietā.

I.Donika savā atzinumā secina, ka Paredzētā darbība kopumā atstās neitrālu ietekmi uz apkārtnes dabas vērtībām, jo Paredzētā darbības teritorija un tai piegulošās platības ilgstoši ir antropogēni būtiski ietekmētas. Plānotā darbība nesamazina aizsargājamo biotopu platības. Arī blakus piegulošās teritorijas netiks būtiski ietekmētas.

G. Grandāns savā atzinumā secina, ka:

- Paredzētās darbības vietas teritorijā nav konstatēts apodziņš vai citas Latvijā īpaši aizsargājamas pūčveidīgo putnu sugas
- Paredzētās darbības vietas teritorijā esošās dzīvotnes šobrīd ir uzskatāmas par Latvijā īpaši aizsargājamo pūčveidīgo putnu ligzdošanai nepiemērotām un suboptimālām.
- Izvērtējot situāciju dabā un analizējot pieejamo informāciju, paredzētā saimnieciskā darbība (derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītā infrastruktūra) neradīs būtiski negatīvu ietekmi uz izpētes teritorijas un tuvākās apkārtnes ornitofaunu, Latvijā un ES īpaši aizsargājamām putnu sugām.
- Pēc piesardzības principa, lai samazinātu ietekmi uz īpaši aizsargājamo putnu sugu iespējamo ligzdošanu, augsnes virskārtas noņemšana, koku un krūmu apauguma novākšana ir veicama ārpus aktīvās putnu ligzdošanas sezonas (1. aprīlis – 31. augusts).

Nemot vērā sugu un biotopu ekspertu kontaktēto un secināto, prognozējama Paredzētās darbības nebūtiska ietekme uz īpaši aizsargājamā sugām un biotopiem.

4.9 IETEKMES NOVĒRTĒJUMS UZ NATURA 2000 (3.2.9.)

Paredzētās darbības vieta atrodas Gaujas nacionālais parkā, kas ir arī Natura 2000 teritorija (kods: LV0200100).

Paredzēto darbību, kas var būtiski ietekmes *Natura 2000* teritoriju nepieciešams novērtēt IVN ziņojumā atsevišķā sadaļā un saskaņā ar VPVB Programmu novērtējuma veicams saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.300 "Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)" 9.punktu.

IVN ziņojuma 3.10.nodaļā sniegta informācija par Natura 2000 teritoriju izveidošanas mērķiem, Gaujas nacionālo parku un Paredzētās darbības prognozējamo ietekmi uz Natura 2000 teritoriju.

Neapšaubāmi atklāta derīgo izrakteņu karjera izveide rada tiešu ietekmi uz apkārtējo vidi. Tāpat izstrāde saistītā ar papildus emisijas gaisā un troksni. Tomēr ņemot vērā Atradnes nelielo platību un tās izvietojumu vietā, kur nav konstatētas aizsargājamās sugas un biotopi, prognozējams, ka Paredzētā darbība radīs minimālu ietekmi uz Natura 2000 teritoriju un tās izveidošanas mērķiem.

Tāpat nav prognozējama negatīva kumulatīva ietekmes uz Natura 2000 teritoriju, jo Paredzētā darbība jau plānota teritorijā, kur jau notiek derīgo izrakteņu ieguve. Atradņu izvietojums koncentrētā teritorijā mazina potenciālo ietekmi, jo teritorija jau ir negatīvi ietekmēta.

Atradne plānota Gaujas Nacionāla parka neitrālajā zonā Cēsu apkaimes blīvi apdzīvotā zonā. Arī no šāda aspekta uzskatāms, ka Atradnes "Vidus Mālnieki" izveide minimāli ietekmē uz Natura 2000 teritoriju.

Būtiskākā Atradnes "Vidus Mālnieki" ietekmes uz Natura 2000 teritoriju prognozējama, veicot koku ciršanu un meža zemes atmežošanu. Tā kā visa Paredzētā darbība plānota meža zemē tad, kopējā atmežojamā platība var sasniegt 7,6315 ha. Taču ikviena atradnes pēc izstrādes ir jārekultivē un visticamāk piemērots Atradnes "Vidus Mālnieki" rekultivācijas veids būs meža atjaunošana. Var pieņemt, ka ilgtermiņā Atradnes "Vidus Mālnieki" radītā negatīvā ietekme ar apmežošanas pasākumiem tiks mazināta vai novērsta.

Sugu un biotopu eksperta G.Grandāna atzinums sagatavots atbilstoši "Vadlīnijām sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificētu ekspertu sniegto atzinumu satura kvalitātes uzlabošanai sākotnējā izvērtējuma, ietekmes uz vidi novērtējuma vai ietekmes uz Natura2000 teritoriju novērtējuma ietvaros". Tā kā G.Grandāna atzinumā nav norādīts par Paredzētās darbības iespējamo negatīvo ietekmi uz Natura 2000 teritoriju, jāpieņem, ka šāda ietekmes nav konstatēta.

Sugu un biotopu eksperte I.Donika savā atzinumā tieši norāda, ka Paredzētās darbības vieta atrodas Natura 2000 teritorijā. Taču atzinumā nav konstatēta Paredzētās darbības negatīva ietekmes uz Natura 2000 teritoriju.

Tieši to pašu apsvērumu dēļ, ka Atradnes ietekme prognozēta nebūtiska, var pieņemt kompensējošie pasākumi arī nav nepieciešami.

Likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 43.panta piektā daļa noteic, ka *paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.*

Nemot vērā, ka nav konstatēta Paredzētās darbības ietekme uz Natura 2000 teritorijas ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem, nav no normatīvajiem aktiem izrietošu ierobežojumu īstenot Paredzēto darbību.

4.10 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IETEKMES UZ AINAVU, KULTŪRVĒSTURISKO VIDI UN REKREĀCIJAS PASĀKUMIEM; NEPIECIEŠAMIE AINAVU VEIDOŠANAS PASĀKUMI (3.2.9.)

Ainava ir formāla izpausme attiecībā, kas eksistē konkrētā laika periodā starp indivīdu un sabiedrību un topogrāfiski noteiktu teritoriju, kas laika gaitā radusies dabas un cilvēka faktoru vai abu darbības kombinācijas rezultātā. Neapšaubāmi Atradnes ierīkošana neatgriezeniski maina Atradnes teritoriju un būtiski ietekmē tās apkārtni.

Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plānā iekļauts Gaujas Nacionālā parka ainavu raksturojums un novērtējums. Šajā novērtējumā pievērsta uzmanību, ka

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

"Patlaban kā nozīmīgākos ainavu negatīvi ietekmējošos faktorus un potenciālos riska avotus var minēt derīgo izrakteņu ieguves vietu un to pieguļošo teritoriju apsaimniekošanu (jo īpaši krautuvju) izveidi atsevišķos ainaviski jutīgos ceļu posmos, piemēram, ceļa posmā uz Cēsīm, kurš ir nozīmīgs apmeklētājiem un daļa no GNP vizītkartes²⁷". Kas arī identificēts kā slītā stāvoklī esošas ainavas: "ainavas derīgo izrakteņu ieguves vietās un to tuvākajā apkārtnē (jo īpaši iegūto derīgo izrakteņu krautnes) ainaviski jutīgos ceļu posmos (skat. 2.2.16. attēlu)." Reizē Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plānā norādīti ainavu aizsardzības pasākumi – "Risīnājumi ieviešami daļēji caur individuālajiem izmantošanas un aizsardzības noteikumiem, pašvaldību teritorijas plānojumā un atradņu rekultivācijas plāniem".

Uz Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plāna secinājumiem par atradņu ietekmi uz ainavu kopumā un autoceļu P20 tieši Paredzētās darbības vieta radīs salīdzinoši nelielu un vidējā termiņā novēršamu ietekmi, ievērot turpmāko pamatojumu.

1. Atradnes A daļa no Autoceļa P20 atrodas apmēram 484 m attālumā. Tas jau ir ievērojami lielāks attālums nekā citu šobrīd darbojošos atradņu, piemēram, atradne "Meža Cīruļi" vai atradnes "Pušķini 3" iecirknis "Grantskalnu Kat.". Tāpat iespējams, ka Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plānā ielauto novērtējumu ietekmēja īpašuma "Lejas Rauduvītes" zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 42460050053 veiktā dīķu būvniecība. Tā pēc sava apjoma ir masīva un ietver materiāla krautņu izveidi, kas kopumā atgādina derīgo izrakteņu ieguves vietu. Šis īpašums ir pēc relatīvā augstuma atrodas zemāk par autoceļu P20 un ar plašu skatu uz dīķu būvniecības vietu.

2. Atradnes A daļā, kas ir tuvākā daļa autoceļam P20, prognozējams, ka atradnes atvērums (atsegums) pret autoceļu P20 būs apmēram 53 m plats. Tāds platums uzskatāms par nelielu, ja ņem vērā Atradnes un autoceļa P20 attālumu (apmēram 484 m). Turklāt skata atvērums no Autoceļa P20 uz atradni varētu būt saskatāms tikai ierobežotā 187 m garā posmā (sk. 4.10.1.attēlu)

²⁷ Sk. Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plāna 139.lpp.

4.10.1.attēls

Posms, kādā Atradne "Vidus Mālnieki" ir redzama no autoceļa P20

No autoceļa P20 krustojuma ar autoceļu V293 "Drabeši – Līvi" krustojuma skatu uz Atradni aizsedz mežs. Savukārt virzienā no Cēsīm uz Drabešiem reljefa atšķirības dēļ skats uz Atradni paveras tikai apmēram no tās vietas, kur autoceļa P20 ir krustojums ar ceļu, kurš ved uz atradni "Uplandi".

3. IVN ziņojumā tiek novērtētas divas paredzētās darbības alternatīvas: Alternatīva A un Alternatīva B (sk. IVN ziņojuma 1.7.nodaļu). Alternatīva A paredz saglabāt atradni "Uplandi" derīgā materiāla apstrādes vietu. Atradne "Uplandi" atrodas tuvāk autoceļam P20 un jau rada negatīvu ietekmi uz ainavu, ja skatās no autoceļa P20. Ja realizē Alternatīvu A, atradne "Uplandi" kādā tās daļā jāpiemēro derīgā materiāla apstrādes vietas izveidei un šajā vietā būs izvietota gan pati apstrādes iekārta, gan materiāla kaudzes. Tādā veidā šī vieta potenciāli var būt atvērta skatam no autoceļa P20 un ilgstošā periodā saglabāt negatīvu ietekmi uz ainavu. Turpretī, realizējot Alternatīvu B, potenciāli īsākā termiņā pēc Atradnes "Vidus Mālnieki" izstrādes uzsākšanas notiks atradnes "Uplandi" rekultivācija un ietekme uz ainavu tiks novērsta vai samazināta.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

4. Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plānā kā viena no ietekmēm uz ainavu norādīta derīgā materiāla krautnes. IVN ziņojumā novērtēts, ka Atradnē veidos nelielas krautnes: viena līdz 5000 m³, bet otra līdz 3000 m³ apjomā. Ja krautnes izvietojas Atradnes teritorijā pie ieguves kāples, kā to paredz Alternatīva B, tad pakāpeniski pēc Atradnes izstrādes krautņu izvietojums attālinās no autoceļa P20. Var prognozēt, ka pēc atradnes 1.posma izstrādes Atradnē izvietotās krautnes nebūs redzams no autoceļa P20.

5. Atradņu kumulācija vienā vietā, lai arī atstāj lielāku kumulatīvu negatīvu ietekmi uz tuvākās apkārtnes ainavu, tomēr vērtējama kā labāks risinājums, ja salīdzina ar atradņu izklaidu veidošanu plašākā teritorijā. Rekultivējot atradni "Uplandi" būtiski tiks novērsta kumulatīvā ietekme uz ainavu, ja skatās no autoceļa P20. Atradnes "Uplandi" rekultivācija plānā paredzēts rekultivācijas veids – mežs. Vidējā termiņā pēc koku izaugšanas sagaidāms, ka tie pilnībā aizsegs skatu no autoceļa P20 uz Atradni "Vidus Mālnieki".

Ievērojot minētos apsvērumus, var pieņemt, ka tieši Atradnes Atradni "Vidus Mālnieki" potenciālā ietekme uz ainavu un īpaši ainavu no autoceļa P20, par kuru izteiktas bažas Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plānā, ir prognozējama minimāla. Tāpat var prognozēt, ka vidējā termiņā (līdz 3-8 gadi) šīs ietekmes varētu vēl vairāk samazināties.

Ilgtermiņā prognozējams, ka Atradne "Vidus Mālnieki" tiks rekultivēta par meža zemi (apmežota), tādā veidā novēršot ietekmi uz ainavu.

Lai Atradnes Atradni "Vidus Mālnieki" izstrādes laikā mazinātu ietekmi uz ainavu (neattiecas uz skatu punktu no autoceļa P20), plānots augsnes auglīgo daļu no Atradnes teritorijas novietot pagaidu krautnēs pa atradnes perimetru, izveidojot paaugstinājumu, kas aizsegs skatu uz atradni.

Ministru kabineta 2010.gada 30.septembra noteikumu Nr.925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības"²⁸ 2.9. un 2.10.punktā noteiktas sugu un biotopu eksperta tiesības izdarīt vērtējumu par ietekmi uz ainavu. Sugu un biotopu eksperte I.Donika sava atzinumā nav norādījusi, ka Atradne radītu negatīvu ietekmi uz ainavu. Jauna karjera ierīkošana lokāli var radīt lielāku kumulatīvo negatīvo ietekmi uz vidi kā tādu.

Ilgtermiņā ietekmes uz ainavu mazināšanas pasākums ir Atradnes rekultivācija pēc tās izstrādes pabeigšanas.

4.11 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IETEKMES KULTŪRVĒSTURISKO VIDĪ

Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2022.gada 31.oktobra vēstulē Nr.05-01/5194 norādīts, ka Atradnes IVN ziņojumā izstrādājama atsevišķa sadaļa, kurā apzināts tuvākās apkārtnes kultūrvēsturiskais mantojums, izvērtēta plānotās derīgo izrakteņu vietas izveides un ar to saistītās infrastruktūras fiziskā un vizuālā ietekme uz tuvākajā apkārtnē esošajiem kultūras pieminekļiem un apkārtējo ainavu.

²⁸ <https://likumi.lv/ta/id/218949-sugu-un-biotopu-aizsardzibas-jomas-ekspertu-atzinuma-saturs-un-taja-ietvertas-minimalas-prasibas>

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Informācija par Paredzētas darbības vietas apkārtnes kultūrvēsturiskais mantojuma objektiem norādīta IVN ziņojuma 3.11.nodaļā.

Atradne plānota Lejaspeļļu senkapu aizsardzības zonā, tiešā senkapu tuvumā. Saskaņā ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2022.gada 31.oktobra vēstules Nr.05-01/5194 nosacījumiem derīgo izrakteņu ieguves netiks veikta tuvāk par 100 m attālumā no senkapiem. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir izsniegusi precīzas senkapu koordinātes un derīgo izrakteņu ieguves projektā varēs detalizēti noteikt senkapu aizsardzības zonu. Tuvāk par 100 m no senkapiem derīgo izrakteņu ieguve nenotiks.

Uz DA no Paredzētās darbības vietas, sākot ar autoceļa P20 un autoceļa V293 krustojuma atrodas Āraišu ezerpils brīvdabas arheoloģiskais muzeja un tā apkārtnes kultūras pieminekļu (arheoloģijas un arhitektūras) zona. Jāņem vērā, ka dēļ attāluma no Paredzētās darbības vietas un autoceļa P20 kā transporta koridora ietekmes dēļ var prognozēt, ka Paredzētā darbība neietekmē Āraišu ezerpils brīvdabas arheoloģiskais muzeja un tā apkārtnes kultūras pieminekļu aizsargājamās vērtības vai ainavu.

4.12 CITAS IESPĒJAMĀS IETEKMES (3.3.)

Sagatavojot IVN Ziņojumu, nav konstatētas citas iespējamās nelabvēlīgas ietekmes no Paredzētās darbības.

4.13 AVĀRIJU RISKS (3.4.)

Ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu un apjomu, Atradnes Atradni "Vidus Mālnieki" teritorijā iespējamās nelielas avārijas situācijas, kas saistītas ar transportlīdzekļu vai iekārtu salūšanu. Būtiskākie riski ir saistīti ar neliela daudzuma naftas produktu no transportlīdzekļiem nonākšanu vidē. Tomēr naftas produktu apjoms katrā transportlīdzeklī ir neliels, tāpēc vidē nonākušais naftas produktu daudzums būs viegli savācams, piesaistot attiecīgus speciālistus. Atradnes teritorijā plānots uzglabāt absorbentus, kas avārijas situācijās nodrošinās noplūdušo vielu savākšanu.

Strādājot ar transportlīdzekļiem vai iekārtām jāievēro darba drošības prasības, kas samazina iespējamo avāriju risku.

4.14 PAREDZĒTĀS DARBĪBAS SOCIĀLI – EKONOMISKĀS IETEKMES NOVĒRTĒJUMS (3.5.)

Smilts un grants ir neatjaunojamie dabas resursi, tāpēc to ieguve pati par sevi rada neatgriezenisku ietekmi uz vidi. Tomēr jāņem vērā, ka dabas resursi tiek iegūti ar mērķi tos izmantot saimnieciskajā darbībā jeb konkrēti būvniecībā. Līdz ar to katrā derīgo izrakteņu ieguves procesā tiek vērtēti pozitīvie un negatīvie aspekti, lai izsvērtu, vai attiecīgā paredzētā darbība ir pieļaujama.

Derīgo izrakteņu ieguve sekmē ekonomisko attīstību un vietējiem iedzīvotājiem tiešā vai netiešā veidā dod pozitīvu sociāli ekonomisko ietekmi. No Atradnes Atradni "Vidus Mālnieki" ierīkošanas var būt šādi pozitīvi sociāli ekonomiski aspekti:

- vietējiem iedzīvotājiem un komersantiem tuvumā ir pieejama smilts un smilts-grants. Smilts un grants izmaksas lielākoties sastāda transportēšanas izmaksas, tāpēc, jo tuvāk

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

atradne, jo lētāki izejmateriāli. Tāpēc atradnes ierīkošana var samazināt celtniecības izmaksas;

- smilts un grants izmantošana būvniecībā veicina ekonomisko attīstību, kas nodokļu veidā tieši (iedzīvotāju ienākuma nodoklis) vai netieši veicina nodarbinātību un pašvaldības un valsts ieņēmumus;

Tāpat jāņem vērā, ka Dabas resursu nodokļa likuma²⁹ 2.pantā skaidrots, ka dabas resursu nodokļa mērķis ir veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus. Smilts un smilts-grants ir ar dabas resursu nodokli apliekams dabas resurss. Ņemot vērā Dabas resursu nodokļa likuma 1.pielikumā noteikto nodokļa likmi (smilts, smilts-grants) no 2024.gada 1.janvāra 0,44 EUR par m³ un prognozēto izstrādes apjomu gadā – 60000 m³, tad prognozētais dabas resursa nodokļa apjoms, kas būs jāsamaksā par derīgo izrakteņu ieguvī Atradnē "Vidus Mālnieki" gadā ir vismaz 26400,00 EUR.

Dabas resursu nodokļa likuma 28.panta otrajā daļā noteikt, ka 40% no dabas resursu nodokļa nonāk vietējās pašvaldības vides aizsardzības budžetā – līdz ar to arī vietējā pašvaldība iegūst finansējumu tādu pasākumu un projektu finansēšanai, kuri saistīti ar vides aizsardzību, piemēram, ar izglītību un audzināšanu vides aizsardzības jomā, vides monitoringu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību, gaisa aizsardzību un klimata pārmaiņām, vides un dabas resursu izpēti, novērtēšanu, atjaunošanu, ūdeņu aizsardzību, augšņu un grunts aizsardzību un sanāciju, vides aizsardzības iestāžu un sabiedrisko vides inspektoru veikspējas stiprināšanu, atkritumu apsaimniekošanu, radioaktīvo atkritumu pārvaldību.

Negatīva ietekme uz materiālajām vērtībām Paredzētās darbības vietas apkārtnē nav prognozējama, ņemot vērā, ka IVN ziņojumā nav konstatēts, ka Paredzētās darbības vietas apkārtnē tiktu veikta saimnieciskā darbība, kuru varētu ietekmēt derīgo izrakteņu ieguve.

Lielākā negatīvā ietekme no Atradnes Atradni "Vidus Mālnieki" izveides un darbības būs uz tuvākajām dzīvojamām mājām, kā iespējams īpašuma vērtības kritums. Jāņem gan vērā, ka negatīva ietekmi jau ir radījušas esošās atradnes. Ja pieņem, ka darījumi ar nekustamajiem īpašumiem tipiskā lauku apkārtnē notiek salīdzinoši reti un var būt situācijas, ka ilgstošā laika posmā (vairāki gadi) apkārtnē nenotiek neviens darījums, tad drīzāk jāvērtē, ka Atradnes "Vidus Mālnieki" darbības laikā negatīvi tieši ietekmēti īpašnieki būs nedaudzi. Savukārt pēc Atradnes Atradni "Vidus Mālnieki" rekultivācijas negatīvā ietekme tiks novērsta.

Kopumā Paredzētās darbības sociāli – ekonomiskā ietekme vērtējama pozitīvi.

4.15 SABIEDRĪBAS, INSTITŪCIJU UN PAŠVALDĪBAS ATTIEKSME (3.7.)

Nodaļa tiks papildināta pēc IVN ziņojuma sabiedriskās apspriešanas.

²⁹<http://likumi.lv/doc.php?id=124707>

5. IZMANTOTĀS NOVĒRTĒŠANAS METODES (5.)

5.1 IZMANTOTĀS NOVĒRTĒŠANAS UN PROGNOZĒŠANAS METODES, LAI NOVĒRTĒTU PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IETEKMI UZ VIDI (4.1.)

Paredzētā darbība novērtēta izmantojot:

- paredzētās darbības ierosinātāja sniegto informāciju;
- Valsts vides dienesta sākotnējo izvērtējumu;
- Vides pārraudzības valsts biroja programmu ietekmes uz vidi novērtējumam;
- Cēsu novada domes sniegto informāciju, tai skaitā novada tīmekļa vietnē;
- apsekojot Paredzētās darbības vietas apkārtnes dzīvojamās mājas;
- iestāžu un publiskās infrastruktūras pārvaldītāju izsniegtos tehniskos noteikumus;
- normatīvos aktus;
- informāciju publiskajās datu bāzēs;
- literatūru;
- tīmeklī pieejamo informāciju;
- sertificētu ekspertu atzinumus.

Vides trokšņa aprēķini tika veikti, izmantojot datorprogrammu *DataKustik GmbH* izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra CadnaA (L43912).

Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti izmantojot datorprogrammu *ARMOD view* (izstrādātājs – *Lakes Environmental*, beztermiņa *web licence* AER0008163).

Datorprogrammu ievades dati pievienoti IVN ziņojuma elektroniskai versijai un iesniegti Vides pārraudzības valsts birojā.

Iegūtā informācija un dati izvērtēti un savstarpēji salīdzināti.

6. PRASĪBAS NEGATĪVO IETEKMJU NOVĒRŠANAI, NEPIEĻAUŠANAS VAI SAMAZINĀŠANAS PASĀKUMU ANALĪZE; PAREDZĒTĀS DARBĪBAS LIMITĒJOŠIE FAKTORI UN TO ANALĪZE (6.)

Sagatavojot IVN Ziņojumu tika konstatēts, ka Paredzētā darbība un tās realizācija veidā, kas novērtēts IVN Ziņojumā, atbilst normatīvo aktu prasībām. IVN Ziņojumā nav konstatēti no normatīvajiem aktiem izrietoši Paredzēto darbību limitējošie faktori.

Neskaitot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, lai veiktu dedzīgo izraktnu ieguvī, vēl jāveic šādi priekšdarbi (jāsanem saskanojumi/atļaujas):

- Vietējās pašvaldības akcepts par Paredzēto darbību.
- Jāsaņem vietējās pašvaldības, iesaistot Valsts meža dienestu, atmežošanas atļauja.
- Jāsaņem derīgo izraktenu ieguves licence Valsts vides dienestā.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

- Derīgo izrakteņu ieguves projekta sagatavošana, saskaņošanas ar institūcijām un akceptēšana Valsts vides dienestā. Tas ietver arī ar vietējo pašvaldību saskaņojamu rekultivācijas projektu.
- Jāsaņem zemes dzīļu izmantošanas atļauja no vietējās pašvaldības.

Prognozējams, ka saskaņojumu un atļauju saņemšana noritēs atbilstoši normatīvo aktu prasībām un nebūs šķēršļu tās saņemt.

Iespējamie ietekmes novēršanas un samazināšanas pasākumi norādīti 6.1.tabulā.

6.1.tabula

Ietekmes novēršanas un samazināšanas pasākumi

Ietekme	Pasākums	Novērtējums
Troksnis un emisijas vidē	Atradne darbojas (gan ieguve, gan transportēšana) darbības un diennakts gaišajā laikā	Samazina negatīvo ietekmi uz iedzīvotājiem ārpus Atradnes darba laika.
Troksnis	Pasākumi pret trokšņa piesārņojumu, ja tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības	Samazina negatīvo ietekmi uz iedzīvotājiem
Emisijas vidē	Pasākumi pret emisijām vidē, ja tiek saņemtas iedzīvotāju sūdzības	Samazina negatīvo ietekmi uz iedzīvotājiem
Emisijas vidē	Neveidot lielas derīgā materiāla krautnes	Samazina negatīvo ietekmi uz iedzīvotājiem
Troksnis un emisijas vidē	Izveidot augsnes valni pa Atradnes perimetru, kavējot piesārņojuma izplatīšanos ārpus Atradnes	Samazina negatīvo ietekmi uz gaisa un trokšņa piesārņojumu.
Hidroģeoloģiskie apstākļi	Derīgo izrakteņu ieguve līdz pirmajam gruntsūdens līmenim.	Novērš ietekmi uz pazemes ūdeņiem.
Hidroģeoloģiskie apstākļi	Konstatējot nelabvēlīgu ietekmi, ka viensētu akās samazinās ūdens līmenis, operatoram ir pienākums nodrošināt piekļuvi dzeramajam ūdenim, piemēram, aku tīrīšana vai padziļināšana, jauna urbuma ierīkošana.	Novērš ietekmi iedzīvotājiem.
Ietekme uz sugām un biotopiem	Ja Atradnes teritorijā konstatē aizsargājamas sugas un biotopus, Operatora pienākums ir rīkoties atbilstoši normatīvo aktu prasībām	Samazina negatīvo ietekmi uz sugām un biotopiem
Ietekme uz ainavu	Atradnes izstrādes laikā vienlaicīgi veikt Atradnes rekultivāciju, kur Atradne ir izstrādāta un ja tas tehnoloģiski ir iespējams.	Samazina negatīvo ietekmi uz ainavu
Ietekme uz ainavu	Izveidot augsnes valni pa Atradnes perimetru, aizsedzot skatu uz atradni	Samazina negatīvo ietekmi uz ainavu
Ietekme uz kultūrvēsturisko vidi	Neiegūst derīgos izrakteņus kultūras pieminekļa aizsargjoslā	Samazina negatīvo ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi
Ietekme uz kultūrvēsturisko vidi	Ja Atradnes teritorijā konstatē	Samazina negatīvo ietekmi uz

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

	aizsargājamas kultūrvēsturiskas vērtības, Operatora pienākums ir rīkoties atbilstoši normatīvo aktu prasībām	kultūrvēsturisko vidi
ietekme uz vidi un iedzīvotājiem	Saņemt visas nepieciešamās atļaujas un saskaņojumus un darboties atbilstoši normatīvo aktu prasībām.	Samazina negatīvo ietekmi uz vidi un iedzīvotājiem

6.1.1 PALIEKOŠO IETEKMJU BŪTISKUMA RAKSTUROJUMS, NORĀDOT PROGNOZĒŠANAS METODES

Paliekošas ietekmes ir:

Neatjaunojamo dabas resursu izmantošana, kas daļēji tiek kompensēta ar dabas resursu nodokļa maksājumiem, kā arī ar sociālekonomiskajiem ieguvumiem.

Ainavas pārmaiņas, kas būs neizbēgamas izmaiņas, taču tās plānots maksimāli novērst pēc atradnes rekultivācijas, izlīdzinot nogāzes un ieguves vietas pazeminājumu, pārkāļot to ar augsni un apzālumoļot vai apmeļoļot.

ledzīvotāju neērtības no atradnes izstrādes procesā nav novēršamas, bet tās ir samazināmas, izstrādājot atradni ar atbilstoši normatīvajiem aktiem un ievērojot šajā IVN ziņojumā ietvertos ieteikumus. Šī ietekme kompensēsies ar sociālekonomiskajiem ieguvumiem no atradnes ekspluatācijas.

Ķīmisko vielu emisijām gaisā, kas radīsies atradnes izstrādes laikā, ir paliekoša ietekme uz vidi, kuras faktiski nav kompensējamas. Tomēr arī šī ietekme ir pieļaujama, ņemot vērā šajā ziņojumā novērtētos sociālekonomiskos ieguvumus.

Saskaņā ar IVN ziņojumā sniegto informāciju iepriekš minēto paliekošo ietekmju būtiskums vērtējams kā neliels un maznozīmīgs, jo atradnes rekultivācija un sociālekonomiskie ieguvumi no atradnes izmantošanas vērtējams kā būtisks kompensējošs mehānisms.

6.1.2 PALIEKOŠO IETEKMJU ATBILSTĪBA SPĒKĀ ESOŠO NORMATĪVO AKTU PRASĪBĀM

Sagatavojot ziņojumu un novērtējot ietekmes (troksnis, emisijas vidē, hidroģeoloģiskie apstākļi, biotopi, ainava u.c.) konstatēts, ka paredzētā darbība pilnībā atbilst normatīvo aktu prasībām un derīgo izrakteņu ieguvī perspektīvajā atradnē varēs veikt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

IVN ziņojuma sagatavošanas laikā tika apstiprināts Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plāns. Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plānā norādīts, ka tā izstrādes laikā tika sagatavots jauns priekšlikums Gaujas nacionālā parka likuma redakcijai, ņemot vērā piedāvāto zonējumu un sagatavoto individuālo izmantošanas un apsaimniekošanas noteikumu projektu. Lai arī tiesību aktu projekti nerada tiesiskas sekas, tomēr piesardzības principa kontekstā var jau tagad var novērtēt plānotās izmaiņas normatīvajos aktos.

Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plāna pielikumā pievienotajā likumprojektā “Gaujas Nacionālā parka likums” paredzēts mainīt parka funkcionālās zonas. Ar izmaiņām Atradnes teritoriju (akceptēti derīgo izraktenu krājumi) saglabā kā neitrālo

zonu, bet vietas, kurās nav akceptēti derīgo izrakteņu krājumi iekļauj ainavu aizsardzības zonā.

Savukārt Gaujas Nacionālā parka dabas aizsardzības plāna pielikumā pievienotajā Gaujas Nacionālā parka individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektā paredzēts jauns tiesiskais regulējums par derīgo izrakteņu ieguvi: "Nacionālā parka teritorijā aizliegts: iegūt derīgos izrakteņus, izņemot derīgo izrakteņu un pazemes ūdens ieguvi personiskām vajadzībām, kā arī izņemot ainavu aizsardzības zonā un neitrālajā zonā ārpus šo noteikumu 2.pielikumā noteiktajām ainaviski vērtīgajām teritorijām. Derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas plānus saskaņo ar Dabas aizsardzības pārvaldi". Ainaviski vērtīgās teritorijas norādītas Gaujas Nacionālā parka individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekta 2.pielikumā un atbilstoši tam Atradne "Vidus Mālnieki" un tās apkārtnē neatrodas ainaviski vērtīgā teritorijā.

No minētā izriet, ka arī nākotnē netiek paredzēti no normatīvajiem aktiem izrietoši ierobežojumi derīgo izraktenu ieguves vietas ierīkošanai Paredzētās darbības vietā.

7. IZVĒLĒTĀS ALTERNATĪVAS PAMATOJUMS, ŅEMOT VĒRĀ IETEKMES UZ VIDI SALĪDZINĀJUMU (4)

7.1 ALTERNATĪVU IZVĒLE

Alternatīvas ir atšķirīgi līdzekļi vai paņēmieni paredzēto mērķu sasniegšanai. Alternatīvu izvērtēšana ietekmes uz vidi novērtējuma procesā ir viena no Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 13.decembra direktīvas 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (kodificētā redakcija) prasībām³⁰, kas noteiktas arī likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”³¹. Tomēr normatīvie akti tieši nenosaka, kas ir alternatīvas, kā arī nav ietvertas norādes par to izvērtēšanas kārtību, atstājot to katras valsts interpretācijai.³² VPEB programmā norādīts, ka alternatīvu izvēle un to salīdzināšanas kritēriju izvēle ir ierosinātāja zinā.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā iespējamo alternatīvu salīdzinošā analīze var ietvert:

- darbības neuzsākšanas alternatīvu;
- darbības realizācijas vietas alternatīvu;
- alternatīvu tehnoloģiju izmantošanu;
- alternatīvu darbības apjomu;

³⁰<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011L0092&qid=1422627628342&from=LV>

³¹ Sal. Aut.kol., Ietekmes uz vidi novērtējums. Informatīvs materiāls ietekmes uz vidi novērtējuma procesa dalībniekiem, vides zinību studentiem, interesentiem. R: Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs, 2002, 26.lpp.

³²Aut.kol., Ietekmes uz vidi novērtējums. Informatīvs materiāls ietekmes uz vidi novērtējuma procesa dalībniekiem, vides zinību studentiem, interesentiem. R: Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs, 2002, 26.lpp.

- alternatīvus ietekmes uz vidi samazinošus pasākumus.³³

Tomēr ne visas alternatīvas ir nepieciešams un ir objektīvi salīdzināmas. Starp iespējamajām alternatīvām jāizvēlas tās, kas ir pieņemamas jeb tādas, kas ir pamatotas no vides aizsardzības, ekonomiskā un tehniskā viedokļa. Lai noteiktu pieņemamās alternatīvas, kurām veicama padziļināta izvērtēšana, jāveic visu alternatīvu iepriekšēja izvērtēšana.

7.1.1 DARBĪBAS NEUZSĀKŠANAS ALTERNATĪVA

Darbības neuzsākšanas alternatīvas jāvērtē, salīdzinot vides un dabas aizsardzības ieguvumus ar sociālekonomiskajiem pozitīvajiem apsvērumiem, kas radīsies no paredzētās darbības uzsākšanas.

Darbības neuzsākšana nemainīs esošo situāciju paredzētajā darbības vietā, bet tajā pašā laikā neveicinās sociālekonomisko procesu norisi, ekonomisko attīstību, pieeju derīgajiem izraktniem, kas nepieciešami būvniecībā. Tomēr, neveicot paredzēto darbību plānotajā vietā, pieaug varbūtība, ka tiek plānota derīgo izraktnu ieguve citā vietā.

7.1.2 DARBĪBAS REALIZĀCIJAS VIETAS ALTERNATĪVA

Potenciāli karjeru darbība citā vietā ir iespējama, tomēr primāri citas vietas izvēles ierobežojumi ir saistīti ar īpašuma tiesību jautājumu. Nav objektīvi pamatoti vērtēt citas darbības vietas, ja Paredzētās darbības ierosinātajam nav tiesiska pamata darboties citā vietā.

No vides un dabas aizsardzības viedokļa derīgo izrakteņu ieguve citā vietā arī radīs vismaz tādu pat ietekmi, kā šobrīd Paredzētās darbības vietā.

7.1.3 ALTERNATĪVU TEHNOLOGIJU IZMANTOŠANA

Atradnē izmantotās tehnoloģijas (ekskavators, frontālais iekrāvējs, pašizgāzējs sijāšanas iekārta un drupinātājs) ir faktiski jau minimālais nepieciešamo tehnoloģiju apjoms, izstrādājot smilts un smilts-grants derīgos izrakteņus. Alternatīvi risinājumi, kādā veidā varētu citādi izstrādāt atradni, nav ekonomiski pamatoti gan, ņemot vērā derīgā izrakteņa raksturojumu (smilts, smilts-grants), gan atradnes raksturojumu (platība, novietojums), gan tehnoloģiju raksturojumu (ekskavators, frontālais iekrāvējs). Vairāk tehniskas vienības, īpaši lieli ekskavatori vai pašizgāzēji vai stacionāras derīgo izrakteņu ieguves iekārtas vai tieši otrādi mini ekskavators un vieglais kravas auto nav ekonomiski pamatots risinājums.

Savukārt materiāla nepaštrādāšana samazinātu derīgo izrakteņu ieguves kvalitāti, ekonomisko izdevīgumu un nenodrošinātu patērētāju prasībām nepieciešamās kvalitātes derīgo materiālu.

³³Aut.kol., Ietekmes uz vidi novērtējums. Informatīvs materiāls ietekmes uz vidi novērtējuma procesa dalībniekiem, vides zinību studentiem, interesentiem. R: Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs, 2002, 26.lpp.

7.1.4 ALTERNATĪVS DARBĪBAS APJOMS

Piesakot Paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumam, Atradnes platība izvēlēta Paredzētās darbības ierosinātāja īpašumā un vietā, kur ir izpētīti derīgo izrakteņu krājumi.

Alternatīva – samazināt ieguves platību - neiztur ekonomiskā pamatojuma kritēriju, proti, lielāku atradni izstrādāt ir ekonomiski pamatotāk, kā arī, neizstrādājot derīgo materiālu Paredzētās darbības vietā, tāpat pastāv iespēja, ka atradni ierīkos citur, lai nodrošinātu sabiedrības vajadzību pēc derīgajam materiāliem.

7.1.5 ALTERNATĪVI IETEKMES UZ VIDI SAMAZINOŠI PASĀKUMI

Ietekmes uz vidi samazināšanas pamatpasākums ir derīgo izrakteņu atradnes rekultivācija. Konkrētajā gadījumā paredzēts, ka atradnes teritorija tiks sagatavota izmantošanai lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā. Atradnes nogāzes tiks nolīdzinātās un apzaļumotas.

Alternatīva - nerekultivēt atradi – ir aizliegta ar normatīvajiem aktiem.

Netiešā veidā ietekmes uz vidi samazinošs pasākums ir dabas resursu nodokļa samaksa, kā kompensējošs videi nodarītā zaudējuma atlīdzināšanas mehānisms.

7.1.6 PADZIĻINĀTI IZVĒRTĒJAMO ALTERNATĪVU RAKSTUROJUMS

Sagatavojot Ziņojumu, padziļināti vērtētas šādas alternatīvas:

- *Alternatīva A:* Derīgo materiālu iegūst ieguves kāplē un transportē apstrādei tehnoloģiskajā laukumā, kas atrodas īpašumā "BMX trase" ar kadastra Nr.42460020292 (atradnē "Uplandi"), veidojot nelielas krautnes.
- *Alternatīva B:* Derīgā materiāla apstrāde notiek pie ieguves kāples un pie ieguves kāples ir novietota (tā ir mobila) apstrādes iekārta, veidojot nelielas krautnes.

7.2 KRITĒRIJI ALTERNATĪVU SALĪDZINĀŠANAI (6.2.)

Lai padziļināti salīdzinātu paredzētās darbības alternatīvas, varētu izvirzīt šādus Ziņojumā novērtētus ietekmes aspektus kā vērtēšanas kritērijus:

- ietekme no trokšņa;
- ietekme no emisijām gaisā;
- ietekme uz sugām un biotopiem, Natura 2000;
- ietekme uz ainavu;
- ietekme kultūrvēsturiskajām vērtībām;
- darbības sociālekonomiskā ietekme.

Visi vērtētie aspekti pēc to būtiskuma ir salīdzināmi (vienlīdz svarīgi), tāpēc nav nepieciešams piemērot koeficientus kritērija īpatsvara noteikšanai.

1. redakcija sabiedriskajai apspriešanai

Alternatīvu salīdzināšanai var izmantot salīdzinošās vērtēšanas metodi, savstarpēji salīdzinot alternatīvas – ar „lielāka ietekme” vai „mazāka ietekme”. Pieļaujams arī līdzvērtīgs vērtējums, ja radītā ietekme atkarībā no alternatīvas būtiski neatšķiras.

7.2.1 ALTERNATĪVU VĒRTĒJUMS

Derīgā materiāla transportēšanas maršruta alternatīvu izvērtējums un vērtējuma pamatojums iekļauts 7.2.1.tabulā.

7.2.1.tabula

Transportēšanas maršruta alternatīvu salīdzinājums

	Alternatīv a A	Alternatī va B	Pamatojums
Ietekme no radītā trokšņa	Līdzīga ietekme	Līdzīga ietekme	Saskaņā ar trokšņa izplatības novērtējumu nevienā no alternatīvām netiek pārsniegti normatīvo aktu robežlielumi un nav ierobežojumi izmantot nevienu no alternatīvām. Alternatīvu izvērtējums norāda uz līdzīgām ietekmēm.
Ietekme no emisijām gaisā	Līdzīga ietekme	Līdzīga ietekme	Saskaņā ar emisiju gaisā novērtējumu ne vienā no alternatīvām netiek pārsniegtas normatīvo aktu prasības par gaisa kvalitāti. Alternatīvu izvērtējums norāda uz līdzīgām ietekmēm.
Ietekme uz sugām un biotopiem	Līdzīga ietekme	Līdzīga ietekme	Tiešas ietekmes uz sugām un biotopiem ne no vienas alternatīvas nav.
Ietekme uz ainavu	Lielāka (sliktāka) ietekme	Mazāka (labāka) ietekme	Alternatīvas B realizācija paredz derīgā materiāla apstrādes vietu un krautnes izvietot tieši Atradnē. Apstrādes vieta un krautnes gan pēc attāluma, gan skatu leņķa Alternatīvas B realizācijas gadījumā būs mazāk saskatāmas no autoceļa P20. Tāpēc Alternatīva B radīs mazāku ietekmi uz ainavu, cik tālu tas attiecas uz skata punktu no autoceļa P20
Ietekme uz kultūrvēsturis kajām vērtībām	Līdzīga ietekme	Līdzīga ietekme	Alternatīva A un Alternatīva B rada vienādu ietekmi uz kultūrvēsturiskajām vērtībām.
Darbības sociālekonomiskā ietekme.	Lielāka (sliktāka) ietekme	Mazāka (labāka) ietekme	Alternatīva B ir ekonomiski pamatotāka un ērtāka, jo atradnes operatora rīcībā ir mobila derīgā materiāla apstrādes iekārta, kuru var ērti pārvietot Atradnes teritorijā. Derīgā materiāla apstrāde pie ieguves kāples samazina pārkraujamā materiāla apjomu, jo to nevajag transportēt līdz apstrādes vietai un tajā izkraut, kā tas paredzēts Alternatīvā A.

7.3 IZVĒLĒTĀS ALTERNATĪVAS UN TO PAMATOJUMS (6.2.)

IVN ziņojumā novērtēts, ka Alternatīva B ir piemērota un pamatota izvēle. Alternatīvai B priekšroka dodama, vērtējot ietekmi uz ainavu un sociālekonomisko ietekmi.

Derīgā materiāla apstrāde pie ieguves kāples samazina arī pārkraujamā materiāla apjomu, izvairoties no neapstrādāta materiāla transportēšanas līdz apstrādes vietai, kā tas paredzēts Alternatīvā A. Sekojoši Alternatīva B teorētiski ir ekonomiski pamatotāka izvēle.

8. PRASĪBAS MONITORINGAM (7.)

IVN ziņojumā ietverta informācija, ka Paredzētās darbības rezultātā ietekme uz kvantitatīvi novērtējamajiem vides stāvokļa parametriem lielākoties būs neliela un nepārsniegs normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Paredzētās darbības realizācijai nav nepieciešams monitorings.

Citos gadījumos Paredzētās darbības operatoram jāreaģē uz iedzīvotāju sūdzībām un jāizpilda kompetento iestāžu prasības, ja Atradnes Atradni "Vidus Mālnieki" ekspluatācijas laikā tādas tiek saņemtas.

9. IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

Grāmatas

- 1) Aut.kol., Ietekmes uz vidi novērtējums. Informatīvs materiāls Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa dalībniekiem, vides zinību studentiem, interesentiem. R: Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs, 2002, 208.lpp.
- 2) Jans H.J., Vedder H.B.J. European Environmental Law. 3rd edition. Europa Law Publishing, 2008.

Timekla resursi

- 3) <https://www.cesis.lv/lv/> Cēsu novada tīmekļa vietne
- 4) <https://videscentrs.lv/gmc.lv/> VSIA „Latvijas Vides, Ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” tīmekļa vietne
- 5) <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema> VSIA „Latvijas Vides, Ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” Zemes dziļu informācijas sistēma
- 6) <https://pvps.vvd.gov.lv/#/territory/map> Plesārņoto vietu un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs
- 7) kartes.lgia.gov.lv Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras karšu resurss
- 8) karte.lad.gov.lv Lauku atbalsta dienesta karšu resurss
- 9) www.melioracija.lv Meliorācijas kadastra informācijas sistēma
- 10) www.likumi.lv Latvijas Republikas tiesību akti
- 11) <https://ozols.gov.lv/pub> Dabas datu pārvaldības sistēma Ozols
- 12) www.lvceli.lv VAS „Latvijas Valsts ceļi” tīmekļa vietne
- 13) <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=pppvMapView&incrementCounter=1> VSIA „Latvijas Vides, Ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” Piesārņotu un potenciāli piesārņotu vietu reģistrs
- 14) http://www.environment.fhwa.dot.gov/guidebook/content/Secondary_Cumulative_Impact_Assessment.asp SECONDARY AND CUMULATIVE IMPACT ASSESSMENT, ASV Federālā autoceļu administrācija
- 15) <https://geolattija.lv/geo/tapis> Latvijas ģeotelpiskās informācijas un pakalpojumu portāls
- 16) www.kadastrs.lv Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistra telpiskie dati.

10. PIEMĒROTIE TIESĪBU AKTI

Starptautiskie tiesību akti

- 1) Eiropas parlamenta un Padomes direktīva 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2002/49/EK par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību

Likumi

- 1) Vides aizsardzības likums
- 2) Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”
- 3) Aizsargjoslu likums
- 4) Likums „Par zemes dzīlēm”
- 5) Likuma „Par piesārņojumu”
- 6) Teritorijas attīstības plānošanas likums
- 7) Dabas resursu nodokļa likums
- 8) Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums
- 9) Atkritumu apsaimniekošanas likums
- 10) Darba aizsardzības likums
- 11) Gaujas Nacionālā parka likums

Ministru kabineta noteikumi

- 1) Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"
- 2) Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumi Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām”
- 3) Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumi Nr.1047 “Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā”
- 4) Ministru kabineta 2006.gada 21.februāra noteikumi Nr.150 „Darba aizsardzības prasības derīgo izrakteņu ieguvē”
- 5) Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumi Nr.496 „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu klasifikācija un nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un maiņas kārtība”
- 6) Ministru kabineta 2007.gada 21.augusta noteikumi Nr.562 „Noteikumi par zemes lietošanas veidu klasifikācijas kārtību un to noteikšanas kritērijiem”
- 7) Ministru kabineta 2008.gada 7.jūlijā noteikumi Nr.505 „Noteikumi par pašvaldību, komersantu un māju ceļu pievienošanu valsts autoceļiem”
- 8) Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”
- 9) Ministru kabineta 2010.gada 30.septembra noteikumi Nr.925 „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības”
- 10) Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumi Nr.570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”
- 11) Ministru kabineta 2013.gada 2.aprīļa noteikumi Nr.182 „Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi”
- 12) Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumi Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”

1.redakcija sabiedriskajai apspriešanai

- 13) Ministru kabineta 2015.gada 13.janvārī noteikumi Nr.18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”.
- 14) Ministru kabineta 2017.gada 30.maija noteikumi Nr.295 „Noteikumi par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļa”.
- 15) Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000)”
- 16) Ministru kabineta 2012.gada 2.maija noteikumi Nr.317
- 17) Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Pašvaldību saistošie noteikumi

- 18) Cēsu novada (iepriekš Amatas novads) teritorijas plānojums 2014.-2025.gadam (ar 2018.gada grozījumiem) (3.0 redakcija).

Plānošanas dokumenti

Gaujas nacionālā parka dabas aizsardzības plāns

11. PIELIKUMS

Pielikuma saturs rādītājs

1. Sugu un biotopu ekspertes Ivetas Donikas 2021.gada 21.maija eksperta atzinuma par biotopu grupu: meži un virsāji.
2. SIA "Vides un Ģeoloģijas Serviss" 2024.gada 7.oktobra "Gaisa un trokšņa emisiju izvērtējums smilts un grants atradnē "Pušķini" iecirknī "Vidus Mālnieki"" (eksperts Raivis Ķepals profesionālais bakalaura grāds vides zinībās un maģistra grāds vides zinībās).
3. Dabas aizsardzības pārvaldes 2022.gada 11.novembra vēstule Nr. Nr.4.9/6147/2022-N.
4. VAS „Latvijas Valsts ceļi” 2022.gada 20.oktobra vēstule Nr. 4.5/17396.
5. Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes 2022.gada 31.oktobra vēstule Nr.05-01/5194.
6. Cēsu novada pašvaldības 2022.gada 30.jūnija vēstule Nr.6.2-10/2022/3426.
7. Sugu un biotopu eksperta Gaida Grandāna 2023.gada 29.augusta eksperta atzinums (joma: putni) par putniem (pūčveidīgie) paredzētās darbības vietā.